

ПОЛИТИКИН

5

динара

БРОЈ

1325

ЗАБАВНИК

20.5.1977. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVIII

СРЕЋНА
ВАМ
МЛАДОСТ

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ОБРАЧУН
У БЛЕК ХИЛУ

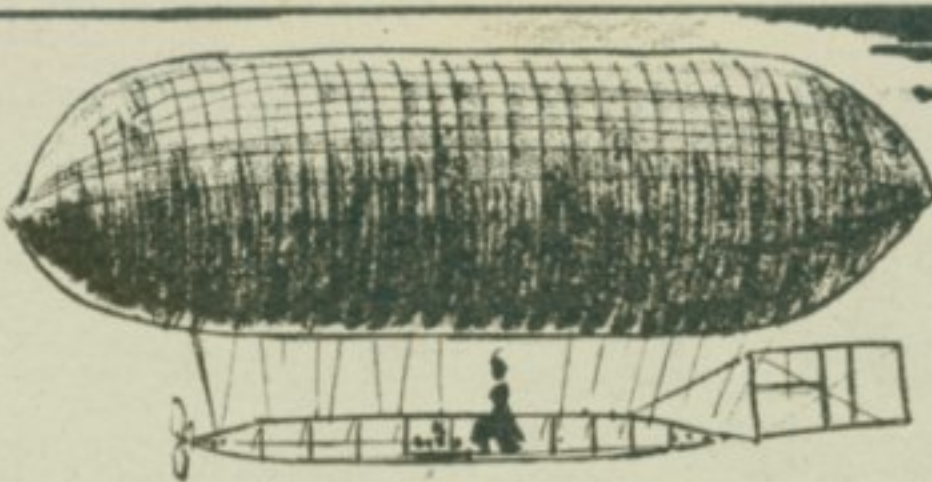
Директор

Веровати или не!

НА ДИРИЖАБЛУ

КОЈИ ЈЕ ПОЧЕТКОМ ОВОГ ВЕКА ИЗГРАДИО ЧЕТНАЕСТОГОДИШЊИ КРОМВЕЛ ДИКСОН ИЗ КОЛУМБУСА (САД) СА УСПЕХОМ ЈЕ ЛЕТЕЛА ЊЕГОВА МАЈКА.

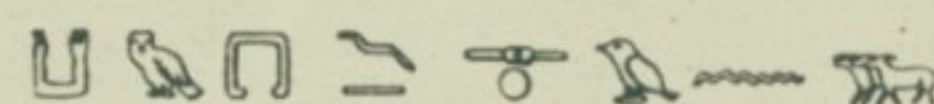

Овај Индијански

НАЛАЗИ СЕ У БЛИЗИНИ ВЕБСТЕРА (САД). ИНДИЈАНСКО ИМЕ ЈЕЗЕРА, КОЈЕ СЕ САС-СТОЈИ ОД 45 СЛОВА, ЗНАЧИ: „МЕСТО ЗА РИБОЛОВ НА ГРАНИЦИ - НЕУТРАЛНА ТЕРИТОРИЈА ЗА СУСРЕТЕ“.

Овакав Бицикл

КОНСТРУИСАО ЈЕ 1896. ГОДИНЕ У БАФЕЛОУ (САД) ЈЕДАН ОТАЦ ЗА СЕБЕ И СВОЈА 4 ПОТОМКА.

СТАРИЈИМ НЕУДАТИМ И НЕОЖЕЊЕНИМ

ОСОБАМА У СТАРОЈ СПАРТИ СУЂЕНО ЈЕ КАО ТЕШКИМ ПРЕСТУПНИЦИМА ЗАТО ШТО НИСУ ОСНОВАЛИ ПОРОДИЦУ.

ШАРГАРЕПУ

КОЈА СВОЈИМ ОБЛИКОМ ПОДСЕКА НА ТЕЛО ГОРИЛЕ НАШЛА ЈЕ У СВОМ ВРТУ ЏОРЏИНА ЕНДРИ ИЗ БИРМИНГЕМА (САД).

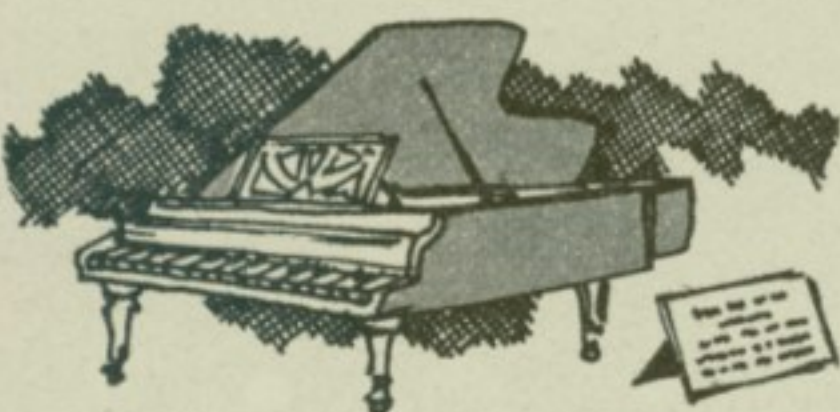

ПРВА „МАШИНА“ ЗА ПРАЊЕ РУБЛА

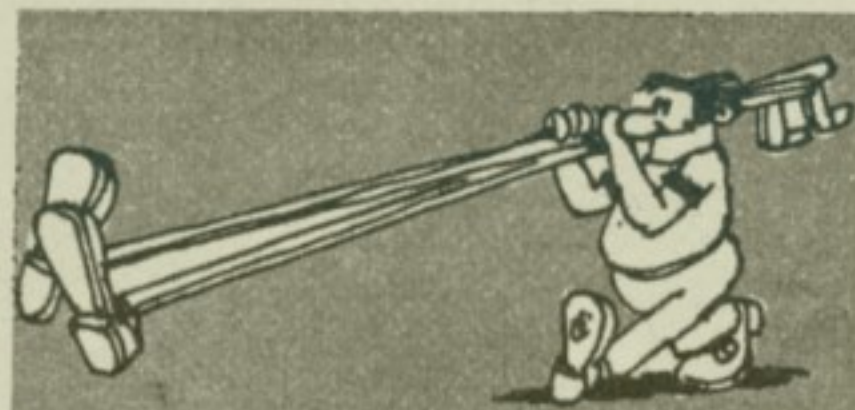
ОВА СЦЕНА НА ЗИДУ ЈЕДНЕ ЕГИПАТСКЕ ГРОБНИЦЕ КОЈА ПРЕДСТАВЉА ДВЕ ЖЕНЕ КАКО ПЕРУ РУБЉЕ НАСЛИКАНА ЈЕ ПРЕ 4000 ГОДИНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● најстарији до данас сачуван клавир начинио је у Фиренци 1720. године падовски мајстор Бартоломео Кристифори. Данас се овај драгоцени инструмент чува у једном фирентинском музеју.

● најтежа псећа раса су бернардинци. Тако је пас Севарг, који је дошао на свет 1955, после шест година био тежак 111,58 кг.

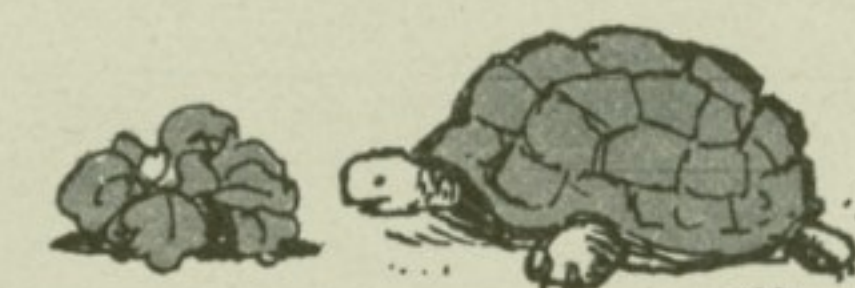

● штуле на којима је наступао енглески артист Јелдин биле су високе 6,7 метара.

● моменат је стара енглеска јединица времена, равна половици минута.

● рекордно растојање од 6630 километара прелетео је без одмора један албатрос: са Филипина је долетео до острва Дидвеј у Тихом океану.

● опити су показали да цинковска корњача, чак и кад је веома гладна а пред њом је, тако да је она види, укусна храна, никад неће ићи брже од 4,6 метара у минуту.

● Францускиња Андре Аодер скочила је у воду с моста у Бресту с висине од 52,4 метра. Брзина при падању износила је 112 км/час.

● година 1935. била је најбогатија помрачењима. Те године са Земље се могло посматрати пет Сунчевих и два Месечева помрачења. Тај ће се рекорд поновити: 1982. биће четири Сунчева и три Месечева помрачења.

● највеће кљове има кенијски слон — дугачке су око 3,5 метара, обим им је 47 сантиметара, а тешке су 132,9 килограма. Код моржа очњаци су мањи: дужина — само 95,2 обим — 27,3 см, тежина — 4,90 кг.

● седамнаест гусака снимљених у време кад су 1919. прелетале над селом Дехра Дуном (Индија) остају и даље ван конкуренције: летеле су на висини од 17.676 метара.

● највећи међу птицама су нојеви. Неки примерци ове птице која не лети достижу тежину од 135 килограма а висину 2,40 метара. Нојеви трче брзином од 50 км/час.

WALT
Disney

ПАЈА ПАТАК

ДА ВИДИМО САД... СМУЧКЕ,
ШТАПОВИ... ТОПЛЕ ДУГАЧКЕ
ПАКЕ... ШТИТНИЦИ ЗА УШИ...
ИЗГЛЕДА ДА САМ
СВЕ СПРЕМИО!

ОХ! НЕ! ИПАК
САМ НЕШТО
ЗАБОРАВИО!

ОПЕТ
ИЗЛАЗИШ
?

АХА! ЗАБОРАВИО
САМ НЕШТО БЕЗ ЧЕ-
ГА НЕ МОГУ НА ОД-
МОР У ПЛАНИНЕ!

СПОРТСКА
ОПРЕМА

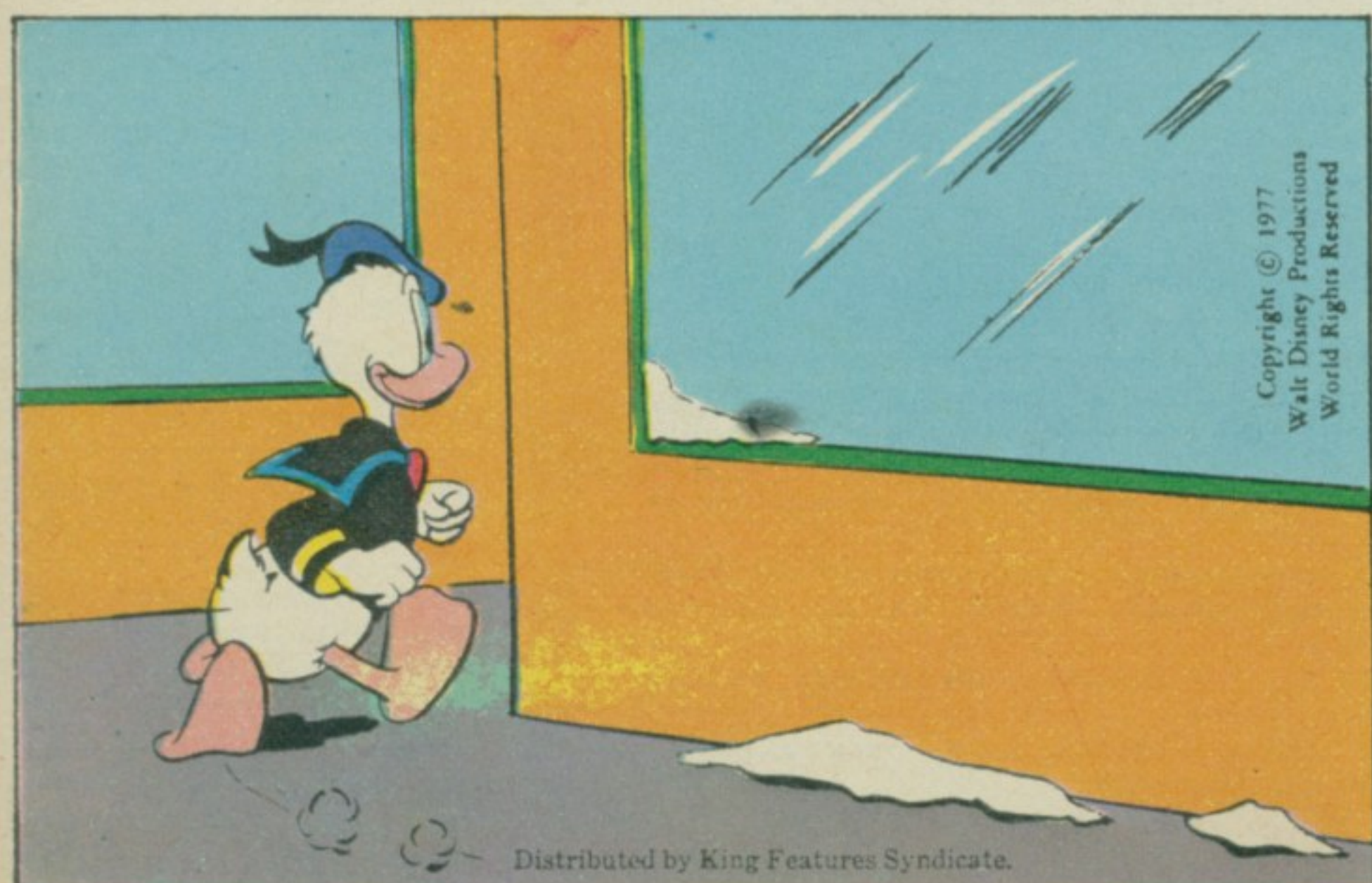
СВЕ ЗА
СМУЧАЊЕ

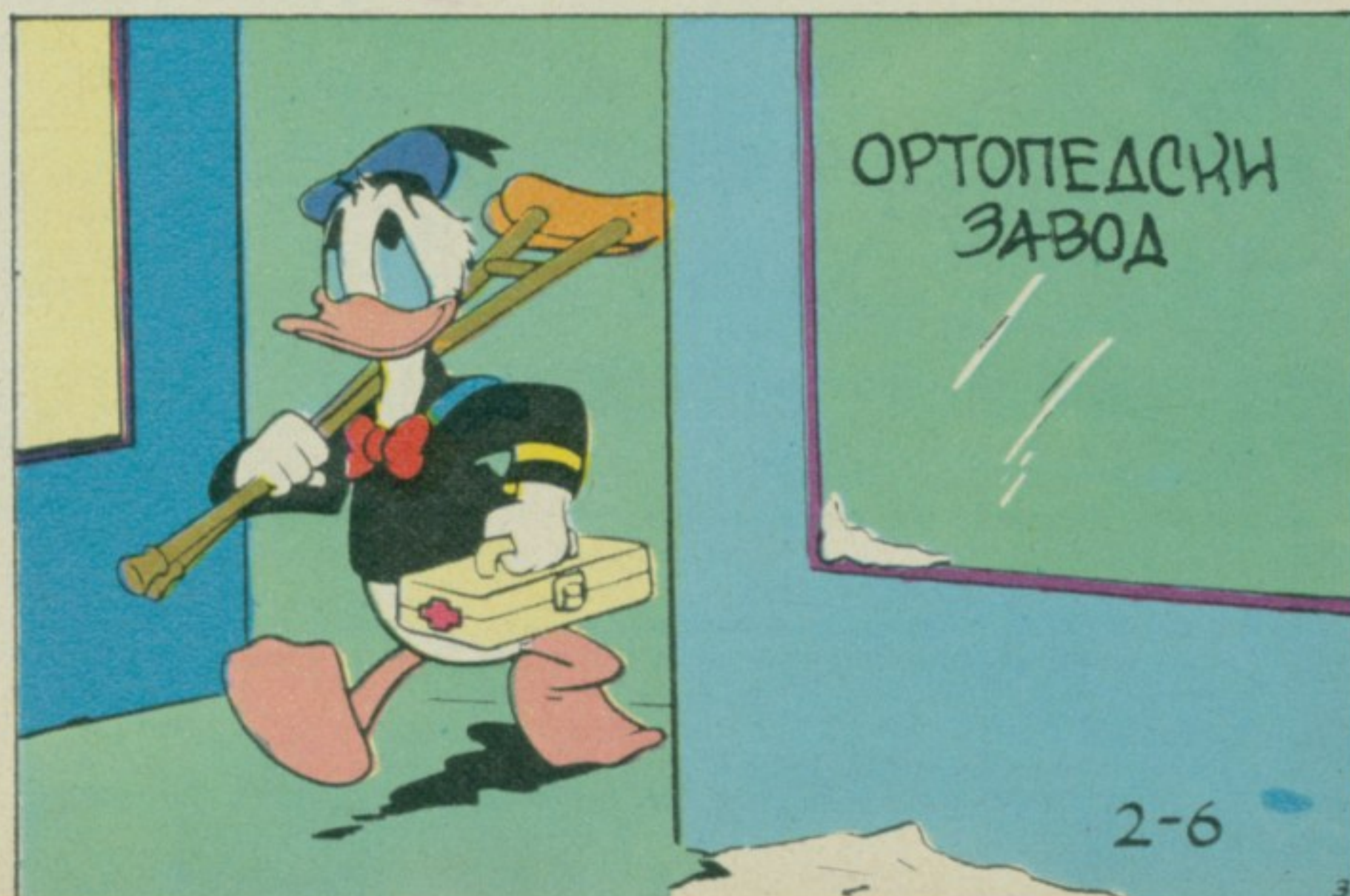
ТРИКОТАЖА

ОРТОПЕДСКИ
ЗАВОД

Copyright © 1977
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

2-6

Distributed by King Features Syndicate.

ЕСКАДРА ЈЕ СТАЛА НА АТЛАНТИКУ

ЗАУСТАВЉАЊЕ ФЛОТЕ У ТОМ ПОДРУЧЈУ МОГЛО ЈЕ ОЗБИЉНО ДА УГРОЗИ БЕЗБЕДНОСТ ПЛОВИДБЕ, АЛИ ТИТО ЈЕ БИО КАТЕГОРИЧАН: ЛЕКАРИ СА „ГАЛЕБА“ МОРАЈУ ОДМАХ ДА СЕ ПРЕБАЦЕ НА „ЛОВЋЕН“ И ПРУЖЕ ПОМОЋ ОБОЛЕЛОМ МОРНАРУ.

Помоћник команданта ескадре ЈРМ која је 1961. пратила Тита на путу у Африку био је Видоје Жарковић, морнарички официр, а сада потпредседник Председништва СФРЈ. Њему је у сећању посебно остала Титова безгранична љубав за човека.

Ескадра је секла воде Атлантског океана дуж западно-афричке обале. Са брода „Ловћен“, који се налазио у саставу ескадре, радио-везом је на „Галеб“ дошло обавештење да је један морнар болестан. Тито је од лекара који су га пратили затражио да се са „Галеба“ пребаце на „Ловћен“ и морнару пруже помоћ. Међутим, пребацивање са брода на брод при вожњи веома је сложено и опасно, нарочито ако је немирно море, како је тада било. И најмања несмотреност, изненадни талас, могу довести до пуцања уже-

та за пребацивање и до пада у море човека који се пребацује. Због тога су сви из команде ескадре одлучили да се без велике нужде лекари са „Галеба“ не пребацују на „Ловћен“, на којем се налазио један лекар. Њему су колеге са „Галеба“ радио-везом давале упутства како да оболелом морнару што боље помогне.

ТЕЖАК МАНЕВАР

На вечери — прича Жарковић — прво питање Тита било је како је морнару. Одговорено му је да је релативно добро и да због тога и ризика пребацивања лекари са „Галеба“ нису одлазили на „Ловћен“. Баш у том тренутку у салон је ушао референт саниитета ескадре, са намером

да нешто каже једном од професора медицине који су пратили југословенског Председника. Тито је одмах упитао:

— Да није нека нова вијест о морнару?

— Јесте, друже Тито, здравствено стање оболелог морнара се погоршало. Тито је прекинуо вечеру. Захтевао је да се лекари са „Галеба“ што пре пребаце до болесног морнара. Била је ноћ и маневар пребацивања човека са брода на брод у вожњи, изводљив само дању, није било могућно извести.

— А какав је други маневар могућ? — питао је Тито.

— Само заустављање флоте и спуштање у море бродског чамца са лекарима.

— Нека се то учини што прије — рекао је Тито.

Али ескадра није смела

стати јер се путовало подручјем које су контролисале француске подморнице. Француска је тада била у рату са ослободилачким покретом Алжира. Милитаристички кругови Француске нису добро гледали на земље које су пружале помоћ ослободилачком покрету, а нарочито не на бродове са заставама тих земаља.

Заустављање ескадре у том подручју озбиљно би умањило безбедност пловидбе. Зато смо сви из команде — прича Жарковић — били сагласни у оцени, коју смо изнели другу Титу да ескадра не би требало да стане, тим пре што је ноћу, на умаласаном океану, маневар пребацивања био доста тежак и, што је важније, врло спор. Треба-ло је стајати дуго док се врате лекари са „Ловћена“.

— Живот морнара је у

опасности. Ескадра има да стане — реаговао је Тито.

ИЗМЕНИТИ ПРОГРАМ

Тако је и урађено. Лекари са „Галеба“ пошли су на „Ловћен“ и болесном морнару пружили помоћ. Њихов повратак Тито је ишчекивао шетајући чита-во време палубом „Галеба“. Кад су се вратили, одмах је питао како је морнару. Одговорили су да му је пружена помоћ и да је боље.

— Мислим, другови лекари, да је сада лакше и мени и вама — рекао је Тито.

Сличан случај се десио неколико дана касније у ганској луци Теми. Један морнар је због повреде услед пада морао да буде подвргнут тешкој операцији. Био је у доста тешком стању. Налазио се у амбулан-ти која је била у утроби брода. По програму за тај дан Тито је на „Галеб“ до-шао заједно са председником Гане др Кваме Нкрумахом на свечани ручак. У току ручка Тито је обавештен о болесном морнару, па је замолио ганског Председника да се њихов заједнички програм нешто измени и да му се остави слободних тридесет минута колико би се још задржао на „Галебу“. Када је испратио Нкрумаха, захтевао је да га одведу болесном морнару. Наљутио се што болесник није смештен у једну од кабина са клима-уређајима, које су служиле за званичну државну делегацију.

— Ми смо здрави, болесном другу који се бори за живот треба што већа удобност, а не нама.

(Из књиге Звонка Штаубрингера „Тито, грађанин света“)

ТИТО У АНЕГДОТАМА

РАКИЈА ЗА „ПРЕДСЕДНИКА“

При Врховном штабу налазио се и борац Бранко Павловић, коме су дали надимак „председник“. Једног дана Тито добије на поклон флашу ракије и позове курира:

— Однеси ову флашу председнику — мислећи при томе на председника АВНОЈ-а др Ивана Рибара.

Курир је, не размишљајући много, схватио да ракију треба да преда Бранку — „председнику“. Па тако и уради. „Председник“ се зачуди и посумња

да је ракија упућена на праву адресу, али баш га брига, те прими „поклон“. Са друговима је брзо исканио флашу.

Другог дана Тито сретне Рибара па га упита:

— Каква је била ракија?

— Каква ракија? Нисам одавно пио никакву ракију!

— Па зар ниси примио флашу коју сам ти послао?

— Не знам за то...

Тито одмах позва курира и неспоразум се брзо разјасни. Бранку не замери много:

— Извући ћу ти уши за ону ракију...

Године 1958, на прослави петнаестогодишњице битке на Сутјесци, Титу и Насеру прилази некадашњи борац из Пратеће чете, потпуковник Бранко Павловић:

— Бранко, а ракија, гдје је? — обрати му се Тито.

— Баш сам зато и дошао. Дозволите, друже Маршале, да вам вратим ону флашу ракије, односно онај дуг из рата.

Тито прими „дуг“ и исприча ову епизоду из рата Насеру.

(Из књиге „Тито у анегдотама“ Звонка Штаубрингера и Милоја Поповића)

ЧИЧА ИЛИЈА

У старој Скадарској улици, која је целом једном добу Београда дала свој неизбрисив печат и јасну боју, и данас под бројем 34, стоји оронута приземна кућа. Једна спомен-плоча на њој казује да је некад ту живео и умро славни песник и сликар Ђура Јакшић. А на другој плочи је записано да је у том истом неугледном и падучком здању становао глумац и писац Илија Станојевић, познатији као Чича Илија. Из те улице и куће, недалеко од Народног позоришта, његовог другог дома, овај великан сцене, како стоји на спомен-плочи, преселио се у — анедоте.

ЧИКО, ДАЈ БОМБОНА!

Годинама је чувени комичар, козер и писац становао преко пута не мање познате кафане „Бумс“, станица људи од пера и духовитих досетки, али и боема и бескућника. У истом дворишту живе су и неке породице с много деце од којих је омиљени Чича Илија нарочито заволео једног малишана, којем је скоро свакодневно доносио чоколаде и бомбоне.

Како су у тадашњој Скадарлији живе сиромашне породице, малишан једног дана замоли Чича-Илију да за његове родитеље узме „реверс“ за бесплатне улазнице на једну од представа Народног позоришта. Овај без речи испуни дечачкову жељу, и исте вечери су његови родитељи гледали комад „Нервозне жене“ где је популарни глумац играо бакалина Шаплуа.

Међутим, кад се у једној сцени на позорници појавила цела бакалница, с рафовима пуним чоколаде, бомбона и других слаткиша.

КРАЉ СМЕХА

ВЕСЕЛОАК ИЗ СКАДАРСКЕ 34

ВЕЛИКИ КОМИЧАР И ХУМОРИСТА ГЛУМИО ЈЕ У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ, СТАНОВАО И ПИО У СКАДАРЛИЈИ, А ОНДА СЕ ПРЕСЕЛИО У АНЕДОТЕ.

десила се непредвиђена згода која је показала сву једноставност, али и глумачку присебност и умеће Чича-Илије Станојевића.

Тек што је почео да говори речи из своје улоге, са галерије је одјекнуо такав дечачки глас:

— Чико, дај мало бомбона!

Био је то онај малишан, Чича-Илијин љубимац.

У препуној сали одјекнуо је громогласан смех.

Познавши по гласу свог миљеника, Чича Илија одговори на сав глас, као да је то саставни део улоге:

— Ево, завешћу поручбину, а бомбоне ћеш добити сутра!

КО ЈЕ УКРАО КОСУ?

Илија Станојевић је био омиљен једнако код људи који су га редовно гледали у разним улогама, најчешће комичним, као и код обичних свакодневних познаника и посетилаца многих кафана, највише оних у калдрмисаној Скадарској улици.

Велике, духовите седељке, на којима су се окупљали песници, глумци и новинари, нису се могле ни замислити без „главне перјанице“ за кафанским столом. И као да је тек ту играо своје највеће и најлепше улоге, стално насмејани и бескрајно духовити Чича Илија је све присутне одушевљавао својим досеткама, вицецима и комиком, увек приказаним једноставним, народним и „сочним“ језиком. Наравно, све те чувене скадарлијске вечери нису се могле замислити ни без вина или пива, у чему је, опет, он предњачио.

Играјући, тако, једном карте у башти „Два јелена“ са својим блиским пријатељем писцем Јанком Веселиновићем, велики глумац се, у шали, похвали да му нико не може доскочити.

Живахан и речит, Јанко није могао да отрпи изазов:

— Е, мој Илија, ја бих тебе жедног преко воде превео!

— Па, можда би и могао, ако би на другој обали било доста пива! — рече Чича Илија и не дижући поглед са карата.

„Господин Станојевић“, како га је звала цела Скадарлија, иако је по одећи мало лично на углађеног и дотераног господина, био је познат у целом Београду. Многи љубитељи позоришта годинама су долазили у зграду преко пута споменика кнезу Михаилу само да би видели и чули једног од највећих уметника сцене у историји нашег позоришта. Једноставан, предусретљив и скроман, Чича Илија је имао много пријатеља и још више обичних познаника из кафана или са улице.

— Како си, стари друже? — упита једног глумац свог познаника коме ни име није знао.

— Па добро је, али би још боље да нисам изгубио косу — пожали се знанац.

Као да је на сцени, Чича Илија се уозбиљи, широким покретом скиде нераздвојни шешир и откри ћелаву главу:

— Мене, пријатељу, си-

У овом старом здању у Скадарлији становао је познати глумац Чича Илија Станојевић.

гурно не можеш окривити да сам је нацкао!

Увек веселог срца и као унапред спремног безазленог досетком и духовитим одговором, Чича Илија је био познат по живом духу, хитрој мисли и још бржем језику. Они који су га слабо познавали поверовали су понекад да се у увек насмејаном глумцу изражајних, немирних очију крије злобан и неповерљив човек чији језик бије попут бича. Али, сви који су тако мислили, ускоро би се уверили да је најпопуларнији глумац свог времена ненадмашни љубитељ шале, доброг вица и угодног разговора. А надменост, нескромност и лаж мрзео је више од лошег вина и слабих ћевапа.

БОЛ ЗА НЕПОЗНАТИМ ЧОВЕКОМ

Кад су га једне вечери пријатељи позвали да заједно пођу у позориште и чују у то време познату оперску певачицу, Чича Илија иначе окорели нежења, покушао је да се извуче од посете опери коју и није много волео:

— Па та певачица је много стара, и не мили ми се ићи.

— Али — били су упорни пријатељи — новине тврде

да је сваког дана све лепша и млађа.

— Е, лепо, онда ћу причекати још мало — одговори кроз смех глумац. — А докле ћемо пити пиво!

Како је већи део живота провео у сиромашној Скадарској улици, дружећи се сваког дана са људима који су једва састављали крај с крајем, увек је имао разумјевања за њихове недаће и тешкоће. Једном је то показао и на сцени, у глуми, иако то није било предвиђено улогом коју је играо.

Гостујући у једном позоришту у унутрашњости, док је за време пробе био на сцени, на позорницу је усплахилено утрчао један глумац и објавио:

— Умро Милан Петровић!

Тад је Чича Илија показао да није само велики комичар. Прекинуо је улогу, сео на позоришне даске, рукама прекрио лице и искрено јекнуо:

— Страшно! Петровић умро? Ко би то могао помислити?

Онако како је то само он знао, одиграо је на сцени, пред празном салом, бол за покојником.

А кад су се глумци разишли, Чича Илија се обрати колеги до себе:

— Реците ми, молим вас, ко је тај Милан Петровић што је умро?

И. Лончар 5

ДОРЂОЛСКА ПОСЛА

Илија Станојевић, Чича Илија, рођен је у Београду 1859, где је и умро, 1930. године. Уметничку каријеру почео је и завршио у београдском Народног позоришту. У младости је велику популарност стекао као глумац певач, да би се касније определио само за тумачење комичних улога светског и домаћег репертоара. Сматра се да је до данас непревазиђени тумач ликова из комедија Јована Старије Поповића, Милована Глишића и Стевана Сремца.

Али, Чича Илија је и сам био врстан писац комедија. Најпознатија је његова лакрдија с певањем „Дорђолска посла“, која деценијама одушевљава позоришну публику. Са Јанком Веселиновићем написао је комад, такође с певањем, под називом „Потера“. У књизи „Животињке“, од Илије Станојевића су остале и шаливе приповетке. Пишући само о старом Београду, чији је дух и дах изврсно познавао, он је увек показивао да су хумор и смех од највећих благодети у људском животу.

Поред редовног и дугогодишњег играња у Народног позоришту, бескрајних седељки у скадарлијским кафанама, овај човек раскошног духа и талента стизао је да за омиљену „Политику“ напише мноштво козерија, хумористичких цртица и хуморески, које се често препричавају и данас, скоро пола века после његове смрти.

ЊЕНЕ СУКЊЕ КОЈЕ СУ ЈЕДВА ПРЕКРИВАЛЕ КОЛЕНА СКАНДАЛИЗОВАЛЕ СУ ОТМЕНУ ТЕНИСКУ ПУБЛИКУ, А ЊЕНИ БАЛЕТСКИ ПОКРЕТИ ИЗМАМЉИВАЛИ СВДА УЗВИКЕ ОДУШЕВЉЕЊА: ФРАНЦУСКИЊА СУЗАН ЛАНГЛАН ЈЕ БИЛА КРАЉИЦА БЕЛОГ СПОРТА ДВАДЕСЕТИХ ГОДИНА. ПОБЕЂИВАЛА ЈЕ У ВИМБЛДОНУ ШЕСТ ПУТА. НАДМАШИЛА ЈУ ЈЕ АМЕРИКАНКА ХЕЛЕН МУДИ РОРК, КОЈА ЈЕ ОВУ ЛАСКАВУ ТИТУЛУ ОСВОЈИЛА ОСАМ ПУТА.

ЕНГЛЕЗА ФРЕДА ПЕРИЈА СВРСТАВАЈУ МЕЂУ ДЕСЕТ НАЈБОЉИХ ТЕНИСЕРА СВИХ ВРЕМЕНА. НА ИСТОЈ ЛИСТИ ПОРЕД ЊЕГА СЕ НАЛАЗЕ ЛЕЈВЕР, РОЗЕВОЛ, ГОНЗАЛЕС, КОШЕ, ЛАКОСТ...

Мод Вотсор. Али, ни данас оне не учествују у највећим светским такмичењима као што су Гран-при и Девис-куп, такозвана „Девисова салатара“, незванично светско екипно првенство. Не такмиче се ни у европском екипном првенству Кингс-куп, за трофеј шведског краља Густава. Једини женски куп је Сузболтов који постоји од 1965. године.

Ако је Велика Британија колевка овог тениса, асо-

БЕЛИ СПОРТ НА ТРАВИ — ТЕНИС

ПУБ

ЧУВЕНИ ФРАНЦУЗ ЖАН БОРОТРА ИГРАО ЈЕ У РЕПРЕЗЕНТАЦИЈИ СВОЈЕ ЗЕМЉЕ ОД 1922. ДО 1947. ГОДИНЕ! НАЈВИШЕ ЈЕ ДОПРИНЕО ДА „ТРИКОЛОРИ“ ШЕСТ ПУТА УЗАСТОПЦЕ ОСВОЈЕ ДЕВИС-КУП, А ИГРАО ЈЕ ДИНАМИЧАН И БРЗ ТЕНИС — НИКАДА СЕ НЕ ОДВАЈАЈУЋИ ОД СВОЈЕ БАСКИЈСКЕ КАПИЦЕ.

Сулуди енглески владар Хенри VIII био је страстан љубитељ тениса. Када је саградио нову краљевску палату у Хемптону, у њој се налазила дворана за овај спорт, прва таква у Европи. Међутим, тенис је био већ одавно омиљена забава енглеских и француских краљева: играли су га још пре седам векова потомци Карла Великог који су, изгледа, од Арапа научили вештину пребацивања лоптице преко мреже. Тада се то чинило руком, а вештина се звала „Jeu de raime“ — „игра дланом“. Не зна се тачно када је тенис добио данашње име, али се мисли да је и оно дошло од француске речи „tenez!“ што значи „држите!“. То је, у пионирско доба европског тениса, вероватно био узвик који је играч на сервису упућивао противнику.

СРЕБРНА ЛОПТА НАЈБОЉЕМ

Тенис, данас можда најраспрострањенији спорт лоптом, игра се на свих пет континената и свуда је омиљен — има изузетно ду

Када је новембра 1971. године Кен Розевол освојио прво Светско првенство у тенису, пехар му је уручио — први човек који је крочио на Месец Нил Армстронг.

гу историју. Већ су стари Египћани знали да рекетом пикају лоптицу, а велики део Старог света вероватно се од њих „заразио“ овом игром за коју су знали Грци, Римљани, Арапи.

Када је почео да се игра на европским дворовима, правила нису одређивала димензије терена, али се он обавезно налазио у покривеној дворани. Гледалиште је жичаном мрежом било заштићено од евентуалног неспретно упућеног ударца и публика је као из кавеза помно пратила узбудљиви ток меча. Лоптице су се тада израђивале од људске косе, а мрежа на рекетима од овчијих црева — што је до данас остао најцењенији и најскупљи материјал иако постоје саввим добре замене од жиче или пластике...

Међу најзагриженије краљеве — шампионе овог „белог спорта“ треба убројати Анрија II, који је у

своје време био најбољи француски играч тениса и добитник „сребрне лопте“, тада највећег трофеја. А Луј X умро је од грознице после изузетно напорне тениске утакмице у којој се добро ознојио. Из времена Хенрија VII остала је нечија духовита изрека о томе како само у Паризу има више тенисера него пијаница у целој Енглеској! То је говорило у прилог брзог ширења ове занимљиве игре. Ни највећи енглески песници Чосер и Шекспир нису заобишли те нис у својим делима.

ВИМБЛДОН — СТОГОДИШЊАК

Можда би златна времена тениса данас већ представљала прошлост да није било енглеског мајора Волтера Вингфелда којем је 1874. године, док је на зеленим ливадама Вимблдона играо крикет, пало на памет да тенис — изведе напоље. Вингфелд сигурно није слутио колико ће излазак из дворане и „но-

ва правила за веома стару игру“ како је сам написао и која је он саставио — а остала су до данас непромењена — допринети да се тенис рашири на свих пет континената!

Већ на првом такмичењу одржаном, разуме се, на травнатим теренима Вимблдона, учествовала су 22 такмичара. Било је то у јуну

ви из „земље кенгура“ већ поодавно се налазе на самом врху: Розевол, Лејвер, Њукомб или Ивон Гулагонг-Коли живе су легенде овог спорта. Американци Конорс, Стен Стивенс, Артур Еш, једини црнац у белом спорту, Кристина Еверт или Били-Џин Кинг, затим Швеђанин Бјорн Борг, па Мексиканац Оран-

Међу леворуким шампионима налазе се и нека веома чувена имена: Род Лејвер, Гуљермо Вилас, Мануел Орантес, Тони Роуч, Никола Пиљин. Обема рукама се служе Бјорн Борг и Кристина Еверт.

1877. године, па ће Вимблдон ускоро прославити и свој стоти рођендан. Први његов победник био је тада Лондонац Спенсер Гор, а британски играчи остали су неприкосновени пуне три деценије, док се није појавио леворуки Аустралијанац Норман Брукс да им преотме примат.

Мада су жене од првих дана тениса почеле да га играју и мада је он у Новом свету стигао такође за слугом жене — мис Мери Утербриџ која је, летујући на Бермудима 1874. године, видела британске официре како се надмећу, толико се одушевила да се вратила кући са мрежом и паром рекета — такмичења за жене нису почела још целу деценију. Вимблдон им је први отворио своје капије: прва победница била је

тес, Аргентинац Раул Рамирес, Румун Настасе имена су која данас владају тениским теренима и — милионима, јер „бели спорт“ са аутомобилизмом и смучањем спада у највеће спортске бизнис-подухвате због тога што је опрема веома скупа. Тако, на пример, комплет од девет тучета тениских лопти од познатих произвођача кошта и по 80 фунти (2800 динара), а неки бивши шампиони данас су познати фабриканти тенниске опреме, као Италијан Паната, или Французи Пери и Лекост.

ПЕТ ВРХУНСКИХ ТУРНИРА

Први играч из социјалистичких земаља који се про

У нашој земљи тенис се игра од 1881. године. Донео га је заједно са још неким спортовима писац и филозоф Франо Бучар. Прва јавна такмичења одржана су у Загребу 1909. године, а Тениски савез Југославије основан је такође у Загребу 1922. године.

АМЕРИКАНКА БИЛИ-ЦИН МОФИТ КИНГ ЗВЕЗДА ЈЕ МОДЕРНОГ ТЕНИСА. КАДА ЈЕ 1968. ГОДИНЕ, ПОСЛЕ ТРИ УЗАСТОПНЕ ПОБЕДЕ У ВИМБЛДОНУ, ПОЛОМИЛА ОБА КОЛЕНА У САОБРАЋАЈНОЈ НЕСРЕЋИ, СВИ СУ МИСЛИЛИ ДА ЈЕ ЈЕДНА БЛИСТАВА КАРИЈЕРА ПРЕРАНО ЗАВРШЕНА. МЕЂУТИМ, БИЛИ-ЦИН СЕ ОПОРАВИЛА И ВЕЋ 1972. ГОДИНЕ ПОНОВО ОСВОЈИЛА ВИМБЛДОНСКИ ТРОФЕЈ!

СТЕН СМИТ, ЗАЈЕДНО СА ЗЕМЉАЦИМА КОНОРСМ, ЕШОМ, ЕВЕРТОВОМ И КИНГОВОМ, СПАДА У ВРХ АМЕРИЧКОГ И СВЕТСКОГ ТЕНИСА.

ни после њих то није пошло за руком. Мима Јаушовец прошле године постигла је највећи успех у нашем женском тенису: нашла се на деветом месту ранг-листе најбољих на свету.

Много је тениских такмичења, али најзначајнијих — само пет: Отворено првенство Аустралије, Италије у Риму, Француске у Паризу на Ролан Гароу, Енглеске у Вимблдону и САД

претходној години и зато за Гран-при влада огромно интересовање, појачано — астрономским новчаним наградама.

Баснословне зараде које поједини тенисери могу да остваре учиниле су да тенис последњих година много изгуби од спортских својстава и претвори се у трку за наградама и профитом: он је први спорт у којем су прошле године потпуно укинуте категорије

ЛИКА У КАВЕЗУ

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ЈЕДНА ИГРА, ПОЗНАТА ВЕЋ ВЕКОВИМА, ПРЕ СТО ГОДИНА ИЗИЂЕ ИЗ ДВОРАНЕ, ПА ДА ДОЖИВИ НАЈВЕЋИ УСПЕХ!

био у светски врх био је Никола Пилић. Он је, према ранг-листама најчувенијег и најмеродавнијег листа „Свет тениса“, два пута био међу најбољих де-

сет тенисера на свету: 1967. године седми, а 1970. десети. Пре њега Бора Јовановић нашао се на осмом месту 1963. исте године када је наша земља први и је-

дини пут освојила Кингс-куп. Пилић и Јовановић били су и полуфиналисти Вимблдона — што је за наше тенисере мерило врхунског успеха, јер никоме пре

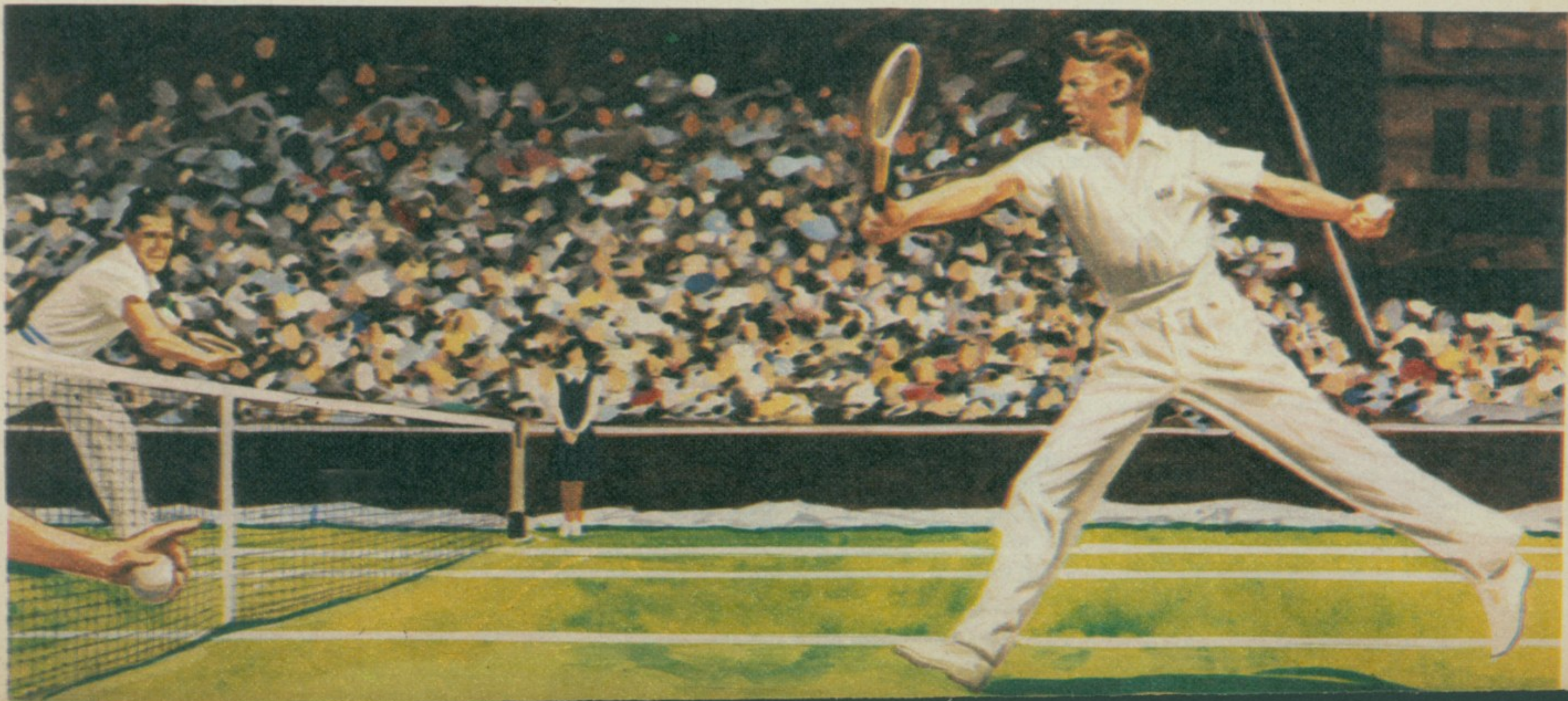
у Форест Хилсу. Постоји и Гран-при, велики караван тенисера који финансира Пепси-кола. На њему учествује осам најбољих, према резултатима постигнутим у

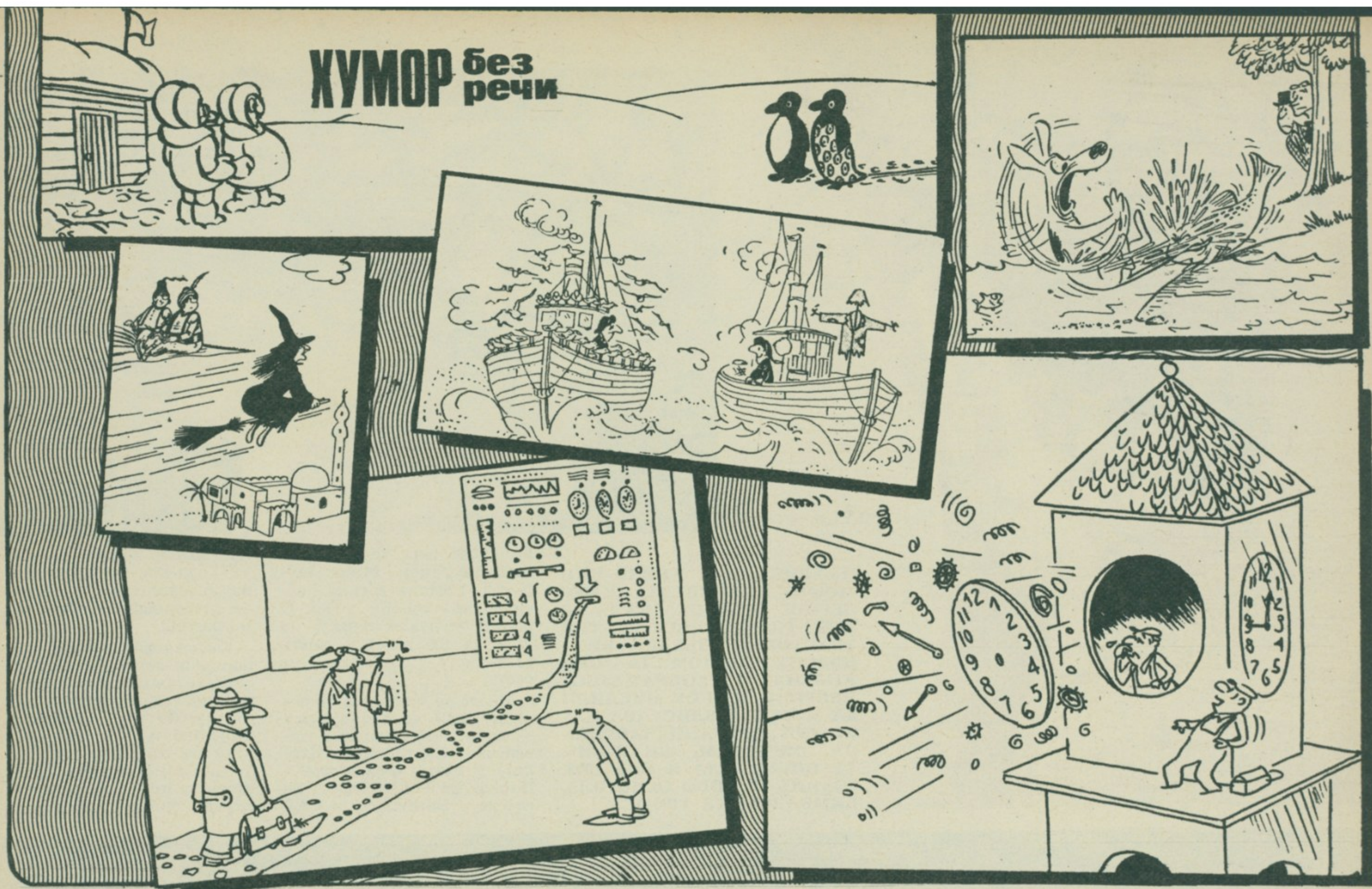
„професионалац“ и „аматер“. Данас се сви такмичари називају, једноставно, „плејер“, што на енглеском значи — играч!

М. Крстуловић

НА СЛИЦИ ЈЕ ФИНАЛЕ ТУРНИРА ЗА ДЕВИС-КУП 1937. ГОДИНЕ, ИЗМЕЂУ АМЕРИКАНЦА БАЦА — ЈОШ ЈЕДНОГ СА ЛИСТЕ НАЈБОЉИХ ТЕНИСЕРА СВИХ ВРЕМЕНА — И НЕМЦА ФОН КРАМА. ПОБЕДИО ЈЕ БАЦ. ДОК СЕ РАНИЈЕ ТЕНИС ИГРАО САМО НА ТРАВНАТОМ ТЕРЕНУ, ДАНАС СЕ ТРАДИЦИЈЕ ЈЕДИНО ЈОШ ПРИДРЖАВАЈУ АУСТРАЛИЈА И ЕНГЛЕСКА. У ОСТАЛОМ СВЕТУ ИГРА СЕ НА БЕТОНУ, ТАРТАНУ, РАЗНИМ СИНТЕТИЧКИМ ПОДЛОГАМА ЧИЈА ЈЕ ПРЕДНОСТ ШТО НЕ ЗАВИСЕ ОД ВРЕМЕНСКИХ УСЛОВА. У ПОСЛЕДЊЕ ВРЕМЕ ТЕНИС СЕ ИГРА И У ДВОРАНИ, НА ТАПИСОНИМА. МЕЂУТИМ, КОД СВИХ ОВИХ ПОДЛОГА МОРА СЕ ВОДИТИ РАЧУНА ДА

ИМАЈУ СВОЈСТВА СЛИЧНА ПРИРОДНИМ, ТАКО ДА ЛОПТИЦА НА ЊИМА ОДСКАЧЕ ТАЧНО ПРЕМА ПРОПИСИМА: НЕ МАЊЕ ОД 53 ИНЧА (ОКО 132 СМ) И НЕ ВИШЕ ОД 58 ИНЧА (ОКО 197 СМ) КАДА СЕ СПУСТИ СА ВИСИНЕ ОД 100 ИНЧА (ОКО 250 СМ). ПРОПИСИ ТАКОЂЕ ОДРЕЂУЈУ ТЕЖИНУ ЛОПТИЦЕ, КАО И ДА МОРА БИТИ УЈЕДНАЧЕНЕ ПОВРШИНЕ. ШТО СЕ ТИЧЕ ДИМЕНЗИЈА САМОГ ТЕРЕНА, ОН ЈЕ ДУГ 23,77 М А ШИРОК 8,23 М. ПРЕКО ПОЛОВИНЕ ЈЕ РАЗАПЕТА МРЕЖА ДУГА 10,47 М И ВИСОКА НА СРЕДИНИ 91,44 СМ, А СА СТРАНЕ 106,68 СМ. ЦИЉ ИГРЕ ЈЕ УПУТИТИ ПРОТИВНИКУ ЛОПТИЦУ ТАКО ДА ОНА ПРЕЂЕ ПРЕКО МРЕЖЕ, А ДА ОН НЕ УСПЕ ДА ЈЕ ВРАТИ.

ДА ЛИ ВЕЋ ИМАТЕ ПИОНИРСКУ ШТЕДИОНИЦУ?

Ако у вашој школи немате пионирску штедионицу, зашто је не оснујете?

Многе школе, посебно у Словенији, имају пионирске штедионице. Погодне су, јер се налазе у школи, тако да штедионицама руководе ученици и при том доста науче. Било би сувишно говорити о важности штедње, јер сви знамо колико је то значајно за појединце и читаву заједницу. Најважније је, да се за пионирску штедионицу одлучите. Како то учинити? Једноставно. У основној школи пионирска организација, једноставно, оснива пионирску штедионицу. Замолите разредног старешину да вам буде саветник или ментор, како то обично кажемо. Обратите се подружници Љубљанске банке која се налази у вашем месту или околини. Она ће вам помоћи код оснивања, а и касније у раду, јер ће заступник Љубљанске банке врло радо преузети инструкторске задатке. Добићете све потребне образце и посао ће брзо кренути. Као помоћ послужиће вам правилник који ћете добити

код Љубљанске банке. У њему је детаљно описан поступак о томе како се оснива и организује пионирска штедионица, а и како ћете пословати, односно шта ћете радити уштеђеним новцем. Многи ученици марљивоштеде. Међутим, штедише нису само школарци. Чланови пионирске штедионице, на пример, могу бити пионирске организације, ликовни кружоци, извиђачи у школи итд. Пионирској штедионици која има свој збор штедиша, савет пионирске штедионице, одбор за самоуправну пионирску контролу и наравно председника, саветима помаже ментор. Можемо слободно написати да пионирска штедионица не доноси користи само младом штедиши, кружоку и пионирској организацији, дакле члановима пионирске штедионице, због саме штедње која је, наравно, веома корисна, већ има и друге добре стране. Уводи младог човека у пословање, руковање новцем, у организацију и рад који су баш због везе с новцем веома прецизна и осетљива

ствар. Улива, дакле, самопоуздање и оријентише на правилно привређивање, самим тим што се располаже властитим и колективним уштеђевинама, које одлазе у специјалне намене — на основу самоуправног одлучивања свих чланова пионирске штедионице.

Посетили смо још неколико школа које успешно и узорно управљају својом школском штедионицом. Таква је основна школа »Франце Бевк« у Љубљани. Или основна школа у Подчетртку. Тамо је, на пример, баш заједничко одлучивање о »дохотку« пионирске штедионице (у пи-

тању је заједничка камата којом располажу чланови пионирске штедионице) кренуло у веома хуманом смеру: штедише су се одлучиле за племенити задатак. Марљиво помажу старим људима у својој околини. Од заједнички уштеђених средстава за старе људе набављају различите ствари које сами нису у стању да купе. Осим тога старе људе редовно посећују и помажу им у обављању различитих послова, које стари људи тешко савлађују. Лепо, зар не? Одлучите се, дакле, што пре за оснивање пионирске штедионице у школи.

Dik
BROWNE

ХОТАР

СТРАШНИ

НЕОБИЧНА ЗАНИМАЊА

Чим је човек ушао у кавез где се налазила само огромна медведица, звер се, као и много пута дотад, хутке повукла у угао и мирно посматрала како чувар и хранилац чисти њено пребивалиште. Знали су се већ неколико година; из дана у дан је Драгољуб Митровић, по стажу најстарији чувар у београдском Зоолошком врту, доносио храну крупној медведици циновске снаге, откључавао катанац на челичним вратима њеног кавеза, затварао га за собом и остајао сам са животињом чија ћуд је нестална и увек спремна да изненади.

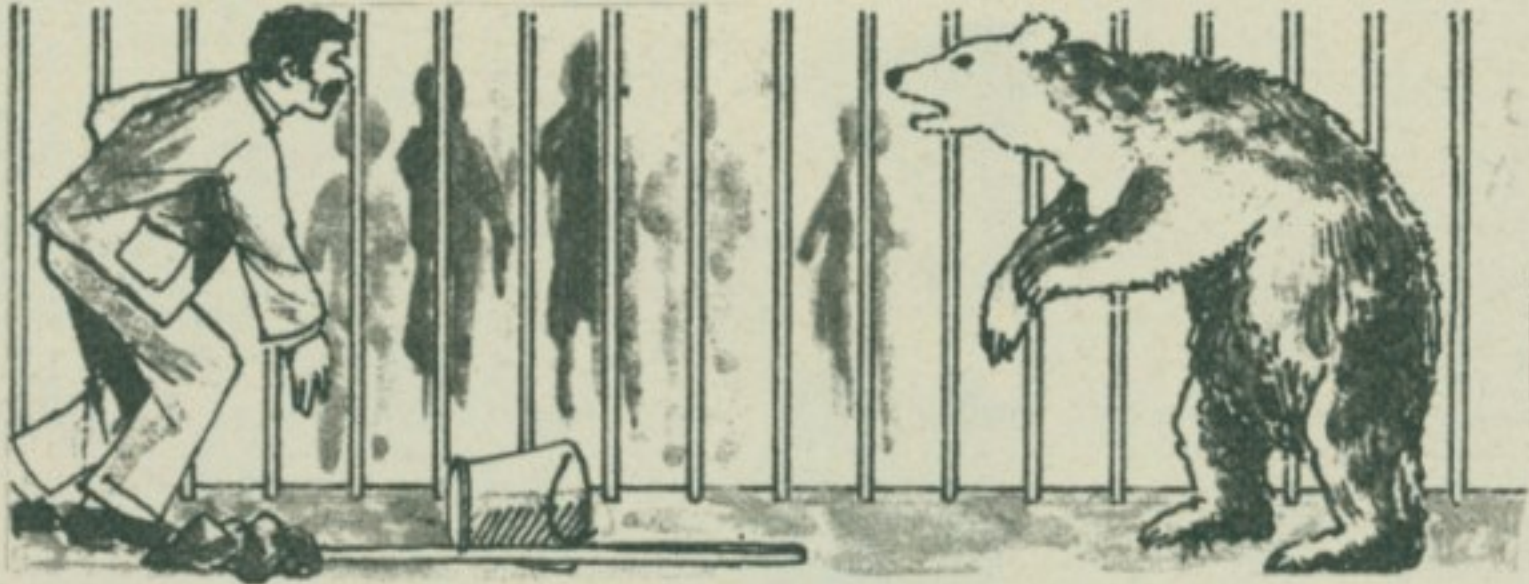
По неком ћутљивом споразуму, зверка би у тим тренуцима увек одлазила у други крај великог кавеза без крова, а Драгољуб би, с лопатом у рукама, доводио у ред неопходну чистоћу у медвеђем пребивалишту. Али, тог врелог јулског дана 1969. све је изненада било сасвим другачије него до тада.

Када је доведена у Зоолошки врт, одмах се видело да је медведица нарочито нарави, да често претећи мумла кад види и храниоца, а камоли посетиоце. Једноставно, није подносила никог и није се много обзирала на пажњу и храну коју су јој бацали.

Зато је поверена на бригу баш Драгољубу, као искусном чувару, који у Зоолошком врту храни животиње од 1955. године. Он је имао огромно искуство у раду са разним врстама животиња, од слонова и лавова до мајмуна и бизона.

Међутим, кад је почео да чисти кавез, медведица је бесно урликнула, брзо се створила крај чувара и једним страховитим ударцем шапом избила му лопату, једино оружје и одбрану. Човек се одједном нашао сам и голорук очи у очи са помахниталом звери.

Драгољуб је мислио брзо. Видео је како је звер за

ПРИЈАТЕЉ ЗВЕРИ

— И ДАНАС, ИАКО ГА ЈА НЕ ХРАНИМ ВЕЋ НЕКОЛИКО ГОДИНА, ЈЕДАН СТАРИ ЛЕОПАРД МЕ УВЕК ПРЕПОЗНА. ЗАТО ГА РЕДОВНО ПОМИЛУЈЕМ ПО ГЛАВИ — КАЖЕ ДРАГОЉУБ МИТРОВИЋ, ЧУВАР И ХРАНИЛАЦ ЖИВОТИЊА У БЕОГРАДСКОМ ЗООЛОШКОМ ВРТУ.

Био је врућ дан, негде око подне, и у Врту није било посетилаца. Колеге су биле забављене послом око других животиња и кавеза. Знао је да му нико не може помоћи и да се мора опаст сам.

РАЗЈАРЕН МЕДВЕД И ГОЛОРУК ЧОВЕК

тренутак застала, гледајући га очима помуњеним од љутине. Њихала је великом главом тамо-амо и искусни чувар је добро знао да ће већ следећег часа опет јурнути, силовитије и беспштедније него први пут.

— И раније сам радио код медведа, лавова, тигрова и других опасних животиња. Закључио сам и читао у књигама да оне већином страхују од човека. Мене познају јер их храним годинама, међусобно се волимо, поштујемо и — плашимо — прича Драгољуб. — Међутим, иако су разне животиње понекад показивале нетрпељивост, увек сам успевао да смирим и њих и себе. Али, сада је против мене голорук био разјарен медвед, који је, на жалост, већ био окусио месо, а то је најопасније. Борити се с њим било би бесмислено и унапред бих био осуђен на по-

раз. Морао сам бити луд.

Медведица је прилазила полако, корак по корак, а човек се повлачио према зиду. Драгољуб је осећао како му ноге клецају, цело тело трне од напетог ишчекивања и страха. Био је мокар од зноја, не толико од врелине сунца које је немилосрдно пржило, колико од чудне језе и немоћи.

И кад му је медведица пришла на непун метар, чувар се хитро сагнуо као да ће дохватити камен, узда-

ЛЕТ ЦРВЕНЕ КОМЕТЕ

Победници Скот и Блен и брачни пар Ејми и Џим Молисон

ИЗНАДОСТРВА ТИМОР, НЕКОЛИКО СТОТИНА МИЉА ОД ОБАЛЕ СЕВЕРНЕ АУСТРАЛИЈЕ, НА БРИТАНСКОМ АВИОНУ ДОГодио се тежак квар. Хиљаде људи који су га очекивали поверовали су да никада неће стићи.

Становници Мелбурна, главног града савезне државе Викторије, у југоисточној Аустралији, желели су да цео свет зна да прослављају стогодишњицу свога великог града, основаног 1835. године. Специјално наменом Савет за прославу одлучио је да главно обележје овог догађаја буде авионска трка од Британије до Аустралије — трка која је, у погледу дужине лета, требало да превазиђе све претходне летове.

Мекферсон Робертсон, у оно време познати аустралијски послодавац, преузео је на себе обавезу да победнику исплати награду од 10.000 фунти и обезбеди му вредан, златан трофеј, па је овај догађај познат као „Мек-Робертсонова трка“. Закажана је за октобар 1934. године.

Први пут у историји оваквих такмичења одлучено је да се учесницима не дозволи да понесу онолико горива колико је авион могао да прими одједном. То је требало да спречи опасно оптерећивање и авиони су морали да се спусте у неколико великих градова који су се налазили на путу до циља: Багдад, Сингапур, Дарвин и Чарлвил.

ИЗАЗОВ БРИТАНИЈИ

Овако замишљена трка, а уз то и примамљива новчана награда и трофеј, привукла је пилоте из многих земаља, нарочито из Британије, Холандије и САД. Од 62 учесника, колико их је у почетку било пријављено, већина је изабрала америчке типове авиона, што је био

велики изазов за британску авио-индустрију. Због тога је компанија „Де Хевиленд“ одлучила да конструише три нова типа авиона „комета“ који су могли да постигну брзину од 235 миља на час.

Иако је догађај изазвао велико интересовање и заголицао многе љубитеље плавих висина, број учесника је до почетка грке невероватно опао. Већина њих ипак није смела да се ухвати укошта с пешчаним олујама, монсунским облацима и пустињским просторима па је остало само двадесетак најхрабријих, тачније 21 пилот.

Фаворити су били Холанђани Парментије и Мол, у авиону „даглас ДЦ-2“, затим чувни брачни пар Ејми и Џим Мо-

лисон, као и Кембл Блек и В. Ц. Скот у црвеној „комети“.

За полазно место одређен је аеродром у Милденхолу, у Британији, где су се и окупили сви учесници. Пред саму зору 21. октобра полетео је са старта 21 авион. Пред њима је било 12.000 миља. Прва станица био је Багдад, удаљен од Милденхола 2530 миља.

Већ на самом почетку, због улетања у густу маглу изнад северне Француске, два авиона морала су да одустану од трке и спусте се на париски аеродром. Трећи авион, један „орао“, практично се изгубио и, веровало се, атерирао негде у Шпанији.

Молисонови, међутим, нису посустајали. Стигли

јући се у тих неколико тре нутака одлуке или коначне пропасти.

Погнут, осетио је да је животиња прво застала, а онда, мумлајући, отрчала у свој угао.

Уморан и без даха, Драгољуб се полако усправио и обрисао зној са чела.

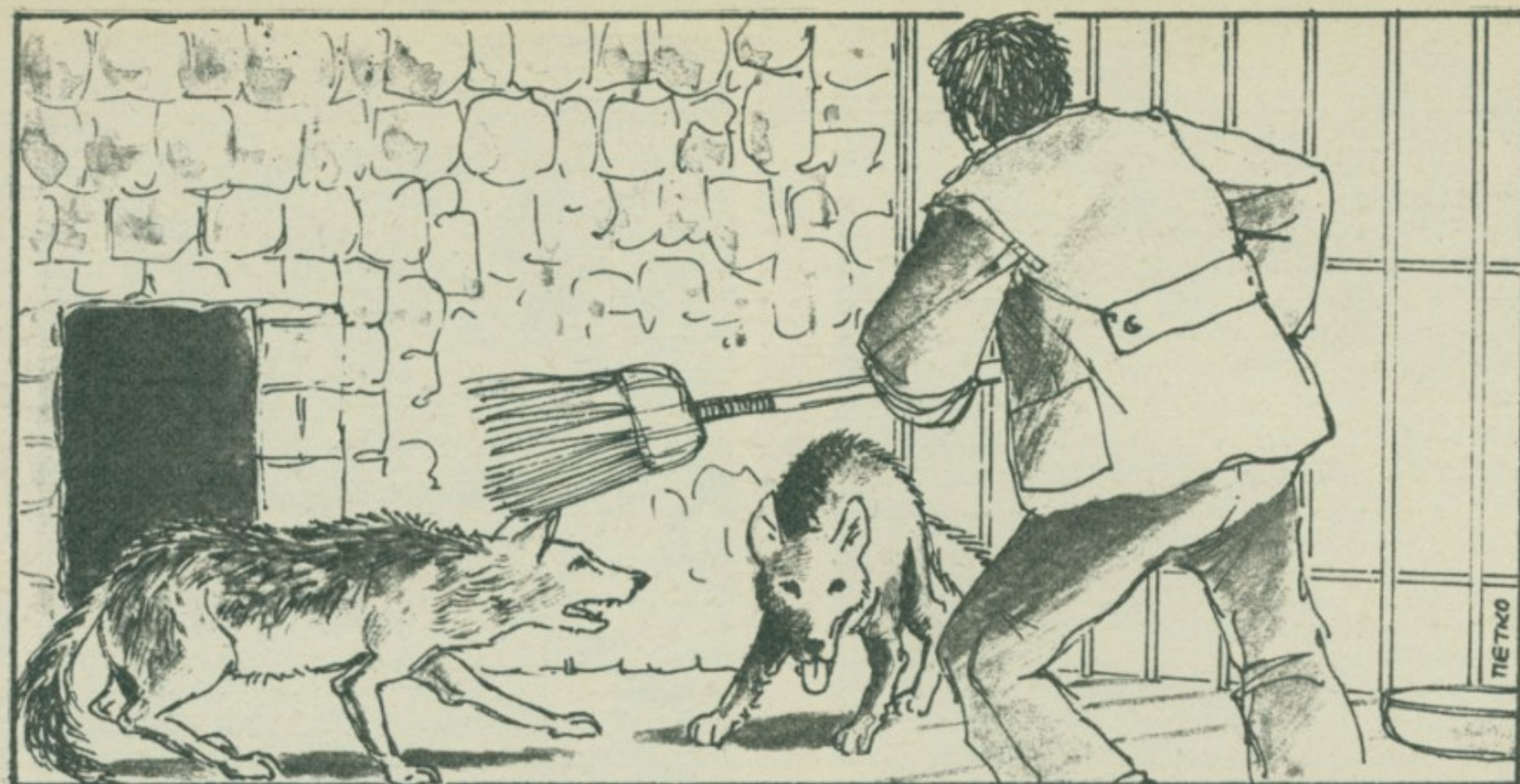
САМ У ВУЧЈЕМ КАВЕЗУ

После, кад је медведица због све горе ђуди морала да буде убијена, стари чувар је добио задатак да ради сам код мајмуна. Међутим, и даље је, повремено, из љубави према свим животињама, обилазио и друге кавезе.

— Најлепше је у мом позиву кад те лењи лав и доброћудна камила и опасни леопард познају после много времена откако им

нис донео месо или сено. И данас, иако га не храним већ веома дуго, један стари леопард ме увек препозна

и ја га често помиљујем по глави — каже Драгољуб.

Од свих животиња које је хранио и бринуо се о њима, овом чувару су најопаснији тигрови и пантери. Јер, како каже, никад се не зна како ће поступити кад им дајеш месо или чистиш кавез. Подмуклост је њихова главна особина.

Ни вукови нису бољи. Драгољуб се, уз осмех, сећа како је једном ушао у њихов кавез у време парења и кад су га истовремено напали и вук и вучица. Срећом, код себе је имао метлу, успео је да се одбрани и остане неповређен.

Али, од свих животиња у Зоолошком врту Драгољуб највише воли — мајмуне. — Они су као људи. Иа-

ко код њих радим годинама, и данас могу сатим посматрати како се свађају, воле, како негују младе или пију чај који им донесем.

Довољно је да овај чувар само прође поред њиховог кавеза па се Мира, Сања, Ђина, Ђура, Милица и Неша, како се зову неки од мајмуна, одмах китро окаче о решетке, весело зацијучу као да поздрављају свог храниоца. А он никад није празних руку ни цедова: у њима се увек нађе коцка шећера, јабука или бар кикирики.

Драгољуб иначе изврсно познаје све животиње. Зна њихову ђуд, одмах примети кад је нека од њих болесна, прехлађена или, јед

ноставно, усамљена и нерасположена.

— Мој позив је опасан и редак, али ја га никад не бих мењао за неки други. Овде, у Зоолошком врту, ја сам у ове двадесет две године упознао и људе и животиње. На жалост, понеки посетиоци су према животињама непажљиви или чак сурови. А мој задатак је да пазим и на овдашње необичне становнике и на људе који долазе у посету Врту. Понекад је теже са другим, али ја морам увек имати стрпљења и разумевања. На то ме је такође научио мој позив.

И. Лончар

ЧАЈАНКА У МАЈМУНСКОМ КАВЕЗУ

О начину и врсти исхране свих животиња у београдском Зоолошком врту брину истовремено и ветеринари, професори са Ветеринарског факултета, и храниоци.

Строго је одређено шта и колико која животиња сме да једе.

Слонови, жирафе, нилски коњи, бизони, јелени, муфлони, ламе и зебре хране се сеном. Сваки дан чувари ових животиња довозе само слоновима и нилским коњима права брда најквалитетнијег сена.

Међутим, мајмуни су већ изборљивији. Драгољуб Митровић овим враголанима, пред чијим кавезом увек има највише посетилаца, сваког дана даје десетак килограма банана, јабука, поморанџи и неколико великих чинија чаја. Иначе, кад мајмуни пију чај, то је за њих и за посетиоце права свечаност.

Најзанимљивије је посматрати како ручава лавовска или тигровска породица. Ту се неприкосновено поштује древни обичај да прво једе глава породице, а тек онда женка и младунци. За разлику од њих, вучји брачни пар се за трпезом понаша мирно, без буке и свађе, поштујући неки свој бон-тон.

Наравно, све животиње од подмуклих пума и пантера до медведа који се хране хлебом и мармеладом, непогрешиво препознају свог храниоца и редовно га поздрављају на свој начин, риком, махањем репа или веселим цичањем.

тежи део пута тек је био пред њима. Од Чарлвила, крајње тачке лета, делило их је 1389 миља. Скот је, као пилот аустралијског ваздухопловства, имао невероватно искуство и знао је добро колики је го ризик.

Са само једним мотором, пошто је други отказао, лако је могло да се догоди да се негде принудно спусте и умру од глади и жеђи пре него што буду пронађени. Али, после толико хиљада миља које су прелетели и не мало узбуђења која су доживели, није им пало на памет да одустану готово пред циљем.

ДРУГИ ПОКУШАЈ

Упркос свему, одлучили су да наставе лет. На срећу, велики део пута оријентисали су се према једној железничкој прузи, тако да су у Чарлвил стигли без већих нез-

года, али оштећени мотор требало је што пре поправити.

Група од неколико инжењера, радећи грозничаво настојала је да по сваку цену оспособи авион за лет. Међутим, тек при другом покушају узлетања „комета“ је успела да се одлепи од земље.

Пут од следећих 787 миља до Мелбурна није, после поправке мотора, био тако неизвештан, па су Блек и Скот стигли на циљ у 5 часова и 30 минута идућег дана, 24. октобра.

У ваздуху су провели укупно 70 часова, бележећи тако, за оно време, јединствен подвиг у историји летења, утолико већи што су смогли снаге да окончају трку под заиста тешким околностима.

Холанђани Ејми и Цим Молисон стигли су на циљ други, пуних двадесет часова после Блека и Скота, али и то је био подвиг.

Д. В.

МОТОР ЈЕ ОТКАЗАО

У Сингапур, граду истоимене државе-острва у југоисточној Азији, било

је јасно да су сви пилоти веома исцрпљени, а пред њима је било још много чапора и лета. После краткотрајног одмора Скот и Влек су кренули за Дарвин познатом трасом, југоисточно од ове луке.

У почетку је све ишло по плану. Међутим, много пре него што су двојица британских пилота стигла до северних обала Аустралије, догодила им се озбиљна незгода — један од „кометиних“ мотора је отказао. Налазили су се изнад острва Тимор, око 500 миља од обале. Брзина авиона сма-

њила се одмах на 140 миља на час.

Хиљаде људи који су нестрпљиво очекивали њихов долазак у Дарвин страховало је да ће фаворити да заврше у води. О авиону извесно време није било никаквих вести и изгледало је да ће се злослутна предвиђања остварити.

А онда, око 11 часова пре подне, 23. октобра, они који су се ипак надали најбољем, приметили су како се црвена „комета“ приближава обали.

Пилоти су успешно слетели у Дарвин, али нај-

Са аеродрома у Милденхолу 21. октобра 1934. године полетео је 21 авион према даљеној Аустралији.

ДРЕВНИ СТУБОВИ МУДРЕ БОГИЊЕ — На путу који води кроз Фокиду до Делфа, пре него што се приђе чувеном светилишту бога Аполона, поносито се уздижу остаци храма Атине Пронејске. По предању, гајеви маслина које и данас окружују стари древни храм, припадали су у античко време полу-боговима — херојима Филаку и Аутоноју, који су будно и срдано чували прилазе овом светилишту. Када су, у једном јуришу, Персијанци продрли до самог храма, Филак и Аутоној су јурнули у напад уз громогласну буку коју је још више надјачавао одјек из стрмих кланаца. Домишљати јунаци рушили су на непријатеља тешке стене и он је натеран у бег.

ДЕЛФИ

ГРАД ПРОРОЧАНСТАВА

У подножју познатог Парнаса, у Фокиди, налазило се некада најчувеније пророчиште и једно од најзначајнијих места старе Грчке. То су Делфи. Пут до њих био је стрм, па је и он изазивао страх и дивљење хиљада оних који су долазили на ходочашће у зараван испод циновске камене литице где су стајала света здања.

Према богатој старогрчкој митологији, Зевс је са две стране света послао два орла и они су се срели над Делфима. Од тада су, према мисли мудрог и моћног Зевса, Грци веровали да су Делфи средиште света. Тако је почео да црета и разгранана се град храмова и светих места, пророчишта и уметника, пителијских игара и позоришта. И данас, после око две и по хиљаде година од врхунца Делфа, ово знамење једне велике културе и цивилизације је место где долазе многи путници из целог света да се диве лепоти рушевина и камених остатака, место које је неизбежно у историји људске мудрости, уметности, митологије, спорта, музике.

У КА

РИЗНИЦА ЗА СВА ВРЕМЕНА

— Поред изузетних драгоцености које су светилишту поклонена из свих крајева Грчке, у Делфима је помно чувано благо многих хеленских градова. Они су ту градили своје ризнице, од којих је, по богатству, нарочито знаменита била ризница лидијског краља Гига. Касније је ту чувано и баснословно благо чувеног краља Креза. Овај по раскоши познати краљ истопао је златне кревете и столове, направио око 170 златних опека и поклонили их светилишту у Делфима. На слици је и до данас веома добро очувана ризница града Атине.

СУДБИНА СА ТРОНОШЦА — Од мноштва знаменитих грађевина Делфа, сигурно је најзначајнији Аполонин храм саграђен на оном месту где је, по легенди, будући бог као дечак устрељио змаја — питона. Ово велико, складно здање подигнуто је од дарова који су пристигли из свих крајева пространог хеленског света. У њему је славна пророчица Пителија, седећи на тронушцу изнад опојних испарења Касталијског извора, давала по жељи војсковођа, политичара, мудраца и обичних ходочасника нејасне и двосмислене одговоре о судбини у рату, животу, љубави или пителијским играма. Њене мисли, које су, наводно, долазиле од самог Аполона, народу су преносили свештеници и тако веома снажно утицали на разна друштвена и политичка збивања. Стари храм Аполонин, бога уметности, светлости, Сунца, песништва, музике, ловаца, пастира и путника, изгорео је 548. г. пре н. е. Нови, још свечанији и раскошнији, подигнут је око 525, али је и он порушен 279. г. пре н. е. Последњих година 19 века француска археолошка школа у Атини откопала је комплекс овог храма, опасаног зидом, чија је површина око 25 хиљада квадратних метара.

МЕН ВЕЧНОСТ УЖЛЕСАНА

СТАРЕ КЊИГЕ СИБИЛИЈАНСКЕ — И готово најобичније стене имају у Делфима нарочито значење и мит. Такве су **Сибиллине стене**, место где су векови ма пророчице Сибиле у заносу казивале судбину у порукама и загонетним мислима пуним двосмислености. Тајанствене Сибиле биле су познате не само у античкој Грчкој већ и у старом Риму, где су њихова чудновата пророчанства сакупљана у сибиллијанским књигама.

НА СТЕНАМА ШТО ЖИВОТ ЗНАЧЕ — Древна Грчка била је позната и по бројним позориштима под ведрим небом. Нека су остала сачувана и до данас, и то у истом облику као пре неколико хиљада година. Поред познатог отвореног театра у Епидурусу, познато је и ово у Делфима, које је смештено на изузетном месту, одакле поглед сеже чак до Коринтског залива.

ЧУДНЕ РЕЧИ У КАМЕНУ — Домишљати становници Делфија нису дозволили да све оно што каже пророчанство оде унеповрат. На овој стени, једној од многих, длетом је читко уклесано све што је пророчица говорила седећи над паром која је избијала из унутрашњости земље. **Исписани камени блок** данас се налази поред Сибиллиних стена.

ФИДИЈА, ПРАКСИТЕЛ, ЛИЗИП... — У Делфима су се често одржавали скупови државника, виђенијих политичара и војсковођа. За такве дипломатске сусрете изграђене су нарочите дворане за састанке, као што је ова атинска. Њихову спољашњост, али и унутрашњост, својим вештим рукама, маштом и умећем украшавали су најпознатији старогрчки кипари и сликари, између осталих и славни Фидије, Пеоније, Поликлет, Проксител, Лизип и Полигнот.

СТАДИОН ЗА СПОРТ И УМЕТНОСТ — Делфиски стадион је данас најбоље очувани антички терен. На њему су, као и у Олимпији, сваке четврте године почетком септембра, одржаване чувене Пителијске игре, где су се одабрани учесници такмичили у разним спортским дисциплинама, али и у песништву, сликарству, говорништву и музици.

Пуниша Перовић и Иво Лола Рибар у шетњи Београдом, јула 1936. године.

Иzgледа да ће ноћас бити рације! — повикао је црнопут младић чим је бануо у штампарију где су чланови Партије и скојевци завршавали умножавање марксистичке брошуре чији је тираж био око 5000 примерака. — Полиција се узмудала на улицама, то не слуги добро!

Људи у штампарији „Народна књига“, из које је пред рат изишло и растушено по целој Југославији више од 100000 марксистичких књига и брошура, збуњено се згледаше. Шта сада да раде? Толико књига немогуће је спалити, а камоли негде на брзину сакрити.

Око понџи у штампарију дође Иво Лола Рибар: очигледно је већ сазнао да се припрема рација, али је и поред тога имао осмех на лицу.

— Доскочићемо ми њима! — рече, — Успео сам да нађем аутомобил, брзо ћемо однети књиге на сигурно место.

Људима лакну! Убрзо је цео тираж био изнесен из штампарије. Међутим, када се један скојевац вратио у зграду да би проверио да није нешто остало, на столу је угледао — две књиге. Изненађен немарношћу својих другова, понесе их. На вратима сусрете Лолу који, чим виде књиге, узе их младићу из руке.

— Остави то! — рече. — Поклањамо их београдској полицији. Нека виде

да смо прозрели њихову намеру. А неће им шкодити ни да их прочитају.

СМЕЈАО СЕ СУДИЈИ

— У најтежим ситуацијама Лола је знао ведрим досеткама да охрабри своје другове — сећа се његов друг са Београдског универзитета, народни херој Пуниша Перовић, сада члан Савета федерације. — Први пут сам га видео у дворани Државног суда, у октобру 1935. године: са оптужничке клупе у публици сам приметио лепо одевеног младића са дубоким борама на челу, који се све време подмехивао тужиоцу и судији. Због недостатка доказа о мом партијском раду ослобођен сам оптужбе, па сам Лолу ускоро срео на Правном факултету. Тада смо почели да другујемо.

Током 1936. године Лола и Пуниша су се зближили јер су били у Политичком одбору Уједињене студентске омладине где су представљали „народне студенте“ (студенте — комунисте). У то време влада Милана Стојадиновића хтела је да укине аутономију Универзитета и онемогући студентски покрет, па су испред зграда факултета постављени наоружани полицајци. Сем тога, ректор Београдског универзитета био је омражени професор Владимир

ПОЛИЦИЈИ НА ДАР

— ИАКО СЕ РАСТУРАЊЕ И ЧИТАЊЕ ЛЕТАКА НАЈСТРОЖЕ КАЖЊАВАЛО, НАЈУГЛЕДНИЈИ ЉУДИ БЕОГРАДА ТРАЖИЛИ СУ ДА ИМ СЕ НАБАВИ ПОНЕКИ ПРИМЕРАК.

Ђоровић, човек веома близак двору и доушник полиције који је уједно био и почасни председник Организације националних студената (ОРНАС). Ову организацију сачињавали су младићи занесени фашистичким идејама који су, наоружани револверима и батинама, упадали у аule факултета и заједно са полицијом тукли и рањавали своје колеге.

Огорчење студената постајало је све отвореније. Свакодневно су писали прогласе и летке и растурали их по Београду. Међутим, никако нису успевали да пронађу просторију у којој би неометано и без страха од хапшења могли да их штампају.

НЕШТО СЕ ШУШКА У ГРАДУ

— Дођите код мене — рекао је Лола. — Ту нас нико неће тражити.

И заиста, полиција се није усудила да закуца на врата велике куће са дебелим засторима на прозорима, која се налазила у тихој сеновитој Француској улици број 32. А унутра, у канцеларији једног од најпознатијих београдских адвоката др Ивана Рибара, за његовом писаћом машином, данима и ноћима куцани су и умножавани леци.

Многи утицајни људи, чланови владе, па чак и сам принц Павле тражили су да им се достави неки од тих летака или чланака из листа „Студент“, у којем је Лола писао уводнике, јер су чули да су „веома интересантни и да се о њима много шушка у Београду“.

Али влада Милана Стојадиновића оглушила се о студентске захтеве: није повукла полицију са Универзитета, нити распустила студентску профашистичку организацију, није сменила ректора Ђоровића, смањила уписне таксе...

... Професори и доценти Универзитета, последњи пут вас позивамо на сарадњу, да заједнички бранимо аутономију Универзитета! Пријатељи и борци за слободу и културни напредак, обраћамо вам се да помогнете нашу борбу против угњетавања слободе и науке... — написао је Лола у једном

летку. То је био и студентски ултиматум.

Већ сутрадан, 3. априла 1936. године, руководство студентског покрета, Универзитетски комитет и Акциони одбор стручних удружења Београдског универзитета, одлучили су да прогласе генерални штрајк.

Али, ни студентска фашистичка организација није мировала. Дан касније група пропахалих студената, наоружана до зуба и помагана од стране полиције, упала је на Медицински факултет: студент Правног факултета Недељковић потегла је нож и зарео га у срце свом колеги Жарку Мариновићу, а затим ранио још неколико другова.

— Када је Лола сазнао за смрт нашег друга, ужасно се потресао — каже Пуниша Перовић. — Тек сада не смејемо да попустимо, рекао је, морамо га осветити... Успели смо да успоставимо везу са

них и спремних за борбу.

Одмах је истрчао на улицу и чврсто ме загрлио.

— Како је код вас, тамо у Јени? Да ли сте скоро били у Хејделбергу? Па где вам је лептир-машина? — смејао се и тапшао ме по рамену.

Тако се шалио и док смо, неколико година раније, заједно спремали испите. Једном приликом, када смо Милован Матић Луле, Лола и ја учили кривично право, никако нисмо могли да запамтимо теорије тројице правних ауторитета: Керсона, Пирсона и фон Мајера.

— Хајде да свако научи једну од ових теорија — рече Лола. — После ћемо гласно да се преслишамо.

Договорено — учињено: ја сам добио Пирсонову теорију, Лола — Керсонову, а Луле фон Мајерову.

БЛАГО У БЛОКУ

— Иву Лолу Рибара први пут сам срео 1941. године, у Ужичу, када је одржавана прва конференција за оснивање Омладинског савеза Србије — прича Милијан Неоричић, који је од 1947. године био секретар СКОЈ-а. — Право са фронта, из Друге пожешке чете, дошао сам у салу Соколог дома. Ту су се већ налазили делегати, моји вршњаци, осамнаестогодишњаци: сви смо у рукама држали оружје. Када је Лола почео да говори, његове речи и идеје су нас толико понеле да смо сви скочили са својих места и у одушевљењу махали пушкама. Право је чудо што ниједна није опалила, јер су све биле откочене.

А последњи пут срео сам га крајем октобра 1943. године, у Јајцу, када је формиран нов ЦК СКОЈ-а. Тај састанак омладине био је и последњи којем је Лола присуствовао. И док је говорио, ја сам све време водио записник. Тај блок носио сам уза се током целог рата, као највећу драгоценост. Једном, када будем имао времена, мораћу да га препишем и објавим.

свим факултетима у земљи који су, у знак солидарности, такође ступили у вишедневни штрајк.

Тек после 25 дана влада је прихватила све студентске захтеве, а нови ректор др Драгослав Ивановић био је познат као велики хуманиста и човек који је волео омладину.

ГДЕ ТИ ЈЕ ЛЕПТИР-МАШНА?

— Здраво, професоре! — узвикнуо је Лола када ме је почетком 1942. године угледао са балкона једне куће у Фочи, у којој је одсео Врховни штаб, како на коњу јашем испред чете некадашњих рањеника, сада опоравље-

Али, када смо почели да се преслишавамо, толико смо се уживели у своје „улоге“ да смо се — посвађали! Јер, свако је одлично научио „своју“ теорију, чак је и „надградио“, па смо жучно један другог убеђивали у исправност и тачност тврдње њихових аутора.

Испит смо успешно положили, али смо се после тога, кад год би се срили, ослављавали: — Здраво, стари професоре!

Тако је и овог пута било, у Фочи. Нисам претпостављао да ће то бити и наше последње виђење.

Б. Јеремич

ИЗ ИСТОРИЈЕ КРИМИНОЛОГИЈЕ

СУДБОНОСНА ИГРАЋА КАРТА

ФРАНЦУСКИ КРАЉ ЛУЈ XIV БИО ЈЕ ЗГРАНУТ КАДА ЈЕ ЧУО ДА ЈЕ РУКА ПРАВДЕ НЕМОЋНА ПРЕД ЧОВЕКОМ ДО ГРЛА ОГРЕЗЛИМ У ЗЛОЧИНЕ. ПОКРЕНУО ЈЕ ИСТРАГУ У КОЈОЈ ЈЕ ПРЕСУДНУ УЛОГУ ОДИГРАЛА, НАОНО, СИТНИЦА.

3 а француски град Дижон био је догађај столећа када је у 17. веку његов председник Парламента Филип Жиру изведен на губилиште, осуђен за вишеструко убиство. Велики господин, угледна личност и донедавно страх и трепет бургоњске престонице, Жиру је био изузетно крупан залог и за целата којом је рука задрхтала пет пута пре него што се председникова глава откотрљала у крви, одвојена од трупа. Мукли узвик отео се из гомиле стиснуте на тргу поред губилишта.

Био је то завршетак приче која је почела неколико година раније, када се Филип Жиру заљубио у суну пругу свог рођака Бајеа, такође угледне личности у Дижону. Лепа госпођа Баје делила је од првог дана осећања са председником Парламента. Али, проблеми су настали када је Филипу Жиру досадило да се са изабраницом свог срца скрива и потајно размењује поруке на цедулицама. Желео је неспутано да воли, али су га спречавали Баје и — госпођа Жиру.

Чак и за оно време било је чудно да неко напрасно умре од грипа. Ипак, баш то се догодило супрузи председника Дижонског парламента, а да ствар бу-

де мрачнија, све у жељи да јој олакша, Филип Жиру од првог дана њене болести никога није пуштао крај постеље своје супруге. Рођацима и пријатељима говорио је да „госпођи сме та друштво“. Удаљио је чак и кућног лекара, а довео другог, доктора Ругоа, на злу гласу у читавој Бургоњи по томе што је пре био плаћени убица него лекар! Жиру је био веома дарежљив према Ругоу и — за само неколико дана његова супруга „подлегла је болести“.

НЕПОСЛУШНИ ПЛАЋЕНИЦИ

Нешто теже је било са Бајеом. Два пута је Жиру дрештио кесу када је његов рођак у пратњи неколико слугу ишао на пут. „Побијте господара, пратиоце и коње, а све што код њих нађете ваше је!“ — гласило је његово упутство неколицини људи из оближњег села крај којег је оба пута морао да прође. Међутим, овима је очигледно било довољно и оно што су примили од заљубљеног председника па је Баје мирно сачувао главу на раменима и вратио се кући жив и здрав.

Филип Жиру није био човек који би проклињао „злу“ срећу седећи скрште них руку. Одлучио је да сам учини оно за шта „плаћеници без части“ нису одржали реч па је позвао Бајеа једне вечери к себи „да пословно поразговарају“.

Слутећи опасност, Баје је стигао у пратњи једног слуге, што ће бити кобно за обоје! Жиру је располагао снагом неколицине својих најоданијих људи и два човјека никада се нису вратила из посете дому првог човека Дижона...

Филип Жиру је већ својим држањем уливао страх и вероватно се о нестанку Бајеа и његовог слуге не би много ни шушкало да та да није проговорио лекар кога је он тако олако удаљио када му се супруга била разболела. Савест угледног дижонског доктора медицинских наука није допуштала да пређе преко нечега што је било очигледно, а када је убрзо и сам скончао — целом граду је постало јасно каква је судбина могла снаћи Бајеа и његовог слугу, госпођу Жиру и лекара. На општи ужас, Жиру се нимало није либио да уђутка и неколико својих послужитеља, који су, изгледа, негде натукнули о свом учествовању у крвавим пословима свог господара.

А када је после свега председник Парламента и јавно почео да испољава ватрена осећања према Бајеовој удовици, пукла је брук која је допрла чак до француског двора и ушију Луја XIV.

КАКО ДОКАЗАТИ ЗЛОЧИН?

Краљ је био згранут што такав злочинац није осетио руку правде, па била то личност Жируовог ранга. Наредио је да га одмах затворе и да се спроведе ригорозна истрага. Жиру се нашао иза решетака париске Коасјержерије, а властима није било тешко да пронађу сведоке његових злочина. Како се у оно време у истражном поступку користила инквизиција, јесте изнуђивање призн-

Дижонска Палата правде у којој је изречена пресуда Филипу Жируу.

нања мучењем, сведоци су брзо између страха од Жируа и ужаса од телесног бола, посклекли пред овим другим.

На видело је тек тада изишла цела страшна истина: тела несрећног Бајеа и његовог пратиоца, са степеништа Жируовог дома на којем су пала од удараца, донета су и бачена у рупу баштенског захода. Одатле су већ наредне ноћи, под надзором госпође Баје, јер Жиру је отишао на пут, пренета и закопана на имању једног бургоњског племића, како би, за сваки случај, изгледало да су од његове руке погинули! Жиру је мислио на све.

Пслиција је отишла на означено место и тамо заиста нашла већ одавно распаднуте лешеве. Крпе од њихових одела и чизме биле су једини материјални доказ. Ипак, требало је са сигурношћу утврдити ко је у питању, што није било нимало лако у време када се полиција служила средствима која у данашње време личе на праисторију. Међутим, једна ситница била је довољна да се Жирува глава озбиљно заљуља: кројач код којег је покојни Баје шио одела сетио се да је у оковратник последњег, како би био чвршћи и боље стајао, ставио једну играћу карту — краља пика. Очи истражног судије победоносно су засветлеле када је из раширеног оковратника провирила полураспаднута, али још јасно видљива баш та карта!

Пошто је овим доказано да су остаци ископаног несрећника припадали Бајеу, речи сведока оптужбе против Филипа Жируа су до-

биле материјалну потврду. Када је, на основу тога, претресена Жируова луксузна кућа у Дижону, пронађене су Бајеове ствари, натрпане у врећу и сакривене у подруму.

Филип Жиру је осуђен и погубљен. А Бајеова удовица — помилосана, краљевим указом. Није прошло много времена и она се поново удала за човека који, највероватније, ништа није знао о дижонском скандалу јер је живео далеко од Бургоње. Наиме, мудра госпођа није чекала помиловање у свом граду: побринула се да побегне чим је њен несудбени други супруг оптужен за вишеструко убиство.

М. К.

МИНИ-КВИЗ

- 1 Знате ли ко је Соња Хени?
- 2 Која је животиња најбољи ронилац?
- 3 Колико година има најстарија стена донета са Месеца?
- 4 Шта је зоантропија?
- 5 Ко је био Урбан VII?

ОЛГОВОРИ:

Соња Хени је била француска сликарка. Најбољи ронилац је морнарица. Најстарија стена донета са Месеца је старе 4 милијарде година. Зоантропија је наука о човеку. Урбан VII је био папа.

ПАЦОВИ СА СУРЛОМ

КОМШИЈЕ СА УНУТРАШЊЕ ПЛАНЕТЕ

Има људи који се веома мало обзиру на научна објашњења о унутрашњем саставу наше планете.

Према научном схватању, Земљина кора је дебела 40 километара, затим долази слој стена и иде у дубину до 2800 километара, а у самом центру, језгру, налази се уски јана течна маса претежно састављена од никла и гвожђа чија температура износи 6700 степени Фаренхајтових.

Једна група „учених“ Американаца овако нешто сматра сасвим бесмисленим. Најдубља рупа, којом се човек спустио у средиште Земље, износи 3,8 километра и налази се у јужноафричком руднику дијаманата Карлтонвил. Како до средишта Земље има укупно 4800 километара може се рећи да је човек до сада једва загребао њену површину.

„Када би успео да продре још само мало дубље“, кажу ови фанатици „открио би веома чудне ствари“.

ТУНЕЛИ ИСПОД ПИРАМИДА

По њиховом тврђењу Земља је шупља и у њој се налази још једна планета на којој такође постоји живот, па чак и људи, што би значило да Жил Верн у своме роману „Пут у средиште Земље“ није ништа измислио. Свет испод нас, у којем живе праисторијска чудовишта, стварно постоји.

Колико је сам Жил Верн веровао у своју причу, тешко је погодити. Ипак, људи из „Удружења шупља Земља“, како су назвали своју организацију, убрајају га међу своје истомисленике.

Доказе за своју теорију они налазе у старим митовима и веровањима. Приче о паклу под земљом, по њима, само су

САТЕЛИТ ЈЕ НА АНТАРКТИКУ СНИМИО ЧУДНУ МРЉУ КОЈА СЕ ПОЈАВЉУЈЕ И НЕСТАЈЕ. „ТО ЈЕ ТАЈАНСВЕНИ УЛАЗ У УТРОБУ ЗЕМЉЕ! — ТВРДЕ ЗАНЕСЕЊАЦИ.

нејасна сећања на постојање тог света. Предања у којима се о подземном свету говори као о рају много су међутим, ближе истини. Будисти верују у подземни рај Адхорта па чак и описују његову престоницу која се зове Шам балах. О египатским фараонима кружиле су приче да су и одржавали контакт са подземним светом, и то спуштајући се тајним тунелима који су водили испод пирамида, а који су данас затрпани.

ЗАГОНЕТНА ГРКА

Фанатици су, доказујући постојање још једног света испод нас, навели и мит старих Грка о „Хипербореји“, земљи изван Северног ветра. Грци су за ову земљу тврдили да се налази далеко на северу, да у њој влада тропска клима и да дан траје шест месеци. Овај мит је заиста загонетан, утолико више што говори о стварима о којима стари Грци никако нису могли бити шта да знају.

Као прво, ниједан Грк није ишао тако далеко на север да би могао знати за постојање поларног дана који заиста траје шест месеци, и друго, што је много интересантније, на Антарктику и Гренланду пронађени су угљенисани остаци тропског биља и доказано да је у тим областима владала тропска клима и то много пре него што су Грци уопште постојали. Од кога су Грци могли све ово да чују?

Поборници идеје о „шупљој Земљи“ дају сво-

је објашњење ове загонетке.

Северни пол је, по њима, одувек био под снегом и ледом али је и испод њих постојао и свет са тропском климом. Пронађени остаци тропског биља случајно су избачени ерупцијом неког вулкана из доњег света. Људи су из њега у стара времена излазили и одржавали везе са људима на Земљи. Пошто Грци говоре о Хиперборејцима као о људима са севера, може се закључити да се рупа

кроз коју су они излазили налази негде око Северног пола. Овај пролаз, верује се, постоји и данас.

Оно што највише запрепаштује у својој збрци око „шупље Земље“ јесте чињеница да је сам Адолф Хитлер веровао у њену истинитост. По његовом властитом наређењу немачке подморнице су у неколико наврата покушале да пронађу овај пролаз испод Антарктика.

Има окорелих нациста који верују да је Хитлер још жив и да је пребегаво на унутрашњу планету.

ЧИЈЕ ЈЕ ПИСМО?

Да би ствари изгледале још компликованије, 1950. године је код финске обале пронађена запечаћена флаша у мору. У њој је било писмо од 15. новембра 1945. написано на листу истргнутом из свеске бродског дневника немачке подморнице „Нуклеус“ којој је изгубљен сваки траг после рата. У писму пише да је подморница управо налетела на ледену санту, да тоне и да се на њој налази — сам Фирер.

Писмо је, вероватно, нечији цинични фалсификат, али чланови „Удружења шупља Земља“ верују да је Хитлер пронашао мистериозан пролаз и да се након капитулације упутио према њему.

Све би то, вероватно, пало у заборав да се недавно није појавила једна фотографија Антарктика начињена из сателита: на њој се налази велика црна мрља за коју научници не могу да дају одређено објашњење. На фотографији која је направљена приликом следећег надилажења сателита ове мрље више није било!

Извесна Теодора Фич „прискаче у помоћ науци“ својим објашњењима. Не само да унутар Земље, по њој, живе људи, него су они на много вишем ступњу развоја од нас. Они пролаз на Северном полу отварају само повремени да би својим летелим тањирима изашли у посету нама, примитивцима. Сателит је имао среће да начини снимак управо у тренутку кад је неко од наших подземних комшија полазио или се враћао из „шетње“.

А. М.

Француски природњак и географ Венсан био је жртва добро смишљене подвале. Пензионисани зуав, како су Французи назвали војнике из неких својих колонијалних трупа, понудио му је један пар, мужјака и женку, у Европи тада непознатих сахарских пацова. Зуав је објаснио научнику да је пацове ухватио за време боравка у Африци. Заинтересован необичним изгледом пацова, Венсан их је откупио за 300 франка, што је у то време била прилично велика сума.

Када је почео да проучава пацове, искусни научник је брзо увидео да се они не разликују ни по чему од обичних пацова осим што им се нос продужава у малу сурлу, а и реп им је нешто краћи него код обичних пацова. Зачудиле су га неке разлике међу сурлама мужјака и женке. Осим тога, никако није могао да установи какву функцију имају ове сурле, јер се пацови са њима уопште не служе. Ништа му друго није преостало него да сачека да женка добије младунце, па да почне

са испитивањем ових животиња од њиховог првог дана живота.

А када су младунци дошли на свет, схватио је да је преварен. Пријавио је властима пензионисаног зуава који је на крају признао превару. Објаснио је да је у Африци дуго радио по болницама и често присуствовао разним хируршким интервенцијама, па је тако сазнао нешто о хирургији и анатомији. Научио је тек толико да је обичном пацову могао да одсече део репа и „накалеми“ га на нос.

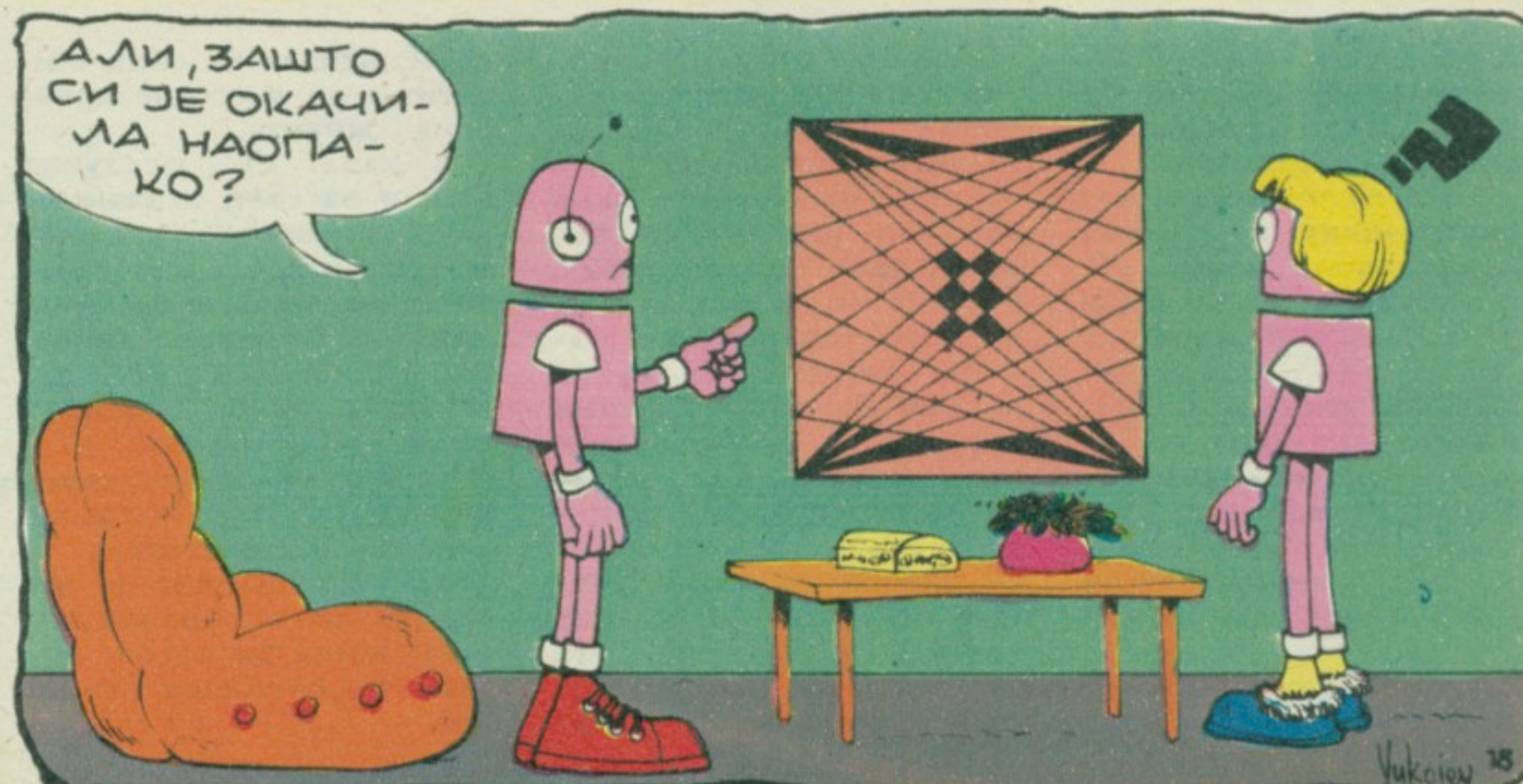

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

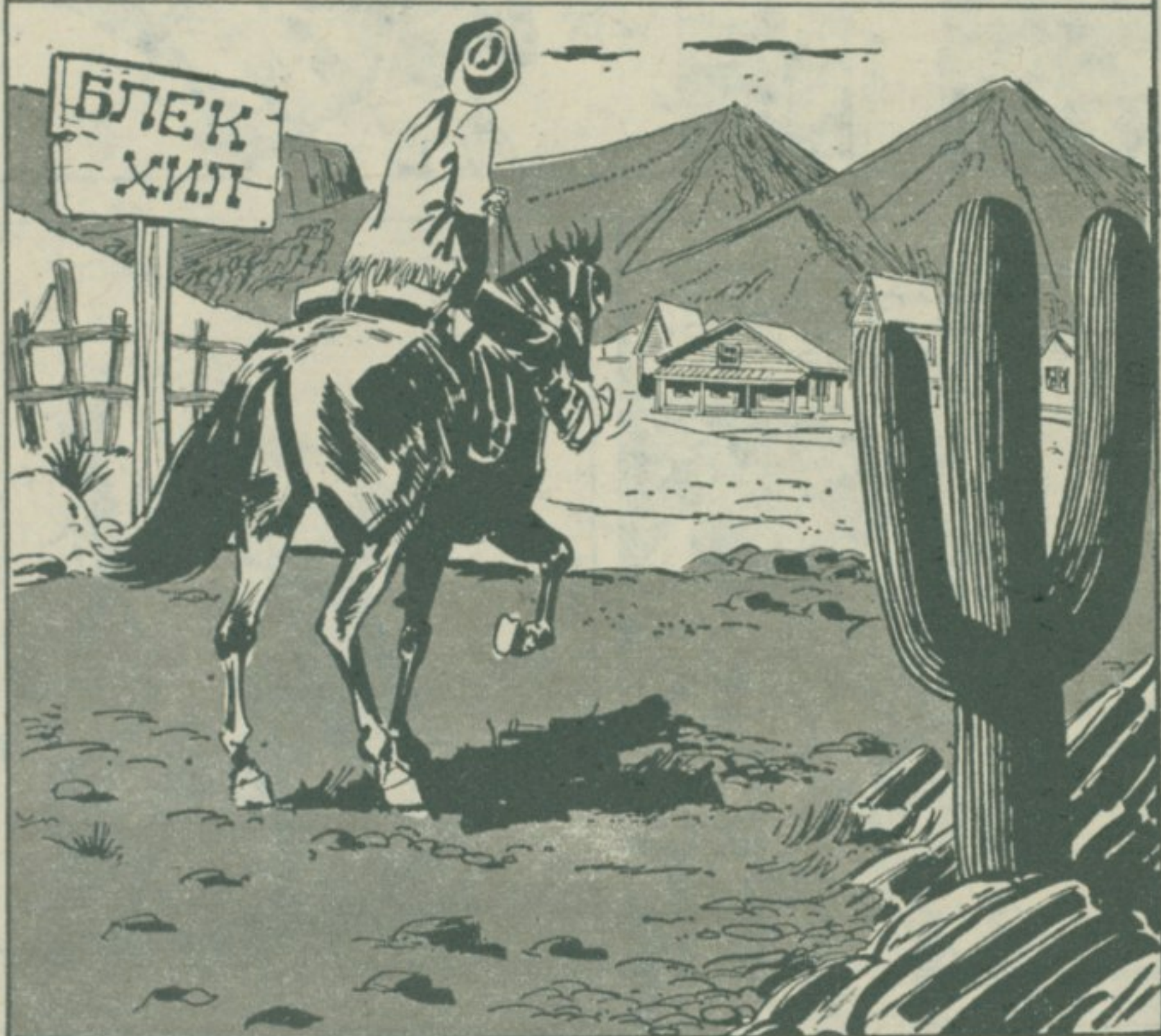

ШРАФКО

ОБРАЧУН У БЛЕК ХИЛУ

ВАСКОМБ БИЛ ЈЕ СТИГАО У БЛЕК ХИЛ У ПОТРАЗИ ЗА ЉУДИМА КОЈИ ВЕШТО БАРАТАЈУ РЕВОЛВЕРОМ...

ХМ? МЕЂУ ЊИМА ИМА ДОБРИХ РЕВОЛВЕРАША... САМО, ИЗГЛЕДА ДА НЕКУД ЖУРЕ?

КАДА ЈЕ СТИГАО У НАСЕЉЕ...

ИМА РЕВОЛВЕРАША КОЛИКО ХОЋЕТЕ?

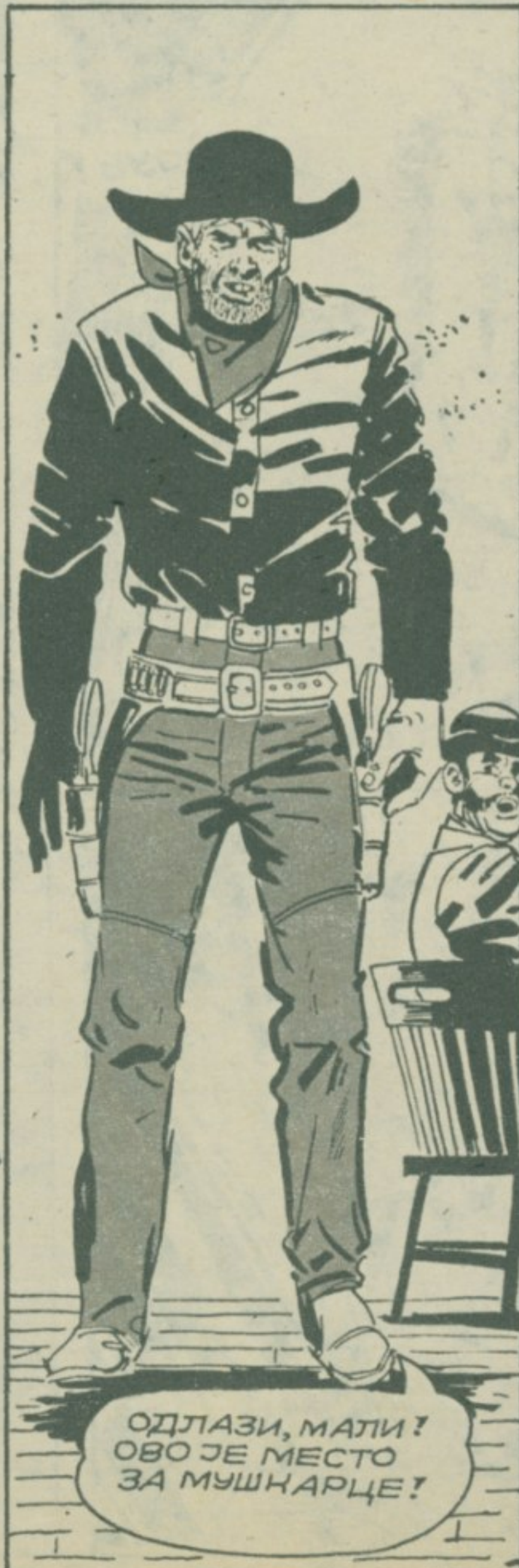

ШТА ЈЕ, СТРАНЧЕ? ТРАЖИШ ЧУВАРЕ?

НЕ ЗНАШ ДА ПРИТИСНЕШ ОКИДАЧ?

НИКАДА НИСАМ ПУЦАО У ЧОВЕКА, А НИ ЧУВАРИ МИ НИСУ ПОТРЕБНИ!

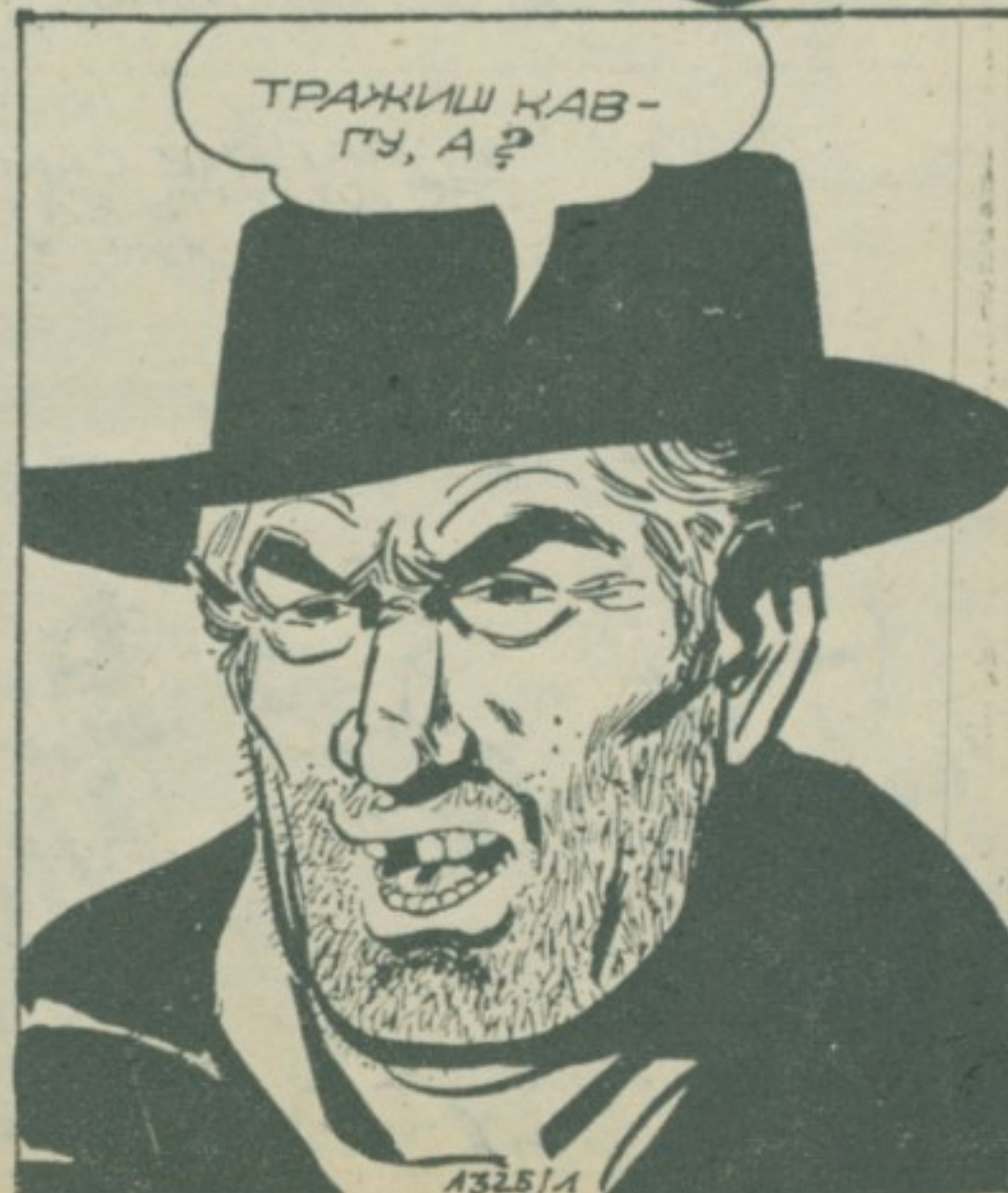
ОДЛАЗИ, МАЛИ! ОВО ЈЕ МЕСТО ЗА МУШНАРЦЕ!

ОТИЋИ БУ НАД ОБАВИМ ПОСАО? И ПАЗИ ШТА ГОВОРИШ?

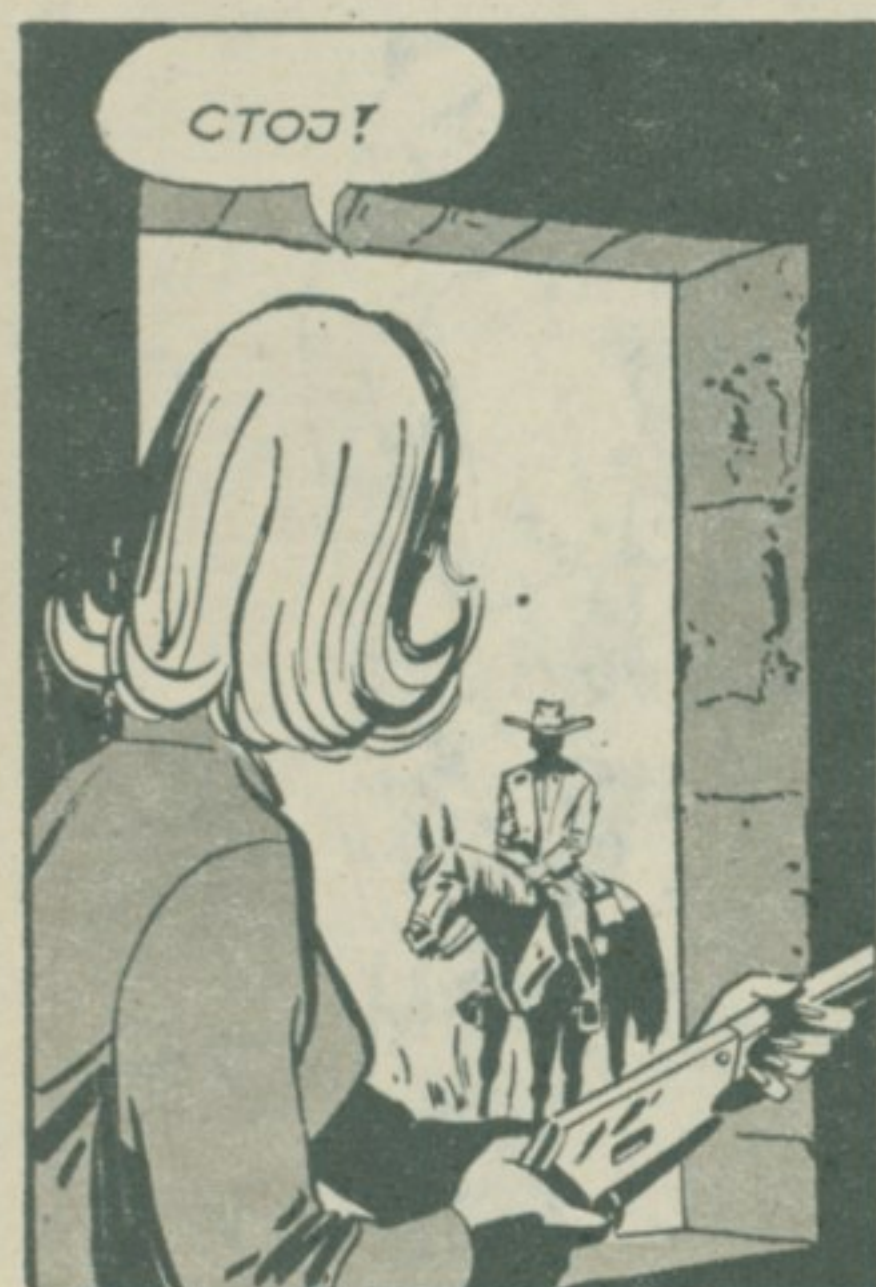

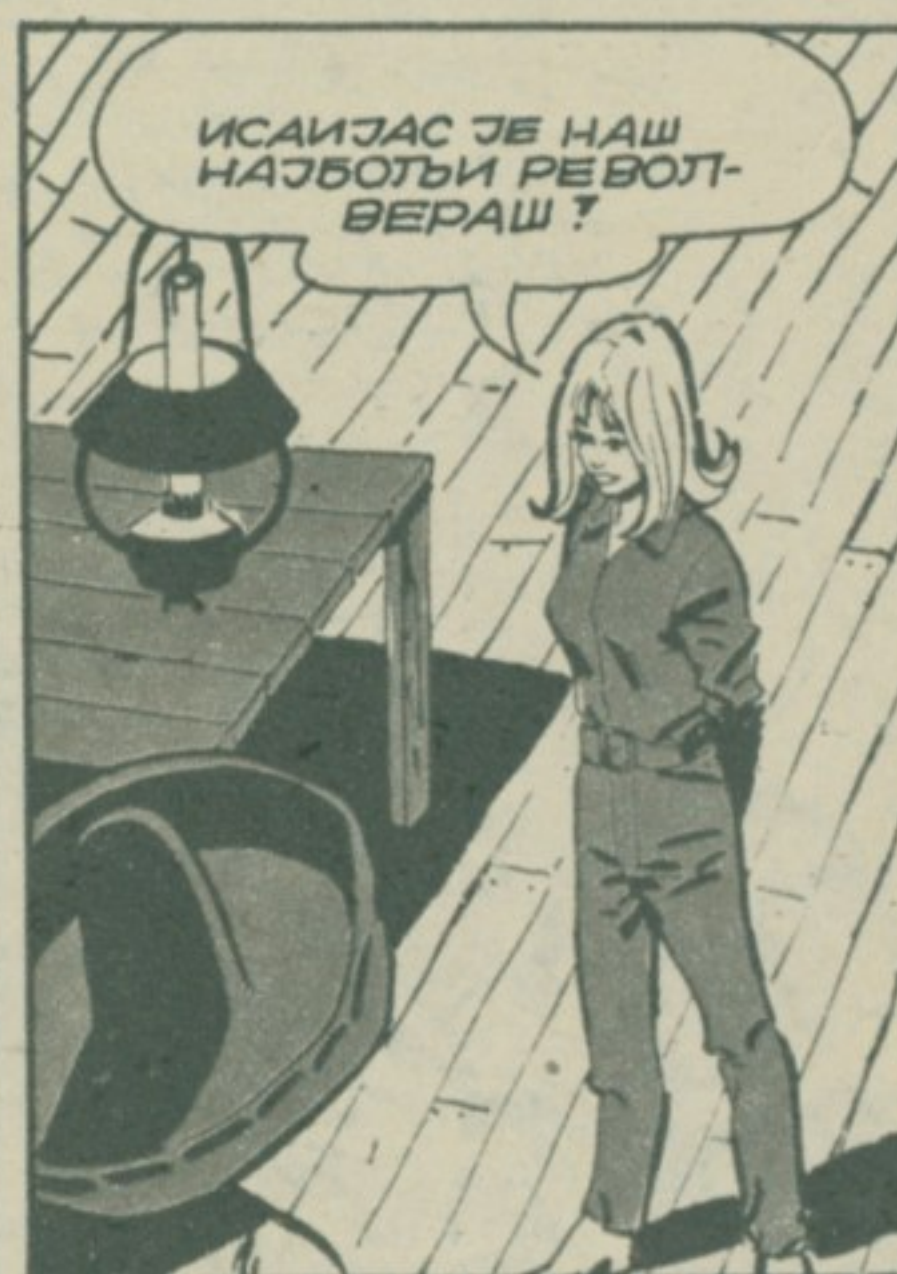
ЈЕСТЕ ЛИ ГА ЧУЛИ? ОН СЕ САМО ИГРА РЕВОЛВЕРОМ!

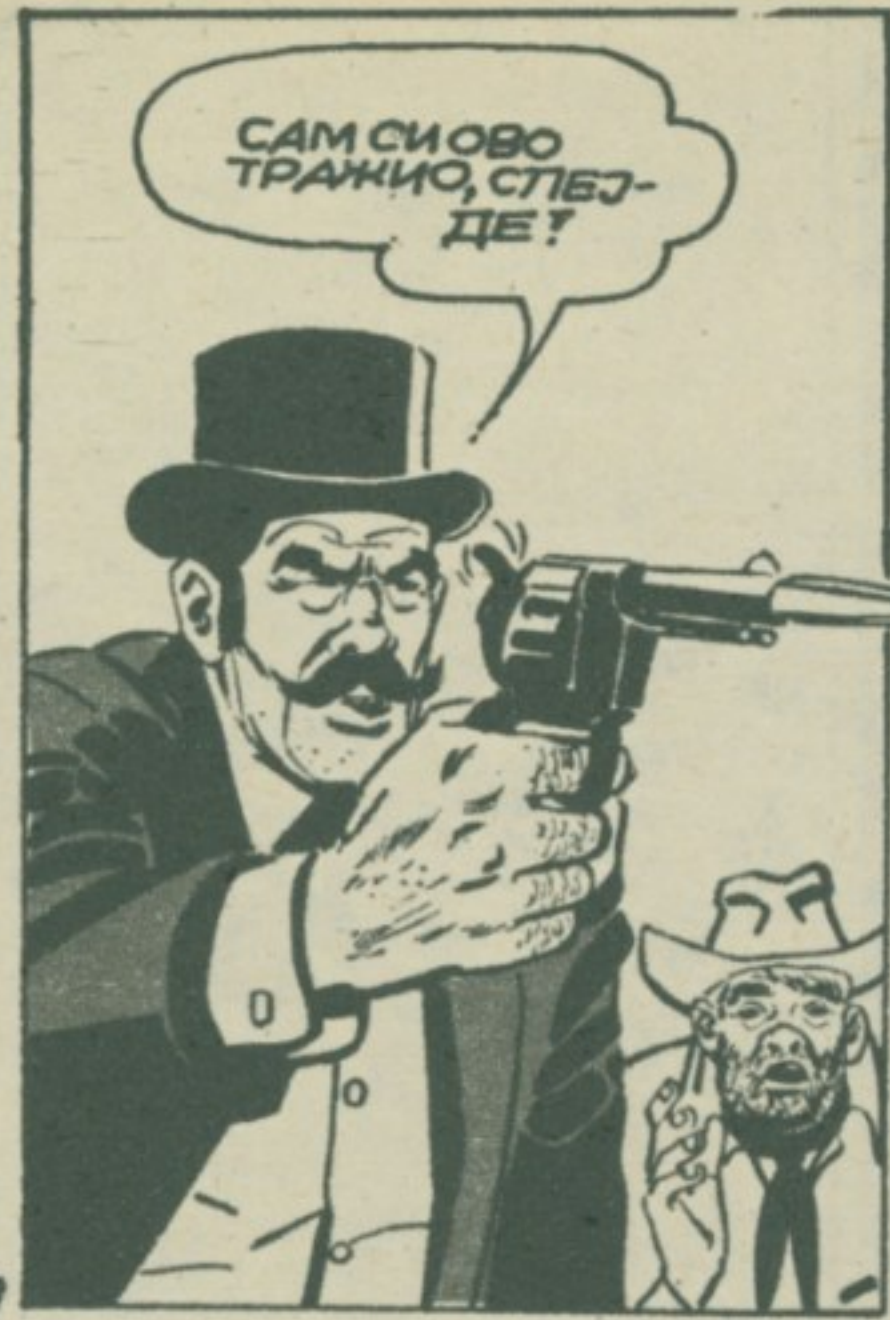

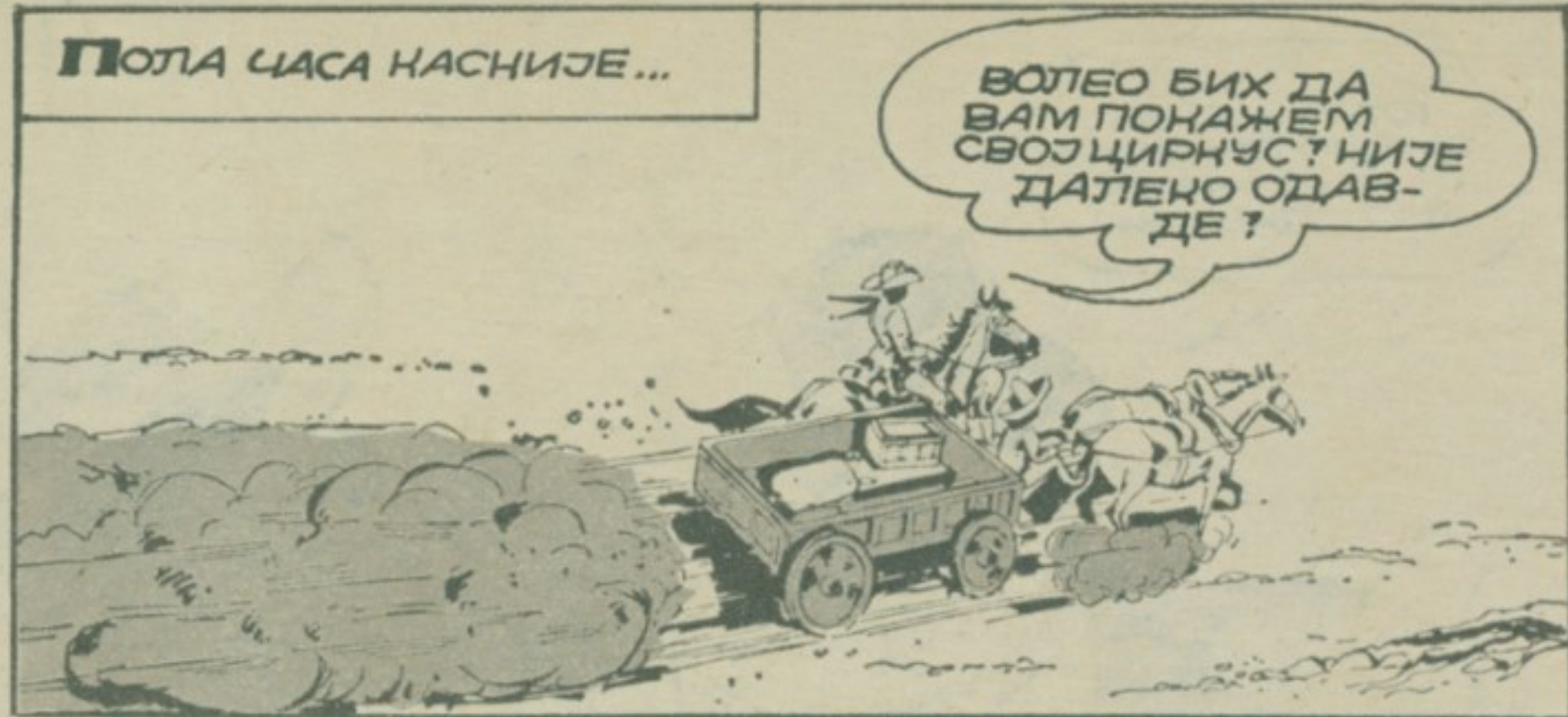
ТРАЖИШ КАВ-ПУ, А?

Али...

ЛЕНДЕРЕ! ДОЛАЗИ
ГРУПА КОЊАНИ-
КА!

БЕЖИМО? НЕ МОЖЕ-
МО НИШТА ПРОТИВ
СВИХ ЊИХ?

СТИГЛИ СТЕ У
ПРАВИ ЧАС?

ЗА НЕКОЛИКО СЕКУНДИ МЕСТО СЕ ПРЕТВОРИЛО У
ПРАВИ ПАЊАО...

УСПУТ СМО СВРА-
ТИЛИ У ЦИРКУС И
ПОЗВАТИ ВАШЕ ЛЈУ-
ДЕ У ПОМОЋ?

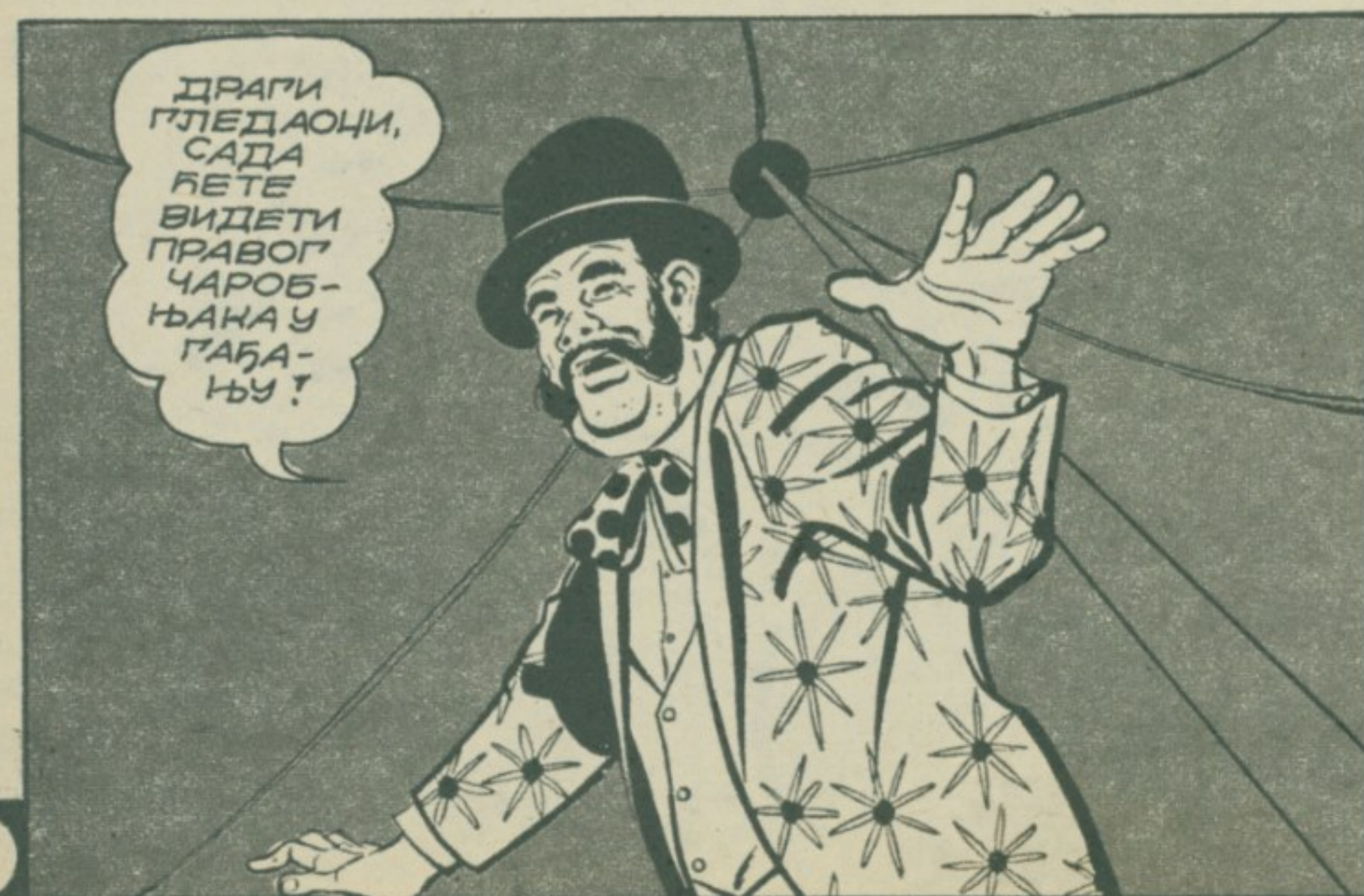
ПОЗИВАМ ВАС
ДА БУДЕТЕ МО-
ЈИ ГОСТИ?

БАШ СЕ
РАДУ-
ЈЕМ!

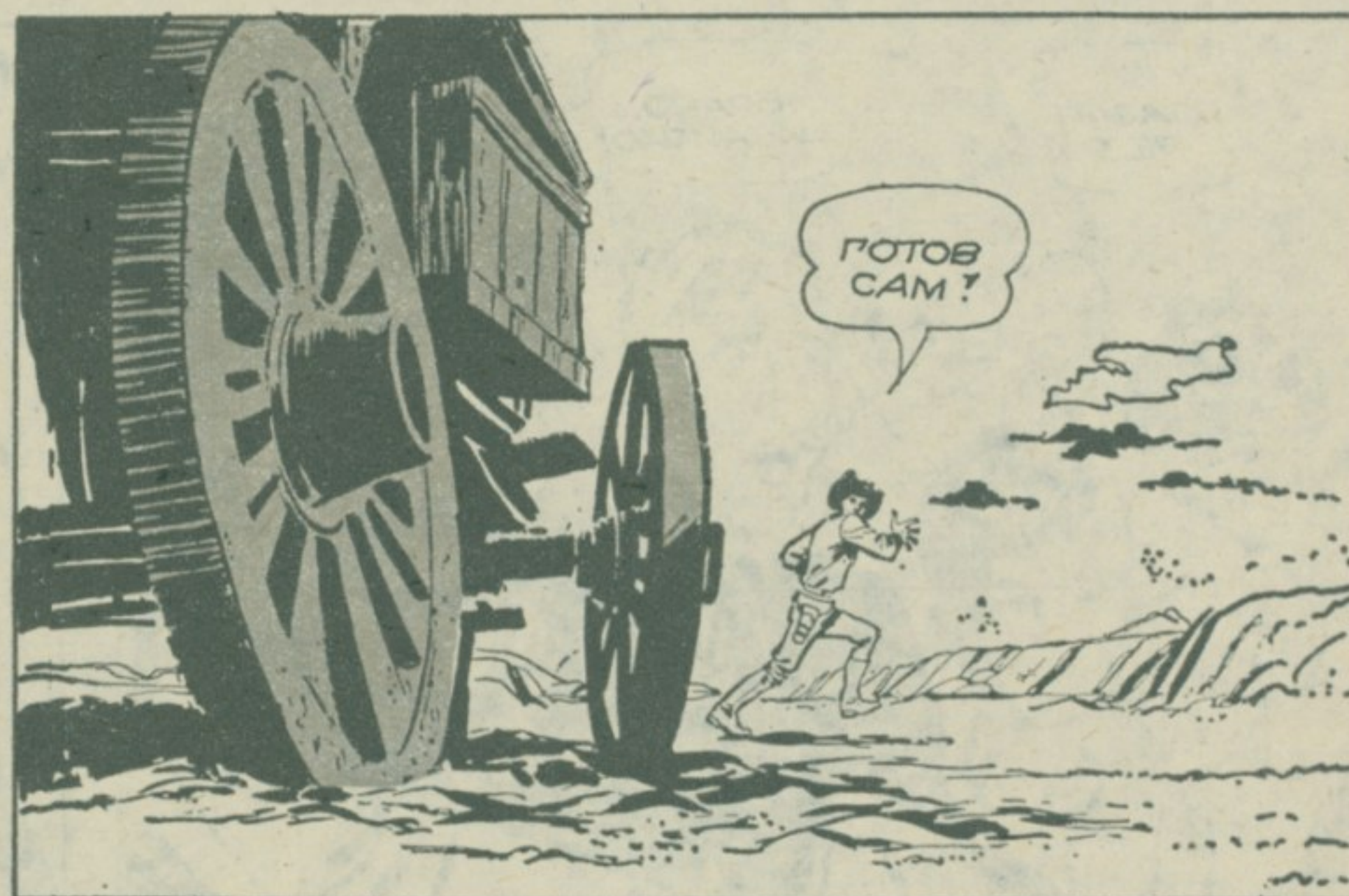
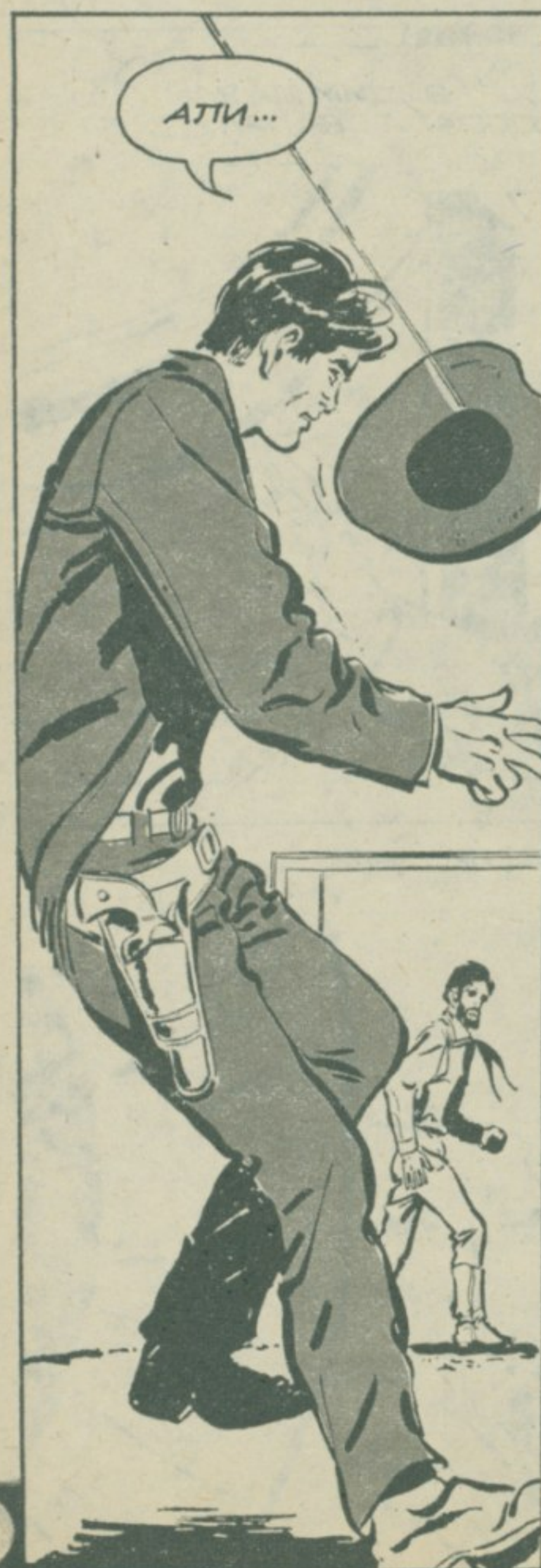
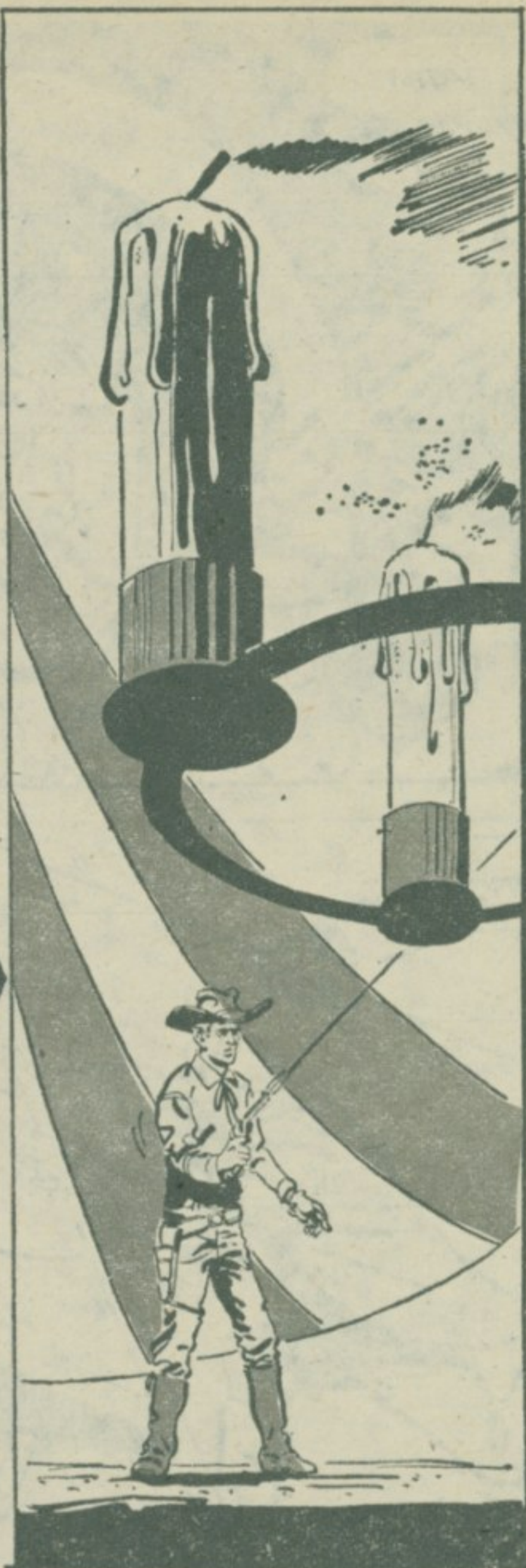

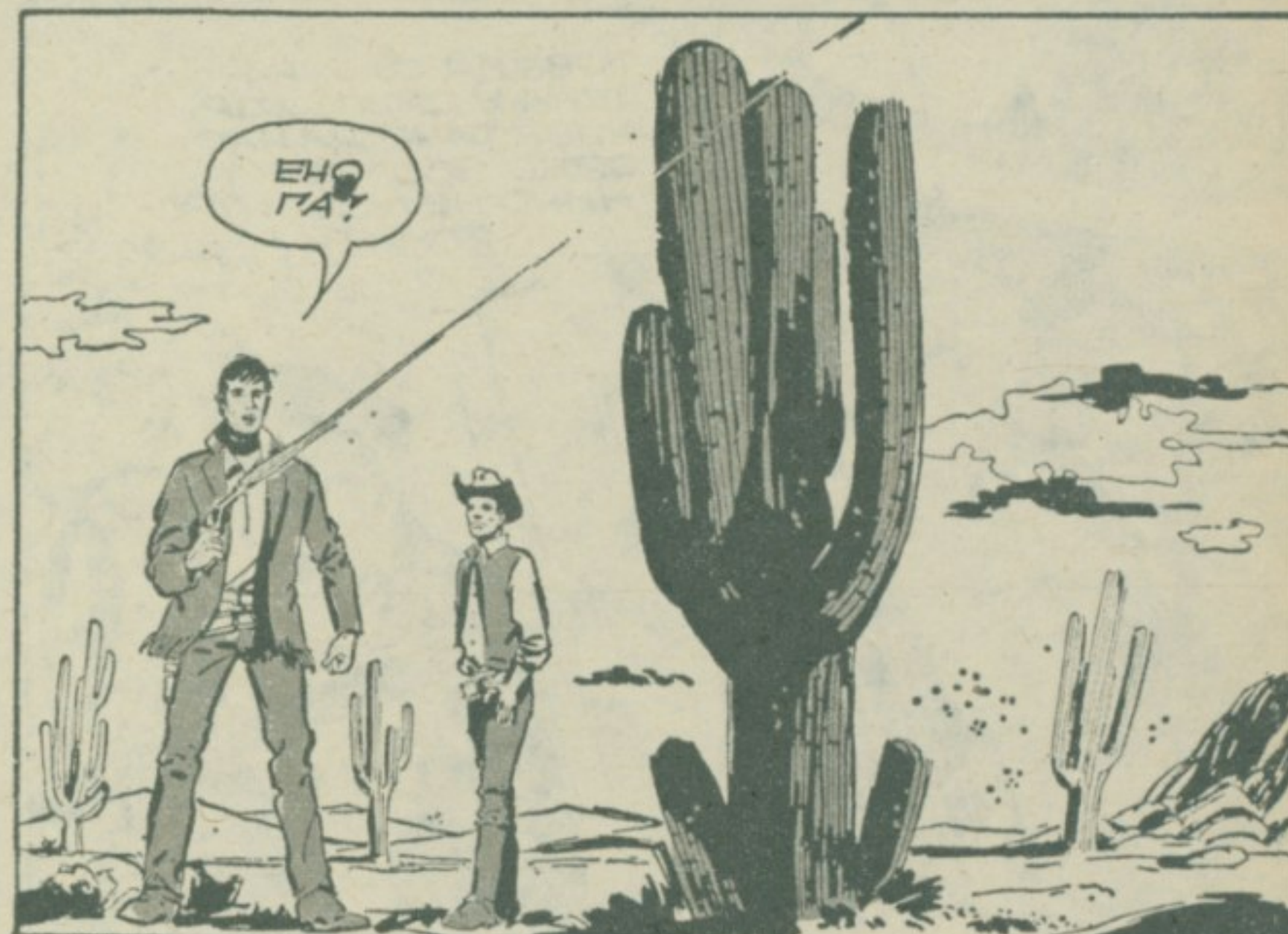
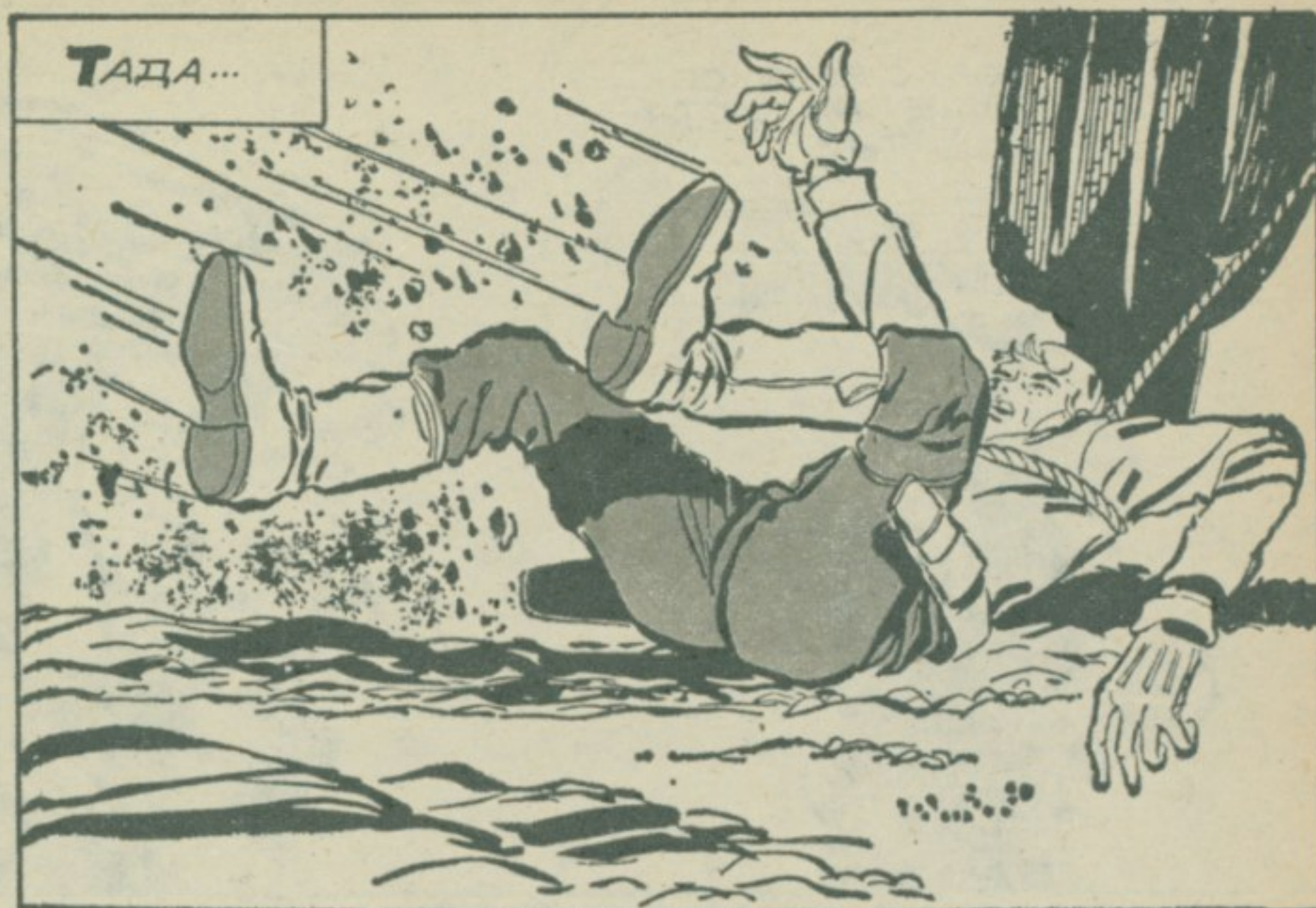

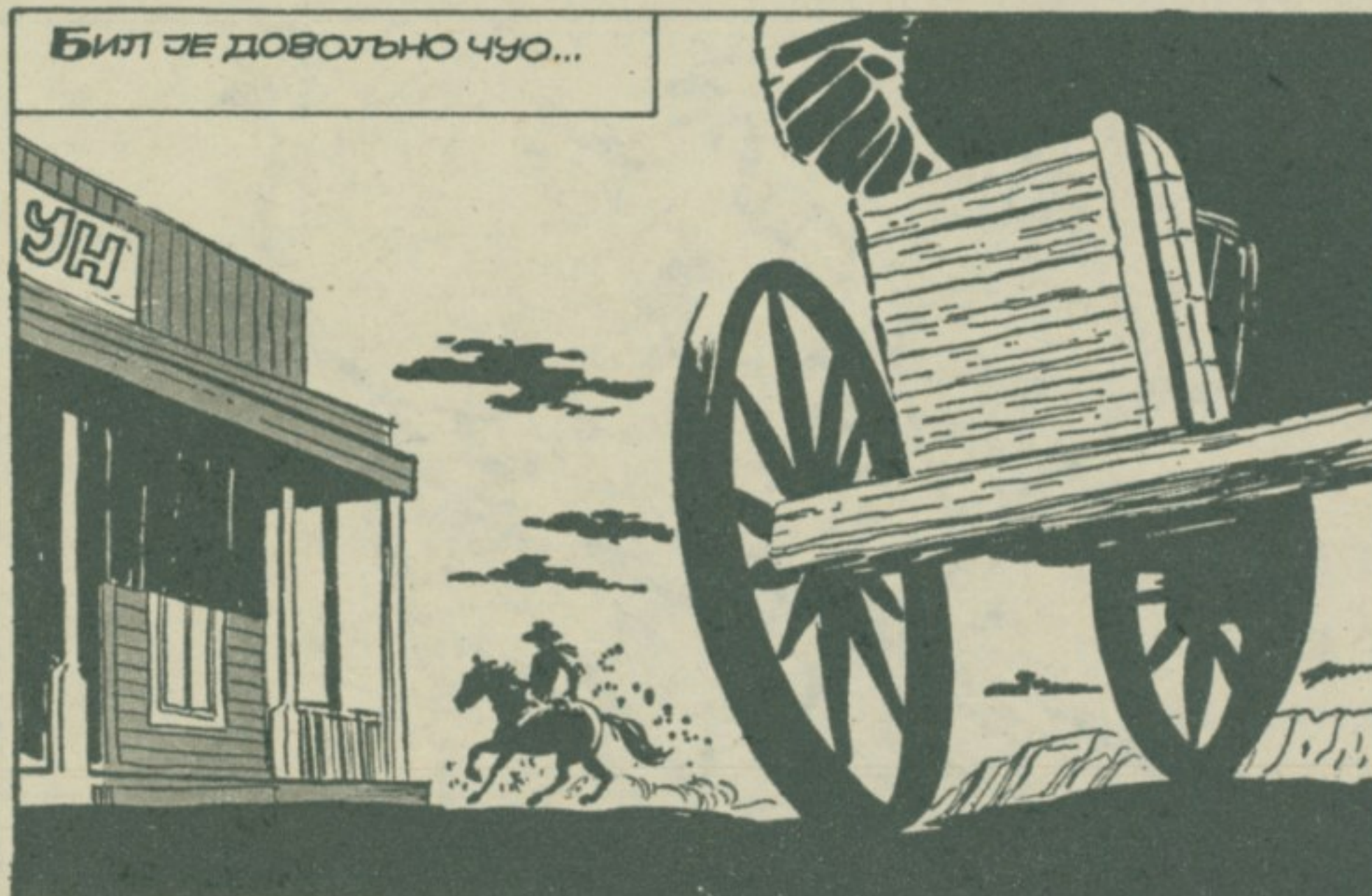

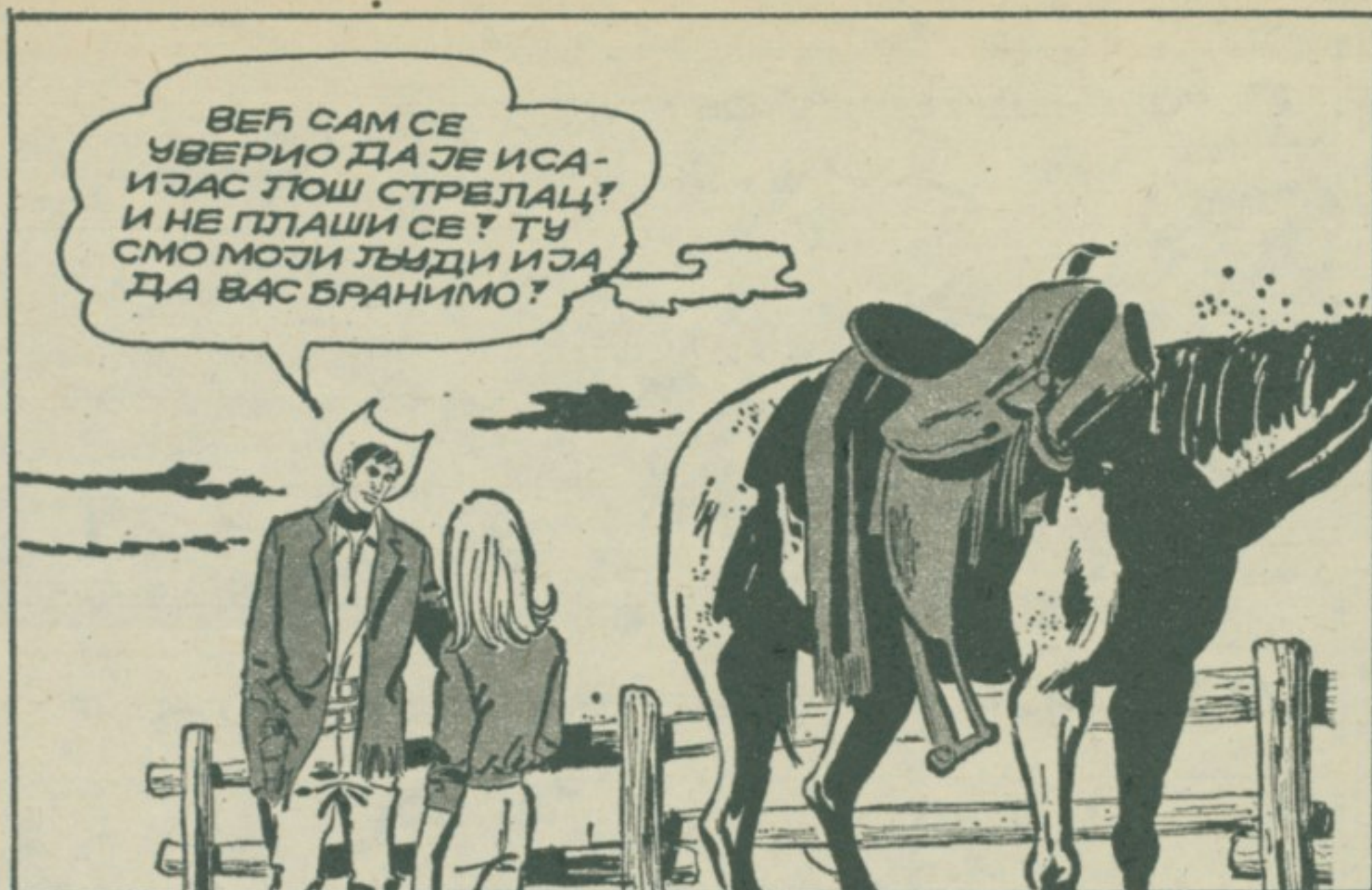

НИКО НИЈЕ ЗНАО ДА ЈЕ
ОН ЛЕНДЕРОВ ЧОВЕК...

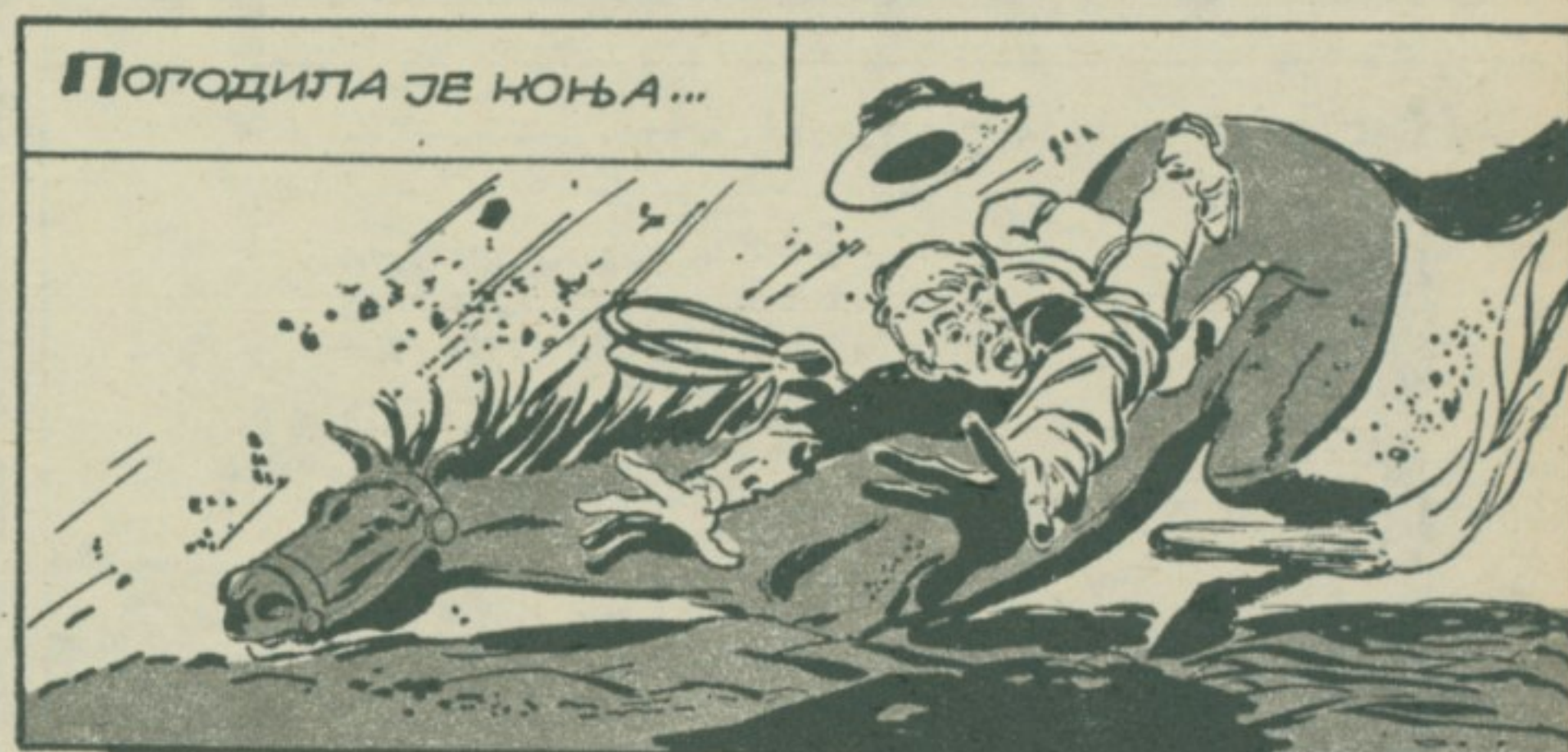

НО ЗНА ПО КОЈИ ПУТ ЈЕ ЛЕНДЕР ДОШАО ДА ОСТВА-
РИ СВОЈ ЗЛОЧИНАЧКИ ПЛАН...

ЧЕТИ ЈЕ НА ВРЕМЕ ПРИМЕТИЛА
ШТА СУ НАУМИЛИ...

ЛЕНДЕР СЕ НАШАО ИЗ-
МЕЂУ ДВЕ ВАТРЕ...

НЕЋЕ МЕ
УХВАТИТИ?

ИДЕМ ЗА
ЊИМ?

ПОГРОБЕН ЈЕ ЛЕНДЕРОВ НОЊ...

У ЖЕЉИ ДА ПОБЕРНЕ, ВОЂА БАНДЕ НИЈЕ ПРИМЕ-
ТИО НОВУ ОПАСНОСТ...

НАСТАЛА ЈЕ ЛУДА ТРКА...

ДОЖИВЕО ЈЕ УЖАСАН
КРАЈ? ГОВЕДА СУ
БИЛА ЊЕГОВЋЕ-
ЈАТ?

КАСНИЈЕ, КАДА СУ ПУЦЊИ ПРЕСТАЛИ...

ВИШЕ НЕМАШ ЧЕГА
ДА СЕ БОЈИШ, КЕТИ?
НЕШТО БИХ ТЕ ПИ-
ТАО...

ШТА? ДА БУДЕМ
СТРЕЛАЦ У ТВОМ
ЦИРКУСУ?

ЈА БИХ РЕЧАО
ДА БИХ ЖЕЛИО ДА
ЈЕ ЗАПРОСИ? УРАА!

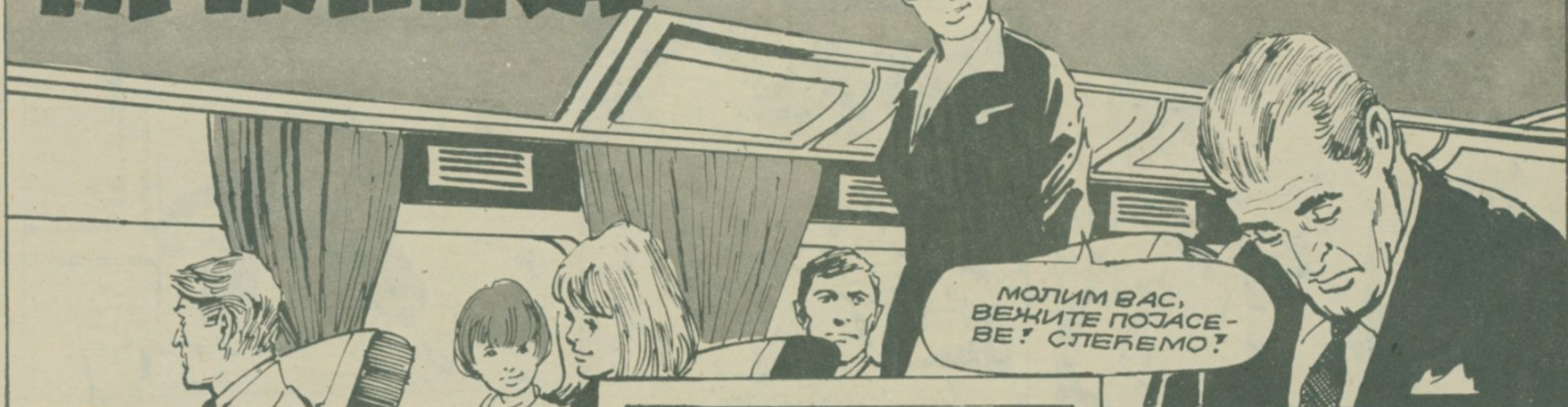
НЕ...
КЕТИ...

КРАЈ.

ИСАИЈАС ЈЕ БИО
У ПРАВО.

ПОСЛЕДЊА ПРИЛИКА

ОПРОМАН „ЏАМБО-ЏИТ“ ВРАЋАО СЕ ИЗ ЕВРОПЕ У АМЕРИКУ...

МОЛИМ ВАС, ВЕЖИТЕ ПОЈАСЕВЕ! СЛЕЂЕМО!

ИЗВИНИТЕ... СТИГЛИ СМО У ЊУЈОРК!

ООХ? МРТАВ ЈЕ!

УБИЈЕН ЈЕ!

НЕКО ЈЕ ИСПАЛИО У ЊЕГА ИГЛУ У ОБЛИКУ СИГНАЛНОГ ПОП-ЉА?

УБИЦА ЈЕ, ЗНАЧИ, У АВИОНУ?

МАЛО КАСНИЈЕ У ПОЛИЦИЈИ...

... И НИКО НЕ СМЕ ДА НАПУСТИ АВИОН!

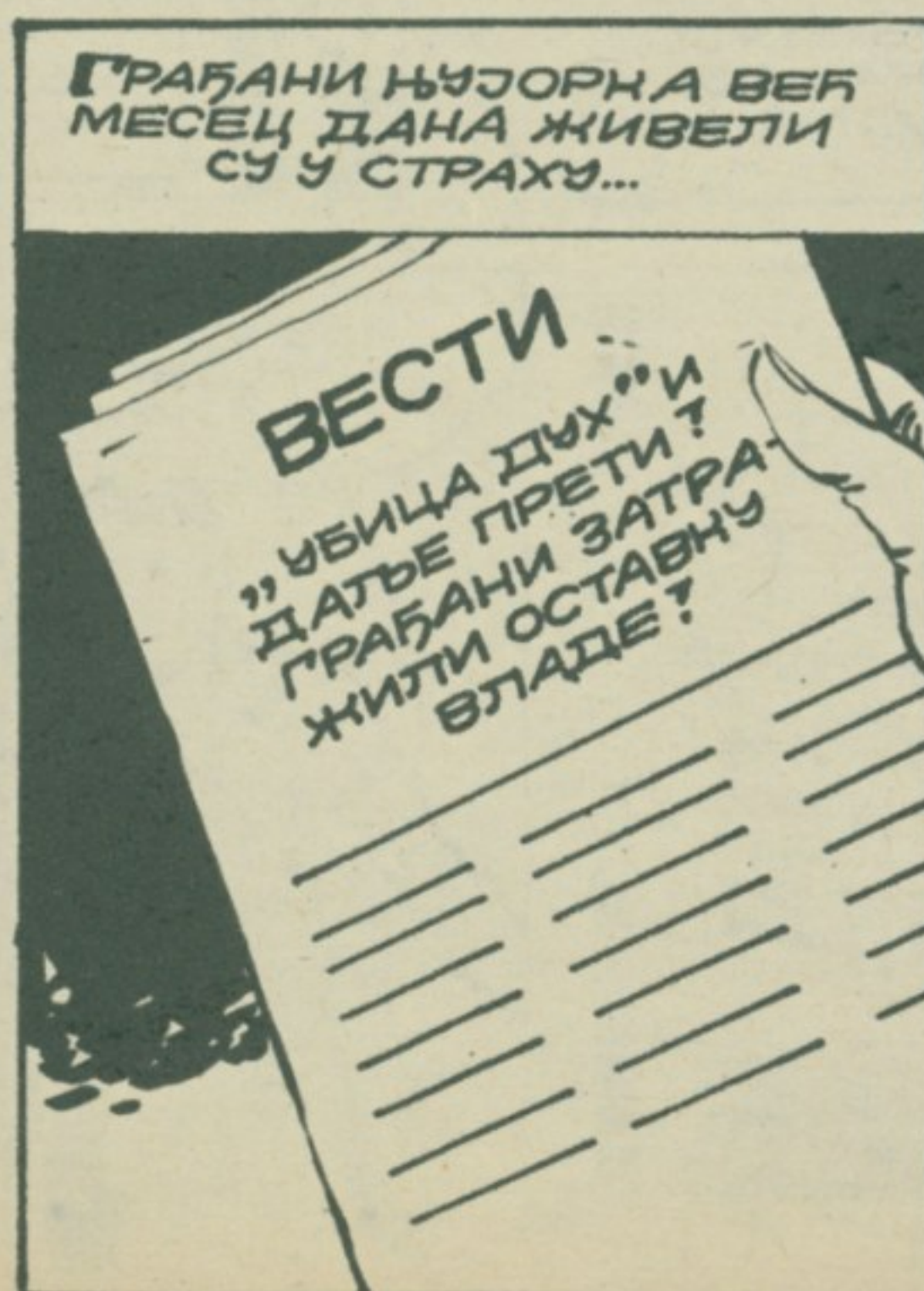

ЗОВУ НАС СА АЕРОДРОМА? ОНАЈ МАНИЈАК ЈЕ ИЗВРШИО ЈОШ ЈЕДНО УБИСТВО?

ИЗВИНИТЕ, ИНСПЕКТОРЕ БРАТОНЕ, ЈЕСАМ ЛИ ЈА ТО ДУБРО ЧУО? ИМА НОВИХ ЖРТАВА?

РОЗ, ИЗЛАЗИ НАПОЉЕ! АКО ТЕ ЈОШ ЈЕДНОМ ЗАТЕКЊЕМ ДА ЊУШЊАШ ПО МОЈОЈ ЈАЗБИНИ, ОДУЗЕЋУ ТИ НОВИНАРСКУ ЛЕГИТИМАЦИЈУ!

САД МИ ЈЕ ТЕК ЈАСНО
ШТО СЕ ЗА ПОСЛЕДЊА
ЧЕТИРИ ДАНА НИЈЕ ДО-
ГОДИЛО НИ ЈЕДНО УБИС-
ТВО? УБИЦА ЈЕ БИО НА ПУ-
ТУ ЗА ЕВРОПУ? У ПОВРАТ-
КУ ЈЕ ТЕК НАШАО СВОЈУ
ЖРТВУ?

ЈЕДИНО ШТО НАМ
ПРЕДСТОЈИ ЈЕСТЕ
ДА ПРАТИМО СВА-
КОГ ПУТНИКА!

СТУШАЈТЕ МЕ...
ЧИМ НЕШТО ОТКРИ-
ЈЕМ, ОБАВЕСТИЋУ
ВАС!

А, ДОГ-
ЛЕ?

ТАЧНО!
УБИЦА И
ДАЉЕ
ШЕТА
ГРАДОМ?

КО ЋЕ БИТИ ЊЕГОВА СЛЕДЕЋА ЖРТВА?

НА АЕРОДРОМУ...

БАВОЛСКИ
ТЕЖАК СЛУ-
ЧАЈ? НЕ
МОЖЕМО
ЈОШ ДУГО
ОВДЕ
ДА ДРЖИ-
МО ПУТНИ-
КЕ?

ИНСПЕК-
ТОРЕ, ЗАР
НИСТЕ
НАИШЛИ
НА НЕКИ
ТРАГ?

РОЗ,
ОПЕТ ТИ??
НАПО-
ЉЕ?

ХМ? ПОПЛЕДАЈ
ГА, РОЗ? ЗАР НЕ ЈИ-
ЧИ НА ГОРИЛУ?

НЕ? СВЕ СУ ТО
ЦЕЊЕНИ ГРАЂА-
НИ, НИКАД ОСУ-
ЂИВАНИ!

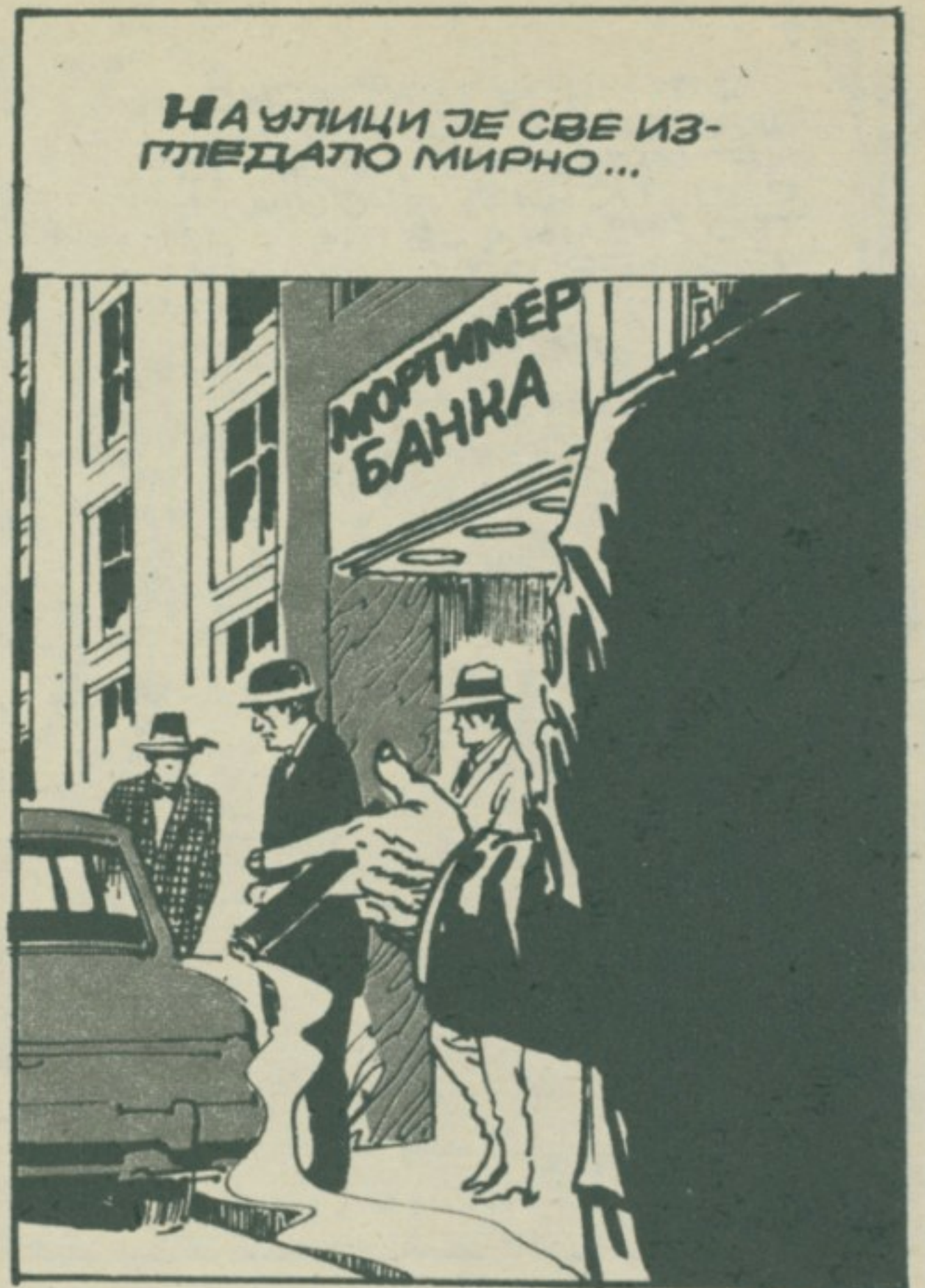
ОХ, ИНСПЕКТОРЕ!
БАШ ЈЕ МАЛИ ОВАЈ
СВЕТ!

ДА... МАНИЈАК СЕ СЛОБОДНО КРЕТАО
ЊУЈОРКОМ...

ГДЕ ЋЕ ИЗВРШИТИ СВОЈ НОВИ ЗЛОЧИН?

РОЈ И ФАНИ НИСУ ИСПУШТАЛИ
УБИЦУ ИЗ ВИДА...

ЕНО ГА!

УШАО ЈЕ
У ОНУ
ГАРАЖУ?

НЕМА ГА
У КОЛИМА?

НАД ЈЕ
ПРЕ ИСПА-
РИО?

ФАНИ, ТИ БЕШ
ТЕЛЕФОНИРАТИ
ИНСПЕКТОРУ
БРАТОНУ?

ЧУВАЈ
СЕ,
РОЈ!

ИЗНАД ГАРАЖЕ...

ХЕ, ХЕ, ХЕ!
НИСАМ НИ СА-
ЊАО ДА БУ
ПОСТАТИ ОВО-
ЛИКО ПОЗНАТ!

СЛУШАЈ МЕ, РИЧАРДЕ!
ПЕЊАО СИ СЕ НА ВР-
ХОВЕ ПЛАНИНА, АЛИ
ЗА ТЕБЕ НИКО НЕ
ЗНА!

А ЗА МЕНЕ ЈЕ ЧУО
ЦЕО СВЕТ!

ШТА? ПА ОВО
ЈЕ ДИК ПАЛМЕР,
ЈАВНИ ТУЖИ-
ЛАЦ?

РОЈ ЈЕ ТОЛИКО БИО ЗАПАЊЕН ОТ-
КРИКЕМ ДА ЈЕ ГЛАСНО УЗВИКНУО...

КО... КО СИ
ТИ? ГО-
ВОРИ?

ХАЈДЕ!
ШТО
БУТИШ?

У РЕДУ? БИГЕ
ОВО ЈОШ ЈЕДНА
ЖРТВА? ХЕ, ХЕ,
ХЕ!

ДАНИ ЈЕ ВЕК ОБАВЕСТИЛА
ПОЛИЦИЈУ...

УУУУ?

ЗВАЛА МЕ ЈЕ ОНА НОВИНАР-
КА? НАДАМ СЕ ДА ЊЕН
КОЛЕГА НИЈЕ НАПРА-
ВИО НЕКУ ГЛУ-
ПОСТ?

УНУТРА,
ИНСПЕКТО-
РЕ!

ЗА ТО ВРЕ-
МЕ...

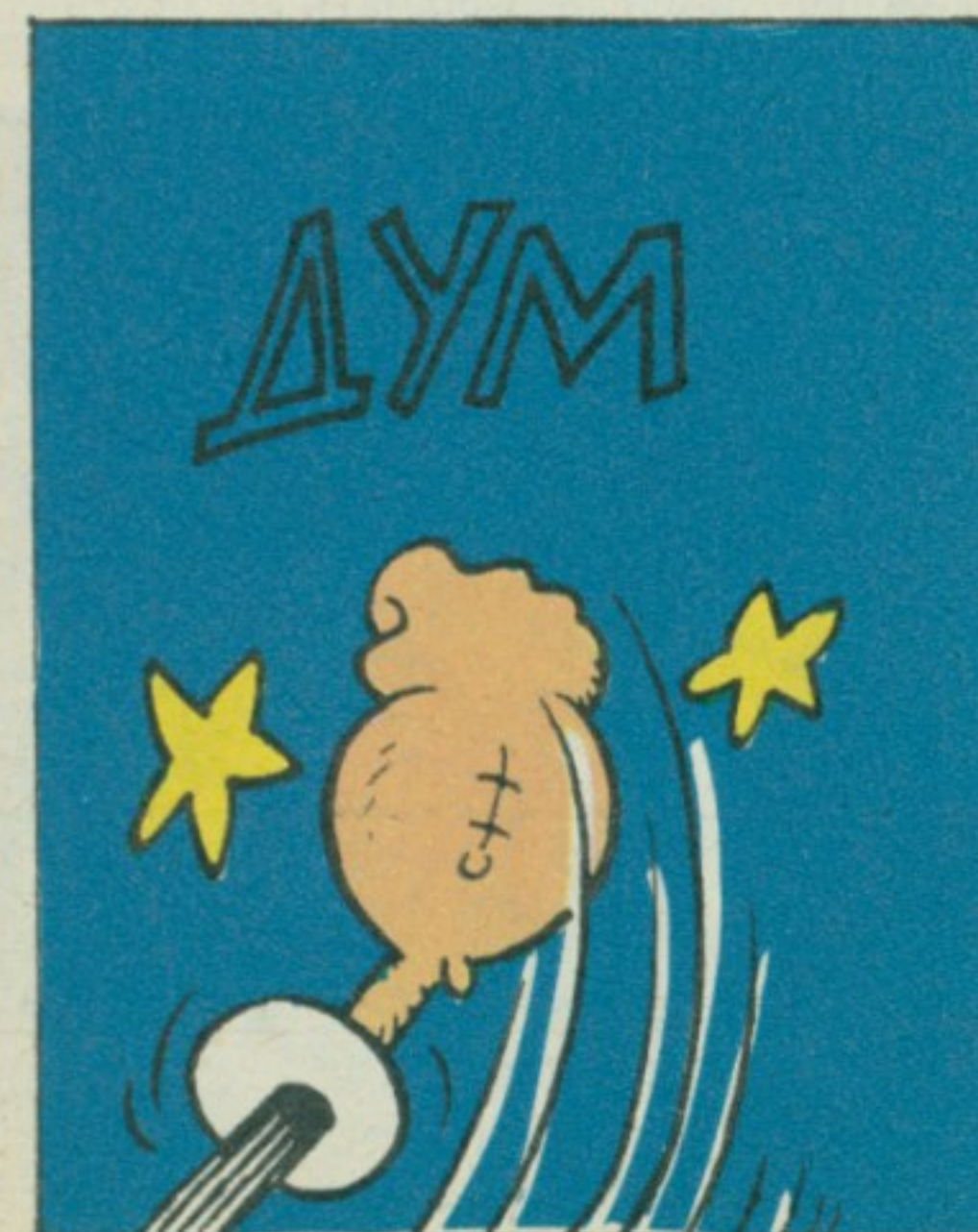
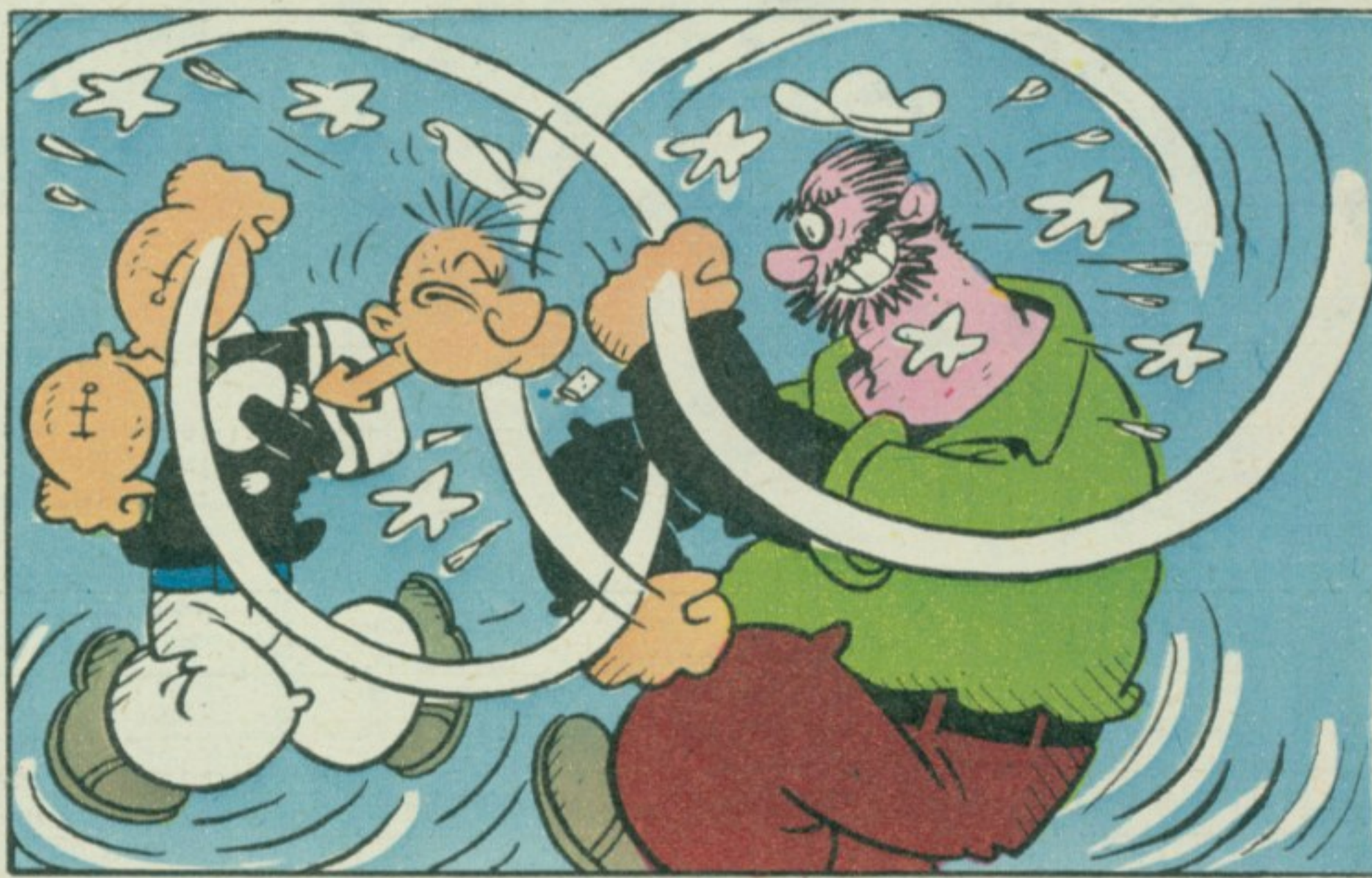
АААХ! НИ-
КО СЕ МЕНИ
НЕБЕ НАРУ-
ГАТИ?

БАЦИ ТО
ИЗ РАКЕ?

ТРАС!

СУДАР НА МИСИСИПИ

— ШТА МУ ЈЕ! — ПОВИКАО ЈЕ КАПЕТАН ТАНКЕРА ИЗБЕ-
ЗУМЉЕНО, А ЗАТИМ ДВА ПУТА СНАЖНО ПРИТИСНУО СИ-
РЕНУ. »ЏОРџ ПРИНС«, СА ПРЕКО 30 АУТОМОБИЛА И
ОКО 115 ЉУДИ, НИ ТАДА НИЈЕ УСПОРИО.

— Нисам могао да ве-
рујем својим очима — при-
чао је касније двадесет дво
годишњи Кенет Бекнел,
један од преживелих. —
Седео сам на свом мото-
циклу, са кацигом на гла-
ви, чекајући нестрпљиво
да се пловидба заврши,
кад сам чуо сирену. Погле-
дао сам и следио се: са
леве стране нам се, као
огромно чудовиште, вели-

ком брзином приближавао
танкер!

Био сам сигуран да је
судар неизбежан, али ни-
сам могао да се померим,
јер сам са свих страна био
притиснут боковима ауто-
мобила. Одједном се зачуо
страшан тресак, аутомоби-
ли су се разлетели на све
стране а трајект се нагнуо
и преврнуо!

Гонући и стварајући ог-
роман вртлог, незадрживо
ме је вукао у воду. Имао
сам утисак да ће ми плу-
ћа пренути од притиска.
У магновењу видео сам
кола како тону, док су пут-
ници очајнички покуша-
вали да отворе врата.

Био сам већ прилично
дубоко у води кад ме је
нешто повукло нагоре, ка
површини! Ускоро сам ди-
сао ваздух пуним плућни-

ма: спасла ме је кацига
која је била пуна ваздуха,
попут појаса за спасавање
извукла ме напоље!

НЕ СМЕШ
УМРЕТИ!

Кенет Бекнел, један од
путника на трајекту, имао
је среће: неколико минута
пошто је изронио на повр-
шину, чамац за спасавање
га је нашао и спасиоци су
га извукли из воде.

Трећи преживели, Чарлс
Некин, сећа се да је видео
танкер и тренутак пре уде-
са чуо сирене, али у ко-
мандној кабини трајекта
није могао да види никога.

— Често користим овај
трајект, али раније је увек
у раним јутарњим часови-

КРОЗ СТАРИ БЕОГРАД

ЦУМБУС У КНЕЖЕВОЈ

ПРВО ПОЗОРИШНО ДРУШТВО У ГРАДУ
ИМАЛО ЈЕ САМО ЈЕДНУ ГЛУМИЦУ, АЛИ
ПОШТО ЈЕ БИЛА ТАМНОПУТА УВЕК СУ
МОРАЛИ ДА ЈОЈ ПОСИПАЈУ БРАШНОМ
РАМЕНА, ВРАТ И ЛИЦЕ КАКО БИ
ОДГОВАРАЛА УЛОЗИ.

Називали су је Јулка
Панчевка, понекад
и „гарава“ Јулка јер
је била тамнопута. Дошла
је из Панчева у Београд и
ту се настанила. Била је
веома слободних схватања
и без размишљања је при-
хватила понуду првог бео-
градског дилетантског дру-
штва да постане њихова
глумица.

Тих, педесетих, година
19. века престоница срп-
ске државе није имала
стално позориште. Прво су
представе давале у цари-
нарници (ћумрукани): а
онда су се у граду појави-
ле путујуће глумачке гру-
пе из Војводине састав-
љене углавном од немач-
ког живља. Међутим, пре-
терано патриотски распо-
ложени Београђани брзо
би их најурили, сећајући
се са носталгијом времена
Јоакима Вујића и његовог
труда да одомаћи позо-
ришну уметност која баш
није била много по вољи
кнезу Милошу Обренови-
ћу.

Видели су угледни гра-
ђани да морају сами нешто
учинити и једног дана
основаше дилетантско дру-
штво, а потом се да-
доше у пстериу за глуми-
цом. Али, авај! Ниједно
женско чељаде није хте-
ло да се прихвати те „на-
карадне работе“ због бру-

ке која би пукла невели-
ким Београдом у којем се,
иначе, знало и шта ко ру-
ча и с ким се састаје. Проб-
лем је решен на тај начин
што су се чиновници Све-
тозар Бантић и Никола
Сарафкостић сложили да
играју женске улоге под
условом да их нико не на-
зива сека-Персама!

НИШТА
БЕЗ ЗАВЕСЕ

Достојанство позоришта
ипак је спасено ангажова-
њем Јулке Панчевке, али

не сасвим. Јулка је, наи-
ме, била толико тамнопу-
та да су пред сваку пред-
ставу морали да је посипа-
ју брашном по раменима,
врату и лицу како би ко-
лико-толико одговарала
јунакињи, а свака је у то
време, као по правилу, би-
ла нежна, крхка и млеч-
нобеле коже!

Разуме се, једна бео-
градска глумица није мо-
гла да начини каријеру
због брашна које је спа-
дало с ње током предста-
ве, па се после неколико
година с тугом у срцу оп-
ростила од уметности.

Некако у то време на-
ступали су и бољи дани за
позоришне неимаре; Бео-
грађанке су се мало рас-
кривиле па се глумица мо-
гла лакше наћи, мада су
се глумом бавиле само
најхрабрије, а и оне су се
могле избројати на прсти-
ма једне руке.

Капетан танкера Ни-
колас Коламбо приметио
је трајект на удаљености
од четврт миље. Није се
маго забринуо, јер је сма-
трао да ће поштовати пред-
ност већег брода, што је
био неписани закон реке.

СПАСОНОСНА
КАЦИГА

Секунди су пролазили а
трајект није успоравао.

— ШТА МУ ЈЕ?! — пови-
као је капетан танкера, а
затим два пута притисну
сирену.

Трајект није успоравао!
Коламбо је још два пута
„легао“ на сирену али није
дошло ни до какве проме-
не!

Неколико тренутака кас-
није у шест часова и пет-
наест минута, наредио је
кочење свим бродским мо-
торима, али било је касно.
Само шездесет секунди по-
том танкер је пуном сна-
гом ударио у трајект!

Било је једва нешто
више од шест часова
ујутру, када је тра-
јект „Џорџ Принс“ започео
прву дневну туру преко
реке Мисисипи, од Дестри-
хена, у Луизијани, до Ла-
линга, градића на другој
обали.

— Поново двадесет миља
тамо, двадесет миља овамо,
док једног дана не полу-
дим! — мрмљао је сам се-
би капетан трајекта. Цин
Аулета, гледајући кроз
влажну јутарњу измаглицу
у сивомрке таласе Мисиси-
пија. Био је октобар прош-
ле године.

Кроз стакло кабине пог-
ледао је иза себе аутомо-
биле, камионе и мотоцик-
ле који су стајали на па-
луби, толико тесно нагура-
ни једно до другог да во-
зила која су била у сре-
дини нису могла ни за ми-
лиметар да отворе врата.
Било их је на палуби пре-
ко 30 и око 115 људи.

Недалеко одатле, узвод-
но, пловии је норвешки
танкер „Фроста“ од 22.000
тона, брзином од осам чво-

ШУ

ма у командној кабини била упаљена светлост. Урлао сам као луд капетану Аулету да успори, али не-га као да није ни било у кабини! Танкер је из све снаге ударио у бок трајекта, а кола и путници су беспомоћно клизнули у воду!

Дејвид Брусар имао је тога јутра највише среће. Овај двадесет четворогодишњи младић је три пута, у размаку од неколико минута, избегао смрт.

Својим аутомобилем он је, у Дестрихену, последњи ушао на трајект, и у њему је седео кад је дошло до судара.

— Одједном се поред трајекта нашло право брдо од црног метала и ударило свом снагом! Успео сам не-како да се извучем из ко-

ла и кренем према оград, а онда су кола великом брзином почела да клизе према мени! Да ме не би приковала уз ограду скочио сам у воду. Пона-дао сам се да је то спас. Међутим, трајект се преврнуо, поклатио ме и полако, али сигурно, гурао ме ка дну. Стално сам себи говорио „Не смеш да умреш, не смеш! То се теби не може догодити!“ Изненада, у ових неколико секунди пакла, трајект се искосио и наставио тако да тоне. Ни сам не знам како, успео сам да изроним.

ШТА ЈЕ С КАПЕТАНОМ?

Била је то друга срећна околност која је Брусару спасла живот тог кобног дана када 97 путника није успело да нађе спас. Међутим, то није био крај његових мука.

— Ја сам толико слаб пливач да сам се једва држао на површини. Гутао сам воду и машинско уље које је плувало по прља-вој реци!

Брусар је полако губио

снагу и неколико пута то-нуо под воду, али увек не-какo успевао да се врати на површину. Када се нај-зад, исцрпљен и беспомо-ћан, предао таласима, наи-шао је чамац за спасава-ње и извукао га пре него што је нестao у дубини.

Била је то Брусарова трећа срећна околност тог дана. Последњом сна-гом попео се у чамац, по-гледао спасиоца и промр-мљао нешто у знак захвал-ности. После тога се онес-вестио. Међу осамнаест пре-живелих са трајекта „Дорц Принс“ није било капетана Аулета. Удавио се у сво-јој неосветљеној командној кабини са осталим члано-вима посаде.

Зашто је Аулета возио трајект са неосветљеном кабином? Зашто није успо-рио и пропустио танкер да прође? Како то да није чуо сирене са „Фросте“?

То, можда, никада неће бити разјашњено.

М. Ј.

ПИВАРИ

Представе су прво при-казиване по кафанама, све док почетком шезде-сетих година прошлог ве-ка није добијена сала у Кнежевој пивари, опиској згради у данашњој Бал-канској улици где је не-колико година раније о-држана позната Светоан-дрејска скупштина. Згра-да се налазила на просто-ру између садашњих ули-ца Немањине и Гепратове и за ондашње прилике и-мала пространу дворану.

Позорницу су осветља-вале гасне лампе испуња-вајући позориште димом. Завеса се није отвара-ла на две половине, већ је подизана увис помоћу ваљка, конопца и руку двојице снажних момака. Мамила је уздахе свих гледалаца сликом коју је на њој „намоловао“ ува-жени уметник Стева То-доровић. Сцена на слици била је сладуњаво иди-лична: на узвишеној сте-ни седи млађан гуслар о-кружен музама, иза ње-гових леђа извири пото-чић, а у даљини се види Београд одакле златокоса вила приводи народ гус-лару и музама!

НИЈЕ МАРКО ИЗДАЈИЦА!

Дворана је имала два-десетак редова седишта, у ствари, обичних столица и пролаз по средини. Пошто је под био покривен дас-кама, а гледаоци долазили блатњавих ципела, касни-је су се од сасушењог блата дизали облаци пра-шине чим би раздрагана

публика за време пред-ставе почела да скаче и „навија“ за своје јунаке! Просторија је загревана великом пећи начињеном од бурета у коју је „по-служитељ“ за све време представе уз лупњаву тр-пао дрва, не обазирјући се много на погинути Бан-овић Страхиње и друга збивања на позорници!

Као велики љубитељ позоришта кнез Михаило Обреновић је често дола-зио у Пивару. Приноше-на му је фотела и пос-тављена испред првог ре-да. Народ га је силно по-штовао, али се током представе толико уносио у догађаје на сцени да је потпуно заборављао на његово присуство. На јед-ној премијери комада у којем је Краљевић Мар-ко осумњичен као изда-јица, неки ватрени јор-ганџија скочио је као о-парен:

— Није Марко издајица, срам вас било! — оторче-но је довикнуо глумцима колико га грло носи, што је уз звиждање и буру негодовања прихватило цело гледалиште.

Настала је гужва. На позорницу су полетели разни предмети, на кнеза се потпуно заборавило, створио се прави цум-бус... Управа Позоришта ухватила се за главу. Зар тако пред владаром? Нај-зад су се гледаоци једва смирили и представа је настављена.

Уопште, гужве и протес-ти били су чести. Пошто Позориште није имало сво-је реквизите већ је многе потребне предмете позајм-љивало од виђе-вићих љу-ди у граду, било је сас-вим нормално да усред представе неко устане и,

без обзира на присуство кнеза Михаила, викне: — Панто, ено га моје канабе!

ВАЖНА ЈЕ ИСТИНИТОСТ

Глумци, или како их је народ називао — пред-стављачи, били су млађи чиновници, професори и ђаци. Директор тог диле-тантског друштва био је Мата Карамарковић, гим-назијски професор а по-сле њега Димитрије Јок-сић. Сматрајући себе мир-ним човеком, Карамарко-вић никако није приста-јао да игра улоге које су се завршавале смрћу. За разлику од њега, неки Јо-ца Стевановић стално је играо Турке и увек би-вао „убијен“ уз клицање родољубиве публике. Глав-не женске улоге носиле су мајка и кћи, Марта и Јелица Јовановић. Оне су биле и једине глумице.

Средином 1864. године дилетантско друштво је прерасло у праву позо-ришну трупу на челу са редитељем Адамом Ман-дровићем.

Позориште у Пивари у-гасило се 1865, али не и позоришни живот. Две го-дине касније новосадско позориште почело је да-вати представе у хотелу „Српска круна“.

Међутим, прву праву театарску кућу Београд је добио тек подизањем згра-де тадашњег и садашњег Народног позоришта. На-следници трагично премр-нулог кнеза Михаила Об-реновића, сестра Перка Бајић и сестрићи Федор и Михаило Николић, испу-нили су вољу покојника и за зидање зграде Народног позоришта издвојили 6500 дуката.

М. Тодоровић

НЕСВРСТАНИ СВЕТ

ЕТИОПИЈА

НОВИ ЦВЕТ

● Етиопија се налази у источној Африци и има површину од 1.274.737 квад-ратних километара. Про-сечна висина висоравни-на којој се простира је од 2000—3000 метара, а вул-кански врхови прелазе и 4000 метара. Кроз сву др-жаву тече велики број ре-ка, а има и доста језера, од којих су највећа Тана и Абаја, па се Етиопија често назива и „тврђава воде“. Према подацима из 1972. године у њој живи 26.461.200 становника, од којих 2.656.000 у градови-ма. Главни град је Адис Абеба, што у преводу зна-чи — Нови цвет.

● Почетком 19. века многе европске земље по-чињу да се интересују за ове делове Африке, нарочито када је 1869. године отворен Суецки канал. Тако, 1896. године долази до италијанско-етиопског сукоба код Адуе: Итали-јани су претрпели тежак пораз и рат је завршен

године упали у Етиопију, а њихове трупе ушле су у Адис Абебу 5. маја следе-ће године. Цар је 10. јуна 1936. године одржао чувен-и говор у Лиги народа, у Женеви, у којем је апе-ловао на свест цивилизо-ваног света, али без успе-ха. Тек, маја 1941. године, уз помоћ британских сна-га фашисти су истерани из ове земље, али су се британске трупе повукле из Етиопије тек 1946. ма-да су остале у провинцији Еритреји све до 1952. го-дине.

● Током 1973. и 1974. године Етиопију је захва-тила велика суша и глад, па је после многобројних побуна и штрајкова сру-шена педесет осмогодиш-ња власт цара Хаила Се-ласија I. Његово збацива-ње с престола и револу-ционарни догађаји у овој држави показали су да никакве реформе не могу сачувати стари феудални систем и да народи Етио-

уговором о миру који је потписан у Адис Абеби. После ове победе европ-ске силе схватају да неће моћи тако лако да победе ову земљу на интересне сфере, поготову што је о-на 1897. године закључи-ла уговор са Француском о поштовању етиопских граница, а с Великом Бри-танијом о пријатељству и трговини.

● Мусолинијеви фа-шисти изазвали су низ инцидената на етиопској територији, па у августу 1935. године етиопски цар упозорава светску јавност на опасност која прети његовој земљи. Насупрот очекивању, британска и француска влада одлучи-ле су да забране увоз о-ружја у Етиопију, тако да је земља била онемогуће-на да се припреми за од-брану. Италијански фа-шисти су 3. октобра 1935.

пије излаз морају да тра-же у кореним друштве-но-економским промена-ма.

● Ова земља има вели-ке могућности за пољо-привреду и рударство. Ме-ђутим, само је мали део земље обрађен и под па-шњацима, док је остатак неискоришћен. Гаји се кафа, памук, шећерна тр-ска, дуван, кукуруз... а од домаћих животиња го-веда, овце и коњи. Од рудног богатства има гво-жђа, злата, платине, угља и бакра.

● Етиопија је активан поборник политике несвр-ставања, а руководећи се принципима мирољубиве коeгзистенције, учествује на свим скуповима и у ве-ћим акцијама ванблоков-ских земаља. Учествовала је на свим досадашњим конференцијама несврста-них земаља.

У КРУГУ
ПОРОДИЦЕ:
СРЕЋАН
ЧОВЕК

Е, БАШ САД
НАЂЕ ДА ПАДА!

А ЈА ХТЕО ДА ОДЕМ
ПО НОВИНЕ!

УРА!
ПРЕСТАЈЕ!

КО ХОЋЕ
ДА МИ КУПИ
НОВИНЕ?

КУД СЕ ДЕДОШЕ?

МОРАЋУ САМ
ДА СЕ
ЖРТВУЈЕМ!

УФ! ЗАМАЛО ДА
УЛЕТИМ У БАРУ!

МОРАМ
ДА ПРИ-
ПАЗИМ...

ХО, ХО! ТАКО МУ
И ТРЕБА КАД НЕ ГЛЕ-
ДА КУДИДЕ!

НОВИНЕ, МОЛИМ ВАС!
НЕ МОГУ ОД БАРЕ
ДА СЕ ПРИБЛИЖИМ!

ДА ВИДИМО ШТА СЕ
РАДИ ПО СВЕТУ!

АЈ! У ПОСЛЕДЊЕМ
ТРЕНУТКУ САМ ЈЕ
СПАЗИО!

БОЉЕ ДА ИХ
ЧИТАМ КОД
КУЋЕ!

НЕЋУ ДА ПОКВАСИМ
НОВЕ ЦИПЕЛЕ!

СТИГ'О САМ!
И ПОСЛЕДЊУ
БАРИЦУ САМ
ПРЕСКОЧИО!

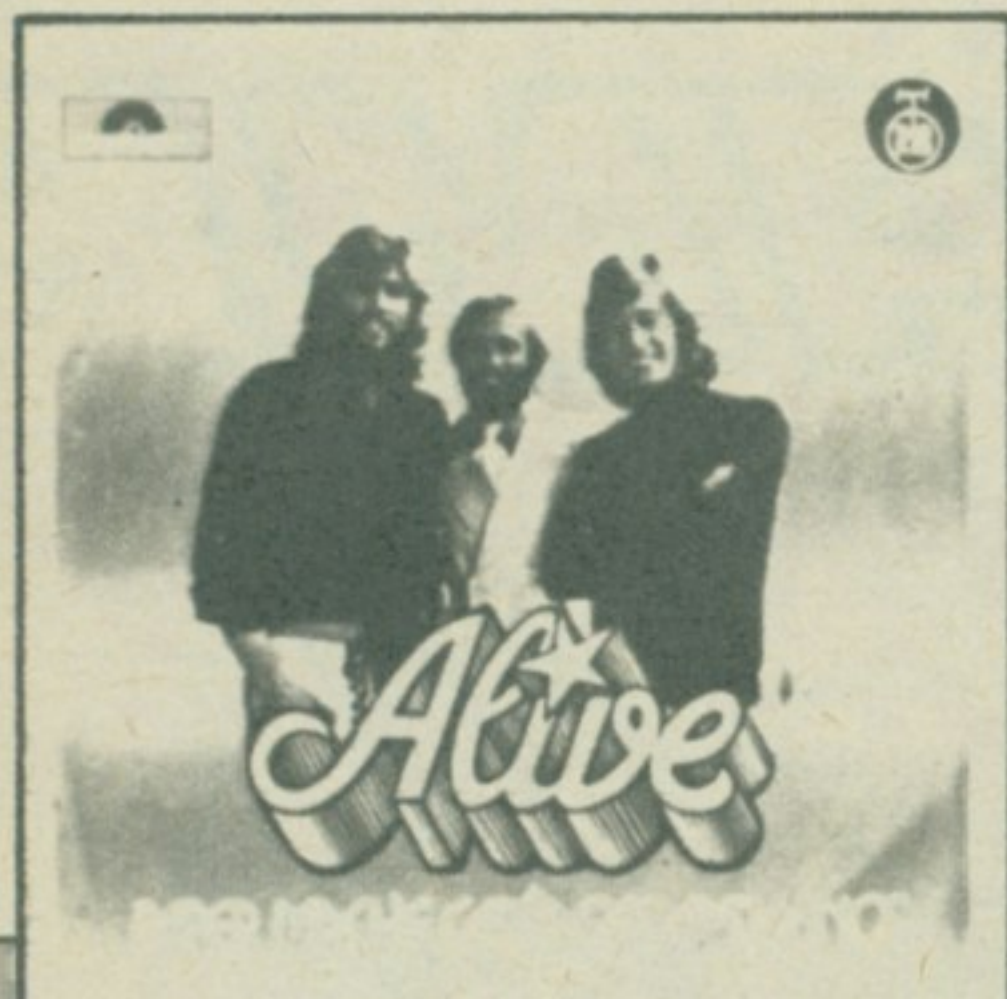
ШТА?

ШТО НЕ ГЛЕ-
ДАШ КУД
ИДЕШ!

ТО ИСТО СЕ
ДОГОДИЛО И
МЕНИ ЈЕДНОМ
ЗА ВРЕМЕ
РАТА...

ЈАДНИ ТАТА!
НИКАД НИШТА
НЕ ВИДИ!

ПРИКА С ПЕРИФЕРИЈЕ

53679 BEE GEES: Alive

53680 SLADE: Cum on feel the noize

53682 FOCUS: Hocus focus

53705 THE NEW SEEKERS: Goodbye is just another word

53721 DAVID CASSIDY: Daydreamer

53733 THE NEW SEEKERS: You wont find another

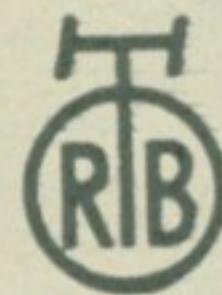
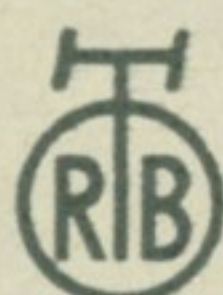
53733 LENA ZAVARONI: Ma! (Hes making eyes at me)

53771 BIL HELEY & THE COMETS: Rock around the

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК пружа својим читаоцима још једну изузетну могућност да дођу до квалитетних музичких остварења која су пренесена на грамофонске плоче. Звук фолклора свих наших народа и народности, композиције еминентних наших и страних композитора и певача забавне музике чине несвакидашњи доживљај. Имате прилику да, између осталих, чујете Лепу Лукић, Сафету Исковића, Шабана Шаулића... Корни групу, Бобу Стефановића, Јадранку Стојаковић... Би Цизе, Милву, Дејвида Кеси-дија...

Цене грамофонских плоча су врло популарне на је и то један од разлога да дискофили обогате своје дискотеке. Једна мала или сингл плоча, како је многи зову, кошта само 6,00 динара. Међутим, вредност наруџбенице не сме бити мања од 100 динара јер трошкове паковања и поштарине не сносити ви. Потребно је само да попуните наруџбеницу, пошаљете је на нашу адресу и плоче ваших љубимаца стићи ће вам кући.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ. ПОУЗЕЋЕМ!

53681 THE NEW SEEKERS: The pinaball wizard

53684 MILVA: Da tropo tempo

53685 DAWN: The yellow ribbon round the ole vak tree

53686 DAVID CASHIDY: am a clown

53685 DONY OSMOND: The twelhit of Never

53691 SHOCKING BLUE: Oh lord

53697 POP-TOPS: Happy, hippy, youppy song

53704 MAMMA LION: Give it every thing J got

53707 MIA MARTINI: Minnetto

53708 J DIK, DIK: Storia di periferia

53714 STATUS QUO: Caroline

53715 BARRY BLUE: Dancin

53724 SLADE: My friend Stan

53731 OSMONDS: The plan

53741 DEMIS ROUSSOS: Lost in a dream

53744 PETER ALEXANDER: Nuser tãglisches brot ist die liebe

53746 MICHEL DELPCH: Les divorces

53748 NICOLETTA: La bande a Nico

53751 DRUPI: Vado, mia

53754 ANDY AND DAVID WILLIAMS: What's your name

53761 ROMULD: Celui qui reste celui qui s'en va

53764 BAY CITY ROLLERS: Shang-a-lang

53768 DAVID CASSIDY: Ji J didn't care

53770 BUCHMAN TURNER: Leet it ride tramp

53774 JIM CROCE: From the film »The les American hero«

53776 RAY STEVENS: The Streak

53784 THE DRIFETERS: Kissin the Back Row of Movies

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29
НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима: _____

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

(Датум)

(Потпис, број и место изд. личне карте)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду.

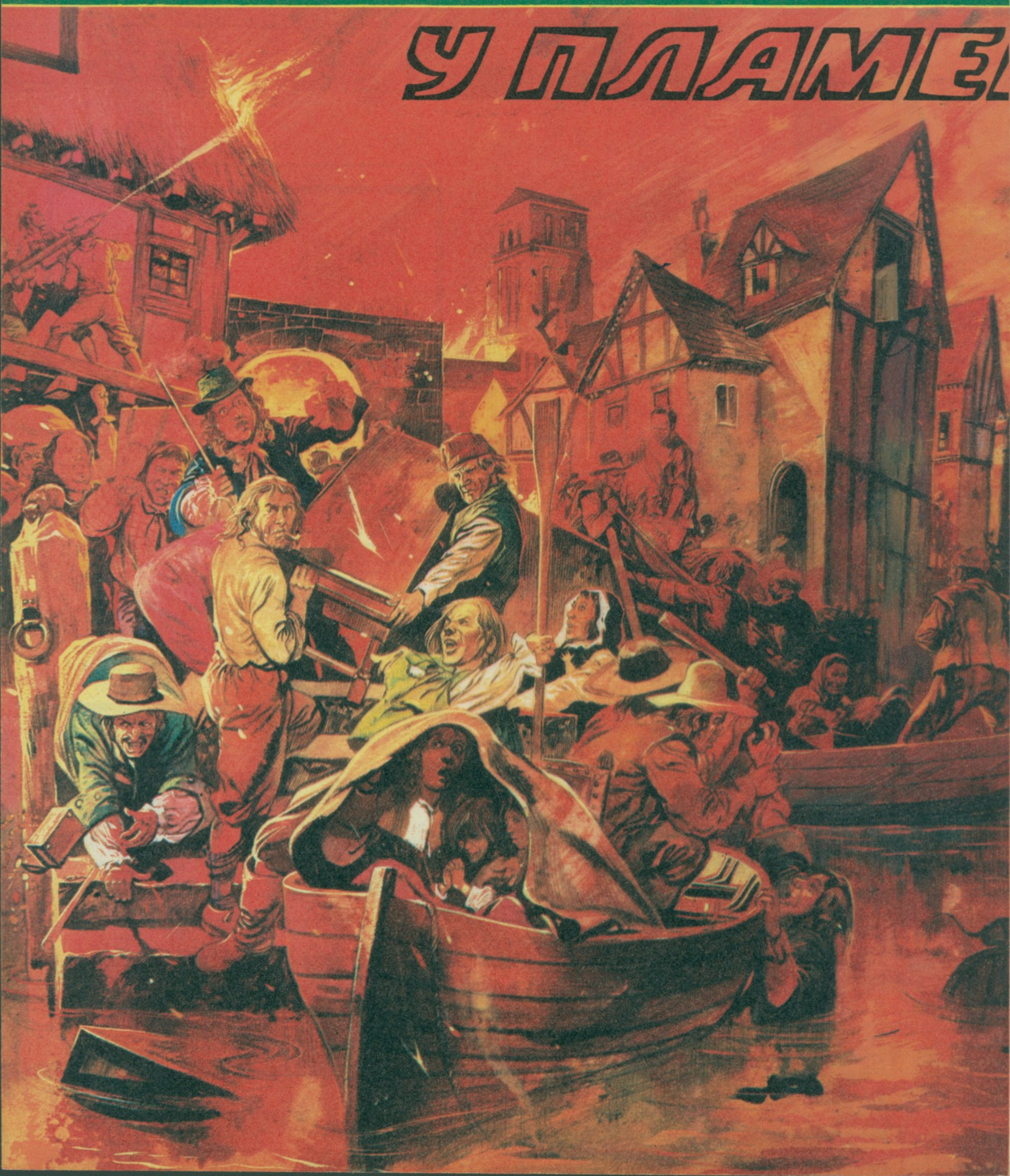
Наруџбеницу читко попунити, налепити је на дописницу и послати на горњу адресу.

Чарлс II је наредио да се све куће које стоје у правцу кретања пожара сруше, али је наишао на жесток отпор људи. Ватра је и даље харала.

ЛОНДОН

У ПЛАМЕНИ

ДН
НУ

Вероватно није било прљавијег града на свету него што је у седамнаестом веку био Лондон. Енглеска је у то време била у рату са Холандијом, а тек се опоравила од велике епидемије куге, 1660. године. Људи, које рат није много занимао, седили су по крчмама пијући без престанка, срећни што их је болест заобишла. Искуство са кугом, међутим, није донело побољшање хигијене у граду, претила је стална опасност од нове заразе.

Лондонске улице, у ствари уски прљави сокаци, увек су били без сунца јер су их заклањале високе дрвене куће прилично опасне за становање због могућности пожара.

Међу многобројним пожарима онај који је букнуо у недељу 3. септембра 1666. године историја ће забележити као један од највећих у Енглеској.

СПАС У ЧАМЦИМА

Ватра је избила у једној пекари, врло близу Темзе. Био је то пожар какав се често виђао у Лондону и нико се посебно није забринуо. Овог пута, међутим, дувао је јак ветар који је носио пламен ка кућама поред саме Темзе у којима се налазио катран, дрво и други запаљиви материјал за поправљање чамаца. Пламен је доспео до тих складишта и она су букнула као кутија шибица.

Лето те године било је једно од најсупљих која се памте, па је пламен брзо захватао суво дрво од кога је већина кућа била сатраћена.

Била је недеља увече, а до сванућа изгорело је — 300 кућа!

Паника је убрзо захватила становништво које се спремао за евакуацију.

„Јадни људи нису хтели да напуштају своје домове, чекали су све док пламен не захвати целу кућу. Када су видели да им дом неизбежно пропада, бежали су према Темзи, тражећи спас у чамцима...” забележио је Семјуел Пепис, хроничар из тог времена.

Није било никаквог организованог гашења пожара. Први покушај начинио је сам краљ Енглеске Чарлс II који је наредио да се све куће које стоје у правцу у коме се креће пламен, ношен ветром, сруше. Био је то једини начин да се ватра локализује.

Наређење је послато градоначелнику Лондона, међутим, овај није успео да га изврши јер је наишао на жесток отпор људи. Они нису хтели да им домови „тек тако“ буду срушени.

„Не знам шта да радим... Људи ме не слушају. Све је кренуло наопако!“, јавио је градоначелник краљу.

Пожар је и даље харао! Људи чији су домови били уништени склањали су изабављене ствари у цркве, верујући да ће оне, с обзиром на материјал од којег су грађане, одолети.

ИЗБАВИТЕ КЛАВИР!

У међувремену сва расположива возила у Лондону, почевши од великих кочија до најмањих колица, била су на улицама и стварала невероватну гужву, покушавајући да спасу ствари одвезу на безбедна места. Пожар је за то време захватао све више кућа.

„Пламени језици били су толико високи да су голубови улетали у пламен, не успевајући да га заобиђу! — пише даље Семјуел Пепис. — Посматрао сам људе који су чамцима бежали преко Темзе. Невероватно! У сваком трешем чамцу, међу спасеним стварима, налазо се по један клавир...”

Семјуел Пепис је седео на прозору куће и помно бележио све што се дешавало за време пожара, све док пламен није захватио и његову кућу. Онда је брже-боље спаковао своје ствари у колица и кренуо на сигурно место.

„На улици — пише он касније — владала је толика паника да нико није

приметио да јурим и гурам колица са стварима, у спаваћој кошуљи и са капом за спавање на глави!”

Ту и тамо људи су покушавали да гасе пожар али без успеха. Било је касно јер се толико раширио да никаква ватрогасна опрема више не би могла много да помогне.

За то време по граду су почеле да круже разне приче како су католици, који су хтели да се придруже Холанђанима и Французима, подметнули ватру. Други извори су тврдили да се око 20.000 Француза спрема да масакрира становнике Лондона, чим пожар уради своје! То је појачало панику и људи се више нису контролисали.

Извесни Ибер, становник Лондона француског порекла, ишао је тако далеко да је тврдио како је сам подметнуо пожар. Завршио је на суду где га је хистерична порота прогласила кривим иако је било очигледно да је Ибер шизофреник. После неколико дана је обешен.

УНИШТИЛА КУГУ

У среду је дошло оно најгоре. Почеле су да горе и цркве а метални кровови су се истопили и врео метал је куљао као лава.

Изгледало је да ће пламен стићи до Лондонске тврђаве где се налазио арсенал муниције и оружја.

Срећом, ветар је променио правац а затим престао да дува што је поштедело складиште готово неизбежне експлозије која би изазвала праву катастрофу. Постало је јасно да је најгоре прошло. Већ сутрадан краљ Чарлс је лично кренуо у обилазак онога што је некад било град Лондон. Поставио је чуваре на све стране да не би долазило до пљачки драгоцености по срушеним грађевинама. Изнад града створен је камп за 200.000 људи, жена и деце који су побегли од пламена, а краљ се побринуо да их прихвати људи из околних мањих места.

Ватра је трајала пуна четири дана и направила невероватан хаос: нестале су у пламену многе важне зграде, 87 цркви, четири затвора, четири камена моста, три градске капије и безброј стамбених зграда. Штета је у то доба, када су људи радили за неколико шилинга недељно, процењена на око 11.000.000 фунти. Али, ватра је уништила последња жаришта куге.

Што се људских жртава тиче, звучи невероватно, али у пламену какав није запамћен оставило је животе само шест људи!

М. Ј.

ЖИТ-СТРАНА

ПЕСМА за ОВУ НЕДЕЉУ

ИВО ЛОЛА

Музика: Корнелије Ковач
Текст: Д. Ђурковић
Изводи: КОРНИ ГРУПА

Најдража моја, једина моја,
не стигло ти ово писмо.
Верујем у живот, видећу те опет
надам се, надај се.

Само борба за слободу,
само љубав према теби
у животу мом још постоје
нек' у победи се једном споје.

Иво Лола, Иво Лола,
Иво Лола није сам!
Са нама Иво Лола, Иво Лола,
Иво Лола није сам.

Ако примиш писмо на празник слободе,
не дај смрти да најдича.
Живећеш у свету сањаном за двоје,
не тугуј већ радуј се.

Живот нека пут твој буде
и све моје нек' у теби живи.
Наћи освету и срећу наћи,
моја једина у себи ме наћи.

Дан младости

Само неколико дана дели нас од највећег празника младих, Дана младости, који ће мо и ове године обележити низом пригодних манифестација и другарских сусрета посвећених непресушном извору свих наших инспирација — вољеном другу Титу. Најсвећаније ће свакако бити у главном граду, где ће се, по традицији, у предвечерје 25. маја на стадиону Југословенске народне армије председнику Титу уручити штафетна палица са рођенданским поздравима свих наших народа и народности. Ношена рукама хиљада младих радника, земљорадника, ученика и студената штафетна палица се на свом дугом путу кроз све крајеве наше земље, приближава Београду.

А када те мајске вечери на свечано украшеној трибини стадиона ЈНА угледамо драги лик сетићемо се још једном Титових речи „да је сретан народ који има такву омладину“, свесни да смо и сами још срећнији што имамо таквог учитеља и пријатеља у чијем делу видимо своју будућност и у чијем животу тражимо подстрек за даље напоре и успехе. Јер, Тито је младост ове земље, легенда на-

ше стварности, човек који је сву младост наших дана уградио у будућност учинивши је младом и полетном. А та младост, ових дана на многим манифестацијама још једном доказује приврженост свом вођи. Добри резултати у школама, спремност да се и овог лета школски распуст проведе на градилиштима младости, одлучност да се бране тековине социјализма, најбоље показују, колико је исправан пут којим идемо. Један од таквих сусрета младих из целе земље одржава се и у Суботици где су се окупили млади ствараоци: сликари и песници, музичари и композитори — сви они који су делом желели да покажу докле су стигли у свом стваралачком раду.

То је у ствари сусрет младости која почиње и којој је ово дивна прилика да се афирмише међу својим вршњацима како би једног дана достојно заменила старије другове. Многи су овде начинили своје прве кораке. Овде су први пут певале песме које смо касније сви прихватили. Због тога свим читаоцима и сарадницима Хит-странице честитамо још једном празник Дан младости песмом за ову недељу „Иво Лола“.

Чишћаоци јављају...

ВЕСТИ из ЉУБЉАНЕ

Дуго ће се млади у Љубљани сећати дивних вечери које им је пружила група СМБ ДАХ. То су три младића која се тренутно налазе на одслужењу војног рока. Вокал и гитариста Златко Манојловић већ је познат широј јавности. Остала двојица су бубњар Слободан Вујадиновић из Чачка и бас-гитариста Златко Љубановић из Железника.

Маја Шавор

ТОНИ МАТУЛИЋ

Тони МАТУЛИЋ, бивши члан дуета ТОНИ и ДЕНИ, започео је ове године своју соло каријеру. После низа значајних успеха у дуету, турнеја по земљи и иностранству, телевизијских наступа, две снимљене плоче, Тони је одлучио да наступа сам. Његова прва плоча изићи ће почетком лета с песмама које су компоновали заједно он и Дражен Жэјко (бивши вокал групе ПОСЕБНО ПАКОВАЊЕ). „Од ове прве самосталне плоче не очекујем чудо, али мислим да ће бити веома квалитетна. Желио бих да својим начином пјевања и компоновањем надмашим успјех дуета и својој публици пружим још више лијепих пјесама“, рекао нам је Тони.

БОБ ДИЛАН

Пре извесног зремена дошло је до развода брака популарног музичара БОБ ДИЛАНА (право име Роберт Алан Цимерман) и његове супруге Саре. Сара Дилан је, тражећи развод, навела као разлог неслагање. Сара и Боб провели су заједно 11 година и имају петоро деце. У својој гужби Сара захтева поделу целокупне имовине, укључујући и ексклузивно право на све Диланове композиције.

Осибиса

Позната група ОСИБИСА, која је недавно гостовала и у нашој земљи, управо је завршила своју турнеју по Африци. Првом концерту одржаном у нигеријском граду Тафава присуствовало је више од 10.000 посетилаца. На турнеји са ОСИБИСОМ био је и ненадмашни Стив Вондер који је о овом заједничком гостовању изјавио новинарима: „Нисам дошао као солиста, како многи говоре, већ као члан групе у којој имам велики број пријатеља. Са ОСИБИСОМ наступам јер сматрам да је то један од најбољих светских састава.“

После Нигерије на ред је дошла Гана где је на стадиону у Акри било 60.000 посетилаца.

СТРАТО- КУМУЛУС

Новосадска група СТРАТОКУМУЛУС од које музички стручњаци тек очекују успех, недавно је добила појачање. Поред досадашњих чланова Јована Атанацковића, Татјане Угарчине, Ладислава Катона, Јосипа Ђурина и Намљихи Рифата, сада је члан састава и Бранкица Казимировић која има само 14 година. Група ће се ускоро појавити и на телевизији у трећој емисији серије „Музички клуб 77“ коју припрема Новосадска телевизија. Тада ће се представити својим новим снимцима. Иначе, састав је и ове године учествовао на смотри акустичара „Бачки Јарак 77“ и заузео друго место. На истој овој музичкој манифестацији прошле године СТРАТОКУМУЛУСИ су заузели прво место. Тренутно млади Новосадљани припремају нове композиције за овогодишњу „Гитаријаду“ Војводине која ће се одржати маја месеца у Кисачу. Ускоро се може очекивати и њихова плоча.

Адреса: група СТРАТОКУМУЛУС — за Јована Атанацковића — Булевар 23. октобра 79 21000 Нови Сад

Нове плоче

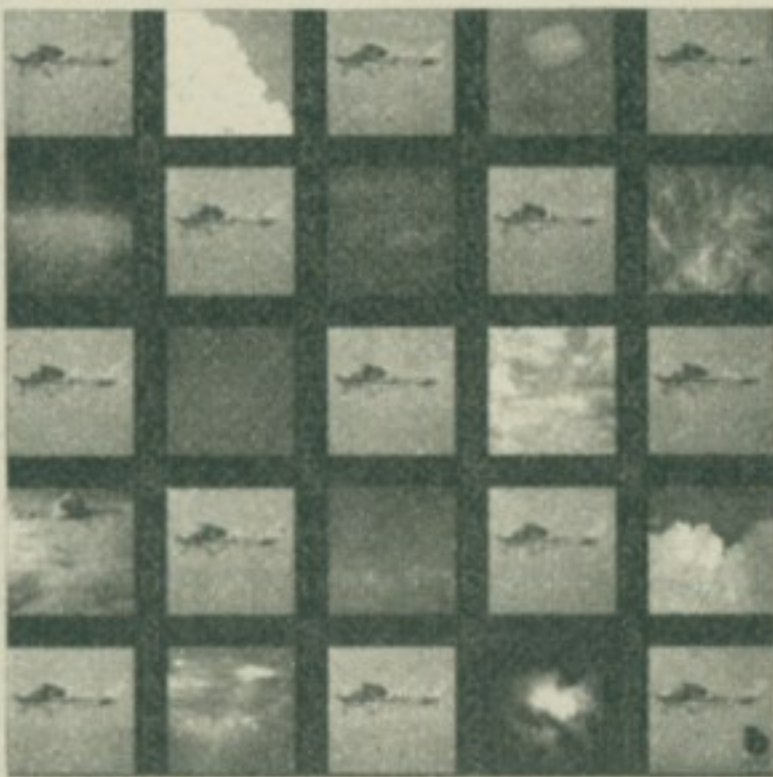
ОУОР

Позната сарајевска група КЛМЕН НА КАМЕН поново нам се оглашава плочом. Овог пута на дуплом албуму у издању Продуктентске куће РТВ ЉУБЉАНА слушаћемо идејног творца и вођу састава Николу Бороту који је у помоћ позвао многе познате југословенске музичаре. У појединим нумерама као вокална солисткиња појављује се и Неда Украден која је своју успешну певачку каријеру и почела са овим саставом и Николом Боротом.

DONALD BYRD

Доналд Берд, нашој јавности мало познат тамнопути музичар, први пут нам се представља једном својом плочом. То је донг-плејка „Places and Spaces“ на којој се Доналд Берд појављује као вокални соло-тромбониста и трубач. На плочи је седам нумера од којих издвајамо насловну „Places and Spaces“ и композицију „Change“.

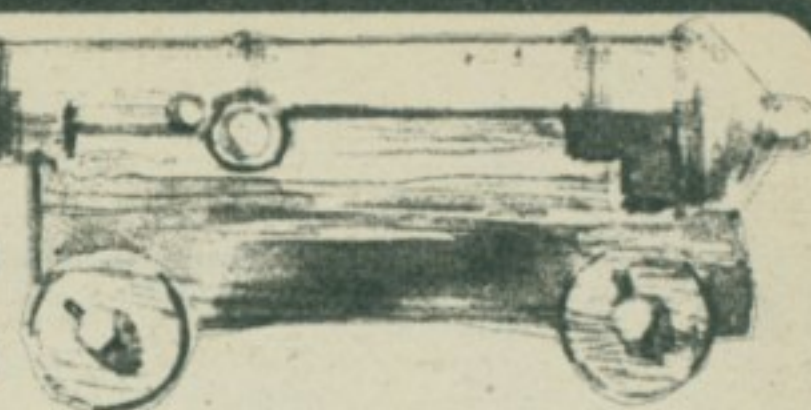

PAUL ANKA

Сусрет са Пол Енком оживеће код старијих дискофила пријатне успомене на младост, док ће оне млађе уверити да је у свету поп-музике и пре десетак година било веома добрих и популарних певача. Албум „The Painter“ („Сликари“) је нова плоча са композицијама прослављеног Пола Енке насталим у току прошле године. Изузетак је једино нумера „Do I Love You“ француског композитора Мишела Пелеја која је била популарна пре нешто више од пет година.

ТОП 3х

2. Страна ТОП-ЛИСТА у домаћој продукцији

1. Домаћа листа

1. НОВИ ШТОС —
Cod — ЈУГОТОН

2. БЕЗ-РАСТАНКА
СУЗА НЕМА —
Мишо Ковач —
SUZY
3. САМО ЈЕДНОМ —
Indexi —
ЈУГОТОН
4. ТВОЈА МАШИНА
Срђан Марјановић —
ЈУГОТОН
5. ФОРЦА МАЕСТРО
— Тереза Кесовија —
ЈУГОТОН
6. ЕНО АВИОНА —
Резонанса —
ПГП РТБ
7. МОЈА СРЕЋО,
МОЈА ТУГО —
Саша Алекс —
ДИСКОС
8. БИЋЕШ МОЈА —
Мики Јевремовић —
ЈУГОТОН
9. ЈАСМИНА —
Про арте —
ЈУГОТОН
10. У ЈЕДНИМ
ПЛАВИМ ОЧИМА —
Indexi —
ЈУГОТОН

1. SANDOKAN —
Oliver Onions —
ЈУГОТОН

2. HEY, MR.
DREAMMAKER —
Cliff Richard —
ЈУГОТОН
3. MONEY, MONEY,
MONEY — Abba —
ПГП РТБ
4. ROCKARIA —
E. L. O. —
РТВ ЉУБЉАНА
5. MISSISSIPPI —
Pussycat —
ЈУГОТОН
6. BEAUTIFUL
NOISE —
Neil Diamond —
SUZY
7. GOOD VIBRATION —
Beach Boys —
ЈУГОТОН
8. EUROPA —
Santana — SUZY
9. WILDFLOWER —
Paul Anka —
РТВ ЉУБЉАНА
10. STILETTE HEELS —
Sailor — SUZY

3. С Р Немачка

1. MARLEEN — Mari-
anne Rosenberg
2. TÜR AN TÜR MIT
ALICE — Howard
Carpendale
3. LIEBE AUF ZEIT —
Bernhard Brink
4. OH, SUSY — Frank
Zander
5. ES IST KALT IN ME-
INER ZIMMER —
Jürgen Drews
6. DIEBE KOMMEN AM

- ABEND — Gaby Ba-
ginsky
7. LIEBE IST GAR
NICHT SO SCHWER —
Chris Roberts
8. ANITA — Costa Cor-
dalis
9. DIE UHR GEHT VOR,
DU KANNST ... —
Jürgen Marcus
10. UND ES WAR SO-
MMER — Peter Ma-
ffay

ЖАЗЛ-ПАЗЛ

Да бисте се забавили у досадним кишним данима, предложемо вам ову игру. За хазл-пазл потребно је да скупите што више празних кутија шибца и да из неког часописа исечете слику која вам се свиђа. Сliku изделите на правоугаонике величине

кутије за шибце, а затим исечите маказама (сл. 1). Делове слике залепите на кутије (сл. 2) и — игра може да почне. Ако баш не можете да нађете неку лепу слику, ево вам наше, већ издешене. Треба само да је исечете и залепите на кутијице.

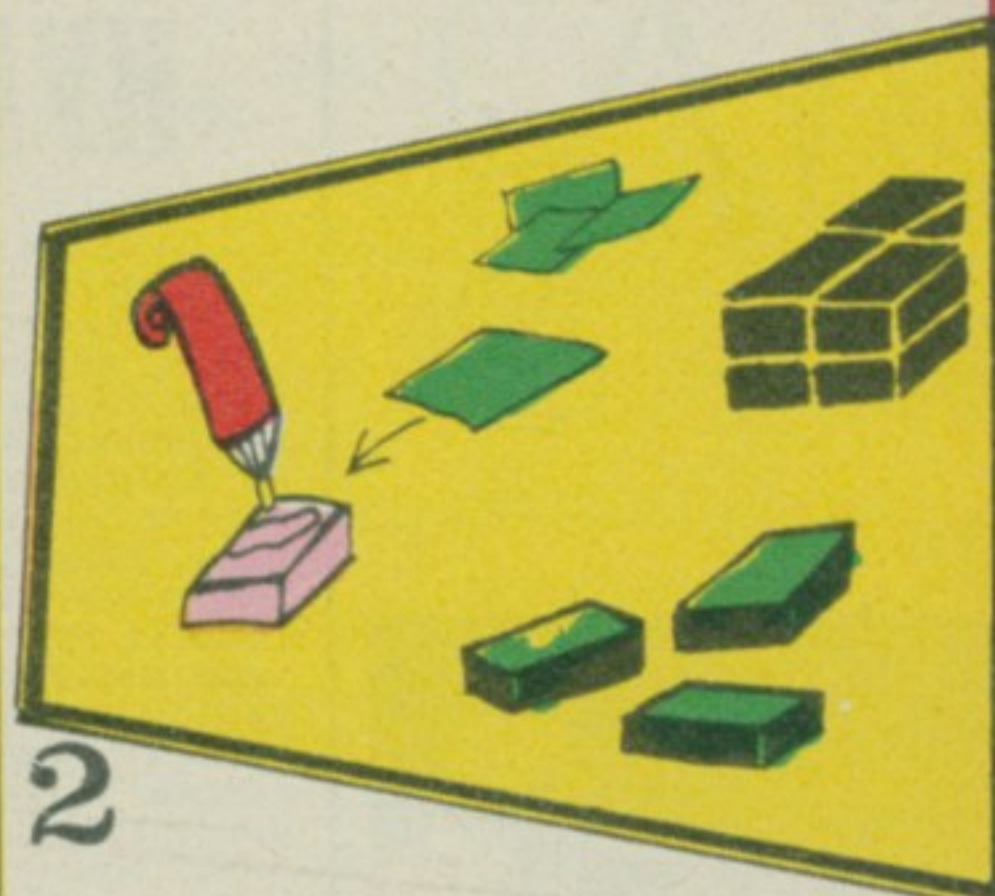
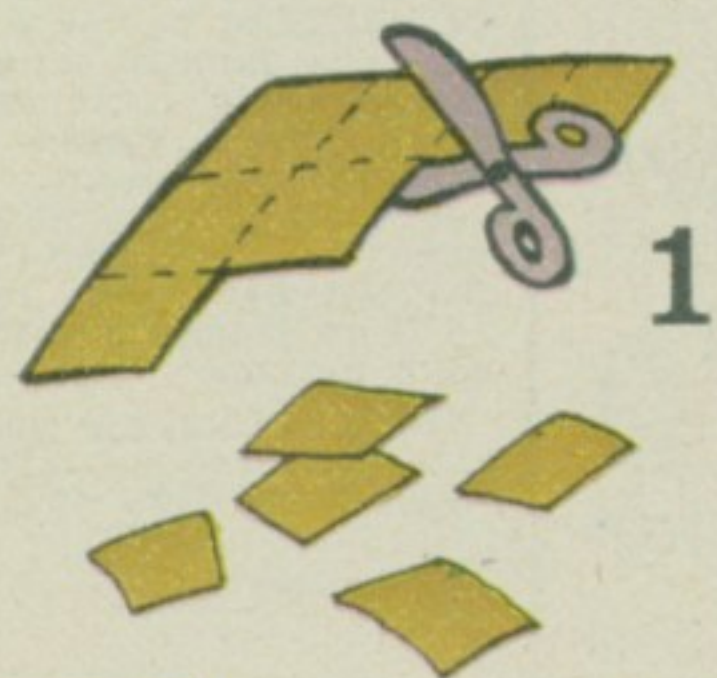
ПРАВИЛА ИГРЕ

Ову игру, у којој треба за што краће време да сложите првобитну слику, можете играти сами или у друштву.

Све сличице се поставе на сто тако да се виде сви делови слике. Онај ко започиње игру ставља једну кутију на сред стола. Следећи играч мора за веома кратко време (ре-

цимо, док избројите до десет да из гомиле кутија пред собом нађе сличицу која се наставља на постављену. Ако не успе, губи право да постави сличицу у том кругу, а следећи играч наставља слагање.

Кад цела слика буде састављена, победник је онај ко је поставио више кутија.

сваки учесник је добитник

СВАКИ УЧЕСНИК ЈЕ ДОБИТНИК — у новој наградној игри »ПИОНИРА« из Суботице ... Свана омотница чоколадираних штангли ПИОНИР Пера Детлић, Цица Маца, Конос и Кестен — награђује. И за само једну омотницу добићете поклон и — детаљно објашњење игре. Сакупљајте омотнице јер, но учествује — тај добије ... Ваш

ОЏАЧАР!

**индустрија чоколаде
бомбона и пецива суботица**

СЛАВНИ ВИОЛИНИСТИ

ФРИЦ КРАЈСЛЕР

Фриц Крајслер је рођен 2. фебруара 1875. у Бечу. Његов отац је био кућни лекар који је већину слободног времена проводио свирајући виолину у гулачком квартету. Сваке суботе квартет је вежбао у Крајслеровој кући и један од музичара је малом, четворогодишњем Фрицу поклатио виолину која је по величини личила на праву дечју играчку. Складно свирање очевих пријатеља све чешће су реметили звуци дечакове виолине, а они се претварали да им то уопште не смета. Једне вечери, док су свирали националну химну, одједном су запањено застали јер је и мали Фриц свирао исту мелодију и то са савршеном усклађеношћу. Његов отац, изненађен и одушевљен, надао се да од дечака може да постане музичко чудо и одмах га је послао код Жака Обера, великог концертног мајстора из бечког „Ринг позоришта“.

Захваљујући добрим Оберовим припремама, као и дечаковом природном таленту, десио се нечувен догађај на Бечком конзерваторијуму. Седмогодишњи Фриц примљен је на Конзерваторијум 1882. године, што до тада ниједном детету испод десет година није било дозвољено. После три године проведене у овој установи и две са једним наставником у Паризу, Фриц је са тринаест година био спреман да започне професионалну каријеру.

ЧУДО У БЕЧУ

Први пут је наступио са Морицом Розенталом, професионалним пијанистом, који је касније одржао већи број концерата по целој Америци. Без обзира што је концерт доживео велики успех, Фрицов брижљиви отац је сматрао да он треба да настави запостављено школовање, и дечак је морао да се врати у Беч где је похађао „Пиаристен гимназију“ све до осамнаесте године.

Пошто му је преостало још пет година до служења обавезног војног рока, одлучио је да студира медицину. Студије је веома брзо напустио, јер није могао да поднесе призоре из сале за сецирање.

Коначно је дошло време да Фриц Крајслер оде у војску. На његово велико изненађење, дани проведени у војсци остали су му у пријатној успомени. Већи део времена проводио је са групом веселих музичара који су се обично окупљали у познатом бечком хотелу „Империјал“. По одслужењу војног рока одлучио је да настави каријеру професионалног виолинисте, при чему му је помогао његов пожртвовани отац. Омогућио му је да повремено свира у једној крчми где је за то добијао редовне дневне оброке.

Пет година борио се да стекне признање као музичар. Неколико одржаних концерата били су лоше оцењени са стране критичара. Потпуно због ненапредовања у каријери прихватио је позив једног богатог пријатеља да крене с њим на крстарење. У току дуготрајног путовања обишли су и Константинопол, данашњи Истанбул, и Крајслера су замолили да свира на виолини пред султаном Абделом Хамаидом II.

Стојећи испред султана, који је прекрштених ногу седео на јастуку, Крајслер је извео неколико брзих и сјајних комада. Одушевљени султан наградио га је врећицом злата у вредности од око сто фунти. Слава за којом је чезнуо дошла је 1898. године када је наступио као солиста на концерту Бечког филхармонијског оркестра под вођством познатог Ханса Рихтера. Следеће године отишао је у Берлин да одржи један концерт на коме је коначно доказао да је један од најврснијих виолиниста свога доба. Од тада је увек био обасут разним ангажманима, само у току једне године одржао је 260 концерата.

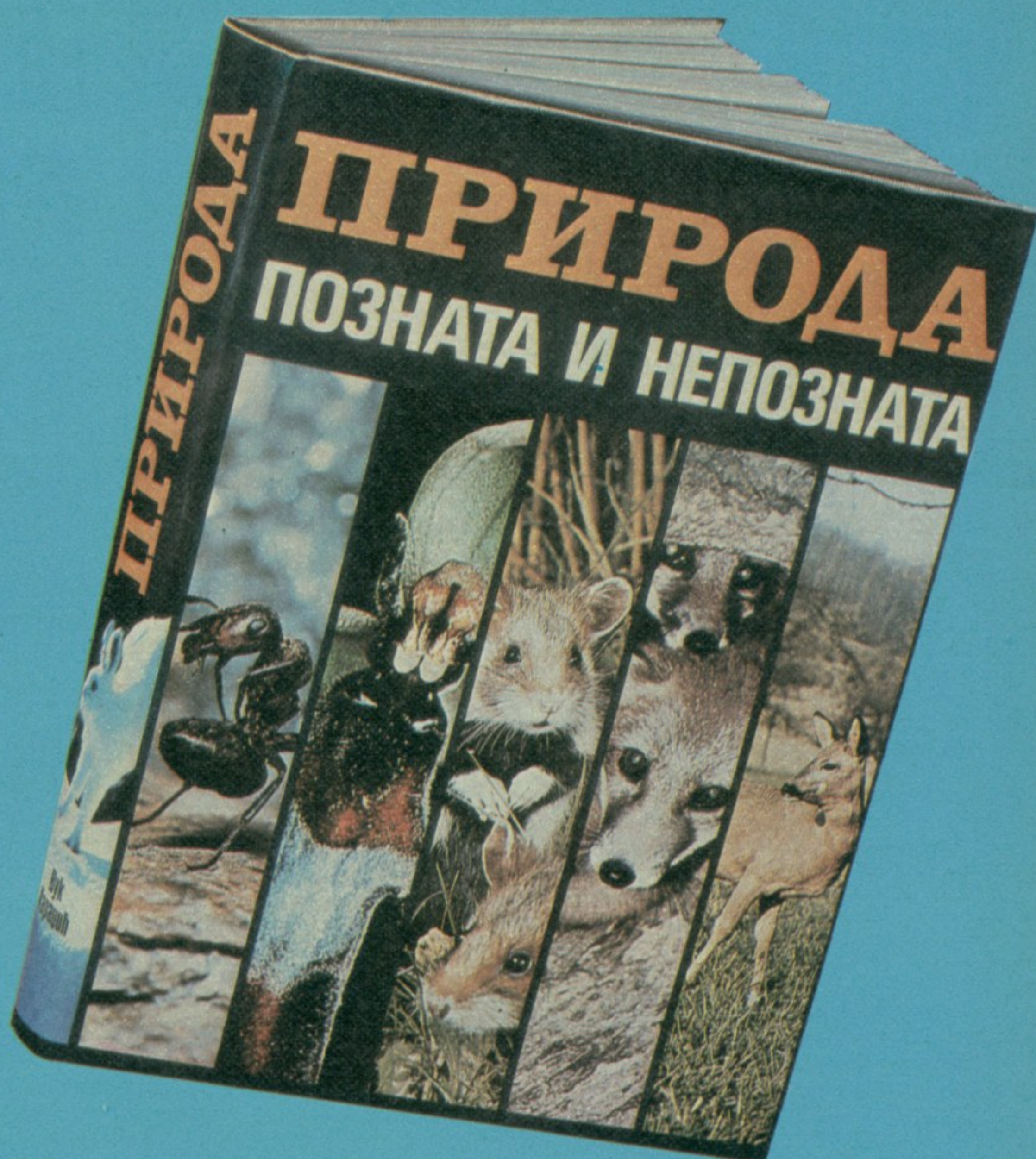
Наредних година углавном је боравио у Лондону и Њујорку. То су биле срећне и успешне године које су потрајале све до 29. јуна 1962. када је Фриц Крајслер умро у Њујорку.

ПОЋИТЕ НА ИСТРАЖИВАЧКО ПУТОВАЊЕ
У ПОЗНАТИ СВЕТ НЕПОЗНАТОГ

ПРИРОДА ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА

— хиљаду чуда природе —

ЧУДЕСНЕ ТАЈНЕ ПРИРОДЕ
ОПИСАНЕ У ОВОЈ КЊИЗИ
ЧЕКАЈУ ДА ИХ ОТКРИЈЕТЕ

Ова изванредно опремљена књига, са 600 илустрација у боји, од којих су многе бисери уметничке фотографије, мирне душе могла би се назвати ИЛУСТРОВАНОМ ЕНЦИКЛОПЕДИЈОМ ПРИРОДЕ.

Разумљивим и занимљиво писаним текстовима, заснованим на најновијим сазнањима биологије, ова је књига јединствени водич кроз живописни и шаролики живот у природи у различитим његовим облицима и у његовом неизмерном богатству.

Ова несавајдашња књига увешће вас у тајне природе и сазнаћете шта се све догађа:

- у тишини морских дубина
- у пустињи
- у прашуми
- у тундри
- у поларним областима
- у четири годишња доба — пролеће, јесен, лето и зиму
- шта значи вода као основни услов и покретач живота
- како циновски прашумски цветови опојног мириса служе као замке
- како су велике природне грађевине изграђене од ситних корала
- како говоре пчеле
- да је гепард најбржа животиња — достиже брзину 100 км на час
- да је плави кит највећа животиња свих времена, са срцем од 600 кг

Сазнаћете и низ других занимљивости које је могло да открије само електронско око фото-апарата.

КЊИГА ЋЕ КОРИСНО ПОСЛУЖИТИ И СВИМ УЧЕНИЦИМА јер ће им умногоме олакшати учење и побудити интересовање за проширивањем знања, а **НАСТАВНИЦИМА** и **ПРОФЕСОРИМА** као користан приручник за припремање наставе или у току саме наставе.

Књига је штампана ћирилицом на 480 страна, великог енциклопедијског формата, богато технички опремљена, у тврдом повезу с пластифицираним заштитним омотом, са 600 илустрација у боји, схема, цртежа и индексом на крају књиге.

ЦЕНА КЊИГЕ ЈЕ 400.— ДИНАРА.

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЦИЋ“, Београд, Краљеваћа Марка 9

НАРУЧБЕНИЦА

Овоме неопозиво наручуем књигу „ПРИРОДА — ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА“ по цени од 400.— динара.
А) ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ са попустом од 10% (плаћање поштару приликом пријема књиге).
Б) НА ОТПЛАТУ — по цени од 400.— динара, који ћу износ исплатити у четири редовне месечне

рате по 100.— динара, почев од _____ 1977. године.

Рате ћу уплаћивати редовно по пријему књиге, рачуна и уплатница. У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.
(непотребно пресртати)

Име, очево име и презиме _____

Занимање _____

Поштански број и место _____

Назив и адреса радне организације _____

Овера запослена за купце на отплату _____ Купац _____

(печат и потпис овлашћеног лица) _____ Бр. л. карте _____

издата од СУП-а _____

Наручбеница се оверава само при куповини на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

Апарат је био скуп
али су га људи ку
повали да би зна-
ли како се осећају.

ПРОВЕРИТЕ СВОЈА ОСЕЋАЊА

ВЛ. БАХНОВ

Пробудио си се и, не дижући ролетне, притиснуо дугме на барометру. — Добро јутро! Како сте спавали? — рекао је барометар. — Време је данас дивно, ведро, без падавина. Температура ваздуха од 19 до 20 степени. За наредна двадесет четири часа не очекују се битне промене тако да свој кишобран мирне душе можете оставити код куће.

Последња реченица била је понос фирме у којој је радио и која је произвођила барометре. Јер баш те једноставне људске речи, које је барометар изговарао, као да су тај мртви апарат претварале у пријатног сабеседника. И он, Крол, морао је добро да се потруди да би та последња реченица одговарала времену и да се случајно не догоди да после саопштења о мокром снегу и поледици барометар случајно не каже: „Ех, кад би само овакво време потрајало!“.

Тешко је рећи зашто је Кролу свако јутро почињало баш од барометарских података. Још теже је претпоставити како би Крол поступио ако би после саопштења о лепом времену подигао ролетне и видео да напољу пљушти киша. Највероватније је да на кишу не би ни обратио пажњу и да би, по савету барометра, оставио кишобран код куће.

Расположење добро

После кратке јутарње гимнастике Крол је притегао на доручју ремен емоциометра и погледао на бројчаник. Квадратни бројчаник емоциометра, покривен увеличавајућим стаклом, био је подељен, као шаховска табла, на ћелије са сићушним бројчаницима. И цео тај веома сложен апарат, који није био већи од обичног ручног часовника, тачно је и јасно приказивао Кролово расположење и осећања, показујући увек и без

грешке како се он у датом тренутку осећа.

Тог јутра апарат је показивао да се Крол пробудио лепо расположен. Црвена стрелица стајала је на „расположење добро“ плава је указивала на реч „бодар“, а зелена се зауставила између подеока „здрав“ и „потпуно здрав“ мада је била ближе овој последњој речи. Крол се није баш сваког часа могао похвалити тако добрим стањем духа и тела. И зато се данас задовољно осмехнуо и његово расположење побољшало се за још три степена, што је осетљиви апарат одмах регистровао.

Такви мерачи емоција (називали су их једноставно емиками) могли су се купити у свакој апотеци. И мада нису били баш јефтини, ниједан нов и усавршенији модел није морао дуго да чека купца. Свак је желео да зна како се осећа.

Читаво јутро Крол је стално имао на уму да је лепо расположен и знао је чиме је то осећање изазвано. Те вечери ићи ће с Вимом на концерт. Да, да... прекинуо се најзад одлучио да је позове. И мада је у том тренутку осећао да му узбуђење премаша седам бала, а збуњеност и свих двадесет степени, савладао се некако и на изглед мирно рекао:

— Између осталог, имам случајно две карте за концерт... Не бисте ли пошли са мном?

— Са задовољством — одговорила је Вима и они су наставили свој пословни разговор о промени гласа барометра. Крол је сматрао да нови барометар треба да има пријатан баритон. Али, како није био стручњак само за речи, а ни за гласове, морао је да успостави везу са одељком за акустику који се налазио у другој згради. Тако се он у ствари, само месец дана пре тога, први пут нашао у лабораторији где је радила Вима.

Да, све је почело тек пре месец дана. Разуме се, они су се и раније познавали. Али, никада раније Крол у Вимином присуству

није осетио појачање емоција. Можда је уосталом, емоција и било, али их Крол није примећивао јер никад није погледао на емик. И тога пута, ушавши у Вимину лабораторију, Крол није осетио ништа нарочито. Мирно је и веома убедљиво излагао Вими своју идеју не осећајући ништа све док, поправљајући рукав свог белог мантила, није случајно погледао на емик...

Црвени ѓламичак ѓлану!

А емик као да је полудео. Стрелице на бројчанику су подрхтавале. Узбуђење се попело на девет бала, а на скали страсиметра стрелица је кренула од подеока „свиђа“, до „веома свиђа“, затим је скочила на „заљубљен“ да би дошла на „веома заљубљен“. Поред скале блистао је и црвени пламичак индикатора који се па-

ли само кад осећања достигну врхунац.

Крол се збунио. Крол се страшно збунио. Нашавши на брзину некакав изговор, прекинуо је разговор и напустио лабораторију.

Откриће је било потпуно неочекивано. Јасно, он је и досад доживљавао сентименталне романсе и заљубљивао се... Али, црвени пламичак никад се раније није палио. А сад, наједном — таква страст!

Крол се затворио у свој кабинет и стао да зури у емоциометар. Подаци на апарату били су сад сасвим другачији. Индикатор се угаasio. Стрелица на скали страсти вратила се у почетни положај и сада је узбуђење остало високобално.

„Каква нагла промена емоција“ — помисли Крол. — А ипак ништа необично: у присуству предмета страсти, емоције, природно, избијају огромном снагом. Али то, разуме се, треба још добро проверити.

Сачекавши да протекну два часа, Крол пређе преко дворишта и

уђе у лабораторију за акустику. И тек што је угледао Виму, стрелице полетеше. И црвени пламичак плану...

Тако ћемо и да урадимо

Крол је наурио да стане томе на пут. Читаво то вече нервозно је шетао по свом стану. Сва срећа што га је апарат на време упозорио. Иначе, како би знао да је заљубљен? Разуме се, он би раније или касније приметио да се с њим догађа нешто необично, али могао би и да помисли да је то његово чудно стање наступило због преморености или прехладе. А страст би за то време пуштала корен и постајала све јача и опаснија.

Да, сад он тачно зна шта се с њим збива. А пошто би се у Вимином одсуству емик умирио, значи... ако се с њом не буде сретао свега тога ће можда нестати.

— Тако ћемо, благо мени, да урадимо — гласно рече Крол и са задовољством утврди да се узбуђење спустило на свега два бала.

Ипак, сутрадан Крол наједном ухвати како све време мисли о Вими. Он је то себи веома строго забранио, али се онда сетио да рад на тремблу гласа још није завршен и да одмах мора до акустичара. И опет је, чим је ушао у Вимин кабинет, емик почео да сигнализирати опасност. Ах, колико је Крол желео да открије шта сад показује Вимин емоциометар. Али, завиравати у туђи емик сматрало се крајњом неучтивашћу. То себи не сме да дозволи ниједан добро васпитан човек!

И Крол је наставио да из дана у дан расправља с Вимом о промени гласа барометра. Посао се протегао на читав месец и када су већ биле разрађене све појединости па разлога за даље посете лабораторији за акустику више није било, Крол је најзад решио да позове Виму на концерт.

То вече било је божанствено. Слушали су једног чувеног пијанисту. И тајно погледајући на свој емик, Крол је видео да осећа радост и уживање који су се граничили... да, да... граничили се блаженством. Шта је био извор тих осећања — предивна музика или Вимина близина — то Крол није могао тачно да зна јер апарат није одређивао и узроке емоција.

Признање

А када су се враћали с концерта, Крол је зауставио кола и испричао Вими све о показатељима свога емика. На срећу, показатељи њихових емоциометра били су истоветни. И тада је Крол отворио срце и испричао Вими како је све то заправо почело.

— Ох! — узвикнула је Вима. — Зар вас нико није упозорио?

— Упозорио? На шта?

— Видите, испод наше лабораторије за акустику, у подруму, смештен је веома снажан генератор. Нама он не смета, али док ради генератор веома чудно утиче на емике и они почињу да показују свашта. Као што видите, то се догодило и са вашим емоциометром.

— Како је то могуће? — збунио се Крол. — Ја сам своја осећања проверио на разним апаратима...

— Али сте их увек проверавали код нас, где генератор утиче...

— Да, да, да, — сложио се замишљен. — Значи, није емик одражавао моја осећања већ супротно... ја сам постепено почео да осећам оно што је емик показивао. Апарат ми је показао шта треба да осећам!

— Потпуно тачно — потврди Вима. — Али, жалите ли због тога?

— Ма не, ја то уопштено говорим... збуњено промрља Крол.

Оно што је у том тренутку осећао не би могао тачно да одреди ниједан емоциометар.

укрштене речи

				ОСЕЋАЊЕ БОЈАЗНИ, СТРАХА	ДРАГИ КАМЕН	
		ПРИЧА У СЛИКАМА			ХОМЕРОВ СЛЕД	
	ОРОУЛОСТ	ПЛАНИНА У СРБИЈИ		ЦРНА КРЕДА	ОСИРОТЕТИ	
ЈЕДАН СПОРТИСТ				ВРСТА ПАСМИНА	ЈЕДНА НОТА	РОМАН ЕМИЛА ЗОЛЕ
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			ВРСТА МОРСКЕ РИБЕ			
НЕДА УКРАДЕН		ЗАВРШИТИ КОПАЊЕ		И. Ш.		
ЗНАК ЗА ИЛИНИЈУМ		СЛИК, СРОК				КЊИЖЕВНИ РОД
		ДРЖАВА У АФРИЦИ				
МИЦАЊЕ, МЕШКОЉЕЊЕ						
				ЈЕДАН БРОЈ		
				ШАХОВ. ТЕРМИН		
ТРЕН, ТРЕНУТАК	СПОРИ, ЛЕНЈИ				"ЕРБИЈУМ"	
					ИМЕ КРИЛОВА	
	НАШЕ МЕСТО					
	ЛЕКАР СПЕЦИЈАЛИСТА					
ПЕТИ ПАДЕЖ (ЛАТ.)						БИЛОКА ПЕНЈАЧИЦА
				ПОДНЕБЉЕ	АЖДАЈЕ, НЕМАНИ	
ГРАД У СРБИЈИ		И. К.			РЕД, СЛЕД	
ОЛИВЕР ТВИСТ		ГРАД У НЕМАЊКОЈ			НА СИЛУ УЗЕТ	
ОВЧИЈА МАСТ			РЕКА У КИНИ			АУТОР: ВЕ-МАК
			ЗНАК РАДИОУМА			
БОЈНИ ОТРОВ					АРТЕРИЈ НЕДА	
					ЗНАК ЛИБАНА	
НЕХОТИЦЕ, СЛУЧАЈНО						
РЕЧНО ОСТРВО			ЗБИРКА ГЕОГРАФСКИХ КАРТА			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Пласт, 2) распуст, 13) расту, 15) тренер, 16) Ин, 17) огањ, 19) брати, с, и, 21) атак, о, 23) еп, 24) трка, а, 27) Л(аза) К(остић), 29) оре, 30) аванс, 32) народи, 34) нар, 35) плавити, п, 38) Ач, 39) градиво, 40) По, к, 41) тревира, 42) брк, 43) Трогир, 44) Церар, 46) при, 47) Ац, и, 49) нега, 50) Ра, г, 52) Акра, г. ј. 55) спора, 58) Дали, 60) Ли, 61) тераса, 63) камион, 65) изобиље, 66) Темза.

И-даје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Уредници: Кринко Виторовић, телефон 324-191/525. Нурихана Ђолић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Преплата за нашу земљу: годишња 220,00 дина, полугодишња 110,00 дина, тромесечно 55,00 дина. Преплата за иностранство: годишња 440,00 дина, полугодишња 220,00 дина, тромесечно 110,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња преплата у страниј валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/11, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Нена буде борба неп-
рестана, нена буде што
бити не може.

(Његош)

Ког **РЕЗ**-а је увек немињо пово!

Ако радо узимаш **РЕЗ** бомбоне и играш се **РЕЗ** фиџурицама, пошаљи нам 5 омотница **РЕЗ** бомбона, а ми ћемо ти послати лепо **РЕЗ** књижицу. Као пријатељ **РЕЗ**-а користићеш све погодности које ћемо ти нудити из месеца у месец. Читај сваког дана на овом месту о новостима за пријатеље **РЕЗ**-а

ХП КОЛИНСКА
ЉУБЉАНА

Омотнице шаљи на адресу:
„РЕЗ ПРИЈАТЕЉ“, 61111 — ЉУБЉАНА, п.п. 8, заједно са твојим подацима. (Име и презиме, улица, кућни број, место и поштански број)

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

СИР УМЕСТО ХОНОРАРА

Интересује ме колико је висока и тешка скулптура Његова на Ловћену.

Дарко Бручић, Загреб

План Маузолеја на Ловћену родио се у глави великог вајара Ивана Мештровића (1883—1962) још 1925. Међутим, тај план је постао коначан тек 1952. године, односно тек тада је Мештровић био њиме задовољан.

рички геолог Пауел 1869. године. У првој половини нашег столећа — 1932. године — читава област проглашена је националним парком.

»БРАТСКА« КОНКУРЕНЦИЈА

Да ли је истина да су два рођена брата власници познатих фабрика које производе спортску опрему — Адидас и Пума?

Драган Јањић, Бијељина

Године 1920. браћа Рудолф и Адолф Даслер основали су у Немачкој прву велику фабрику спортских ципела.

Међутим, завршетком другог светског рата дошао је и крај братској слози. Адолф Даслер се одвојио и основао нову фабрику спортске опреме — Адидас. Ни Рудолф није „седео скрштених руку“, у свету спорта убрзо се појављује ново име спортске опреме — Пума.

И онда, како то обично бива, у насталој ситуацији почела је велика трка у жељи да једна од фирми преузме примат. Да би се схватила та прозичава конкуренција треба рећи да Адидас и Пума годишње зараде око 100 милијарди динара.

У рекламирању се иде дотле да и на спортским ципелама постоји знак једне од фирми: Адидас — три попречне пруге а Пума — једну уздужну која иде од средине ципеле до пете (на спољној страни).

ПРОТИВ ЗАМИШЉЕНОГ ПРОТИВНИКА

Шта то у каратеу значи „ката“?
Никола Косовић, Цетиње

Ката је борба са замишљеним противницима. То је, у ствари, низ непрестаних блокова и удараца по строго утврђеном реду. Све време долази до изражаја принцип испољавања максималне снаге и брзине. Може се рећи да је ката приказивање свих елемената технике које је каратиста савладао па се по томе може одредити и ниво његовог знања.

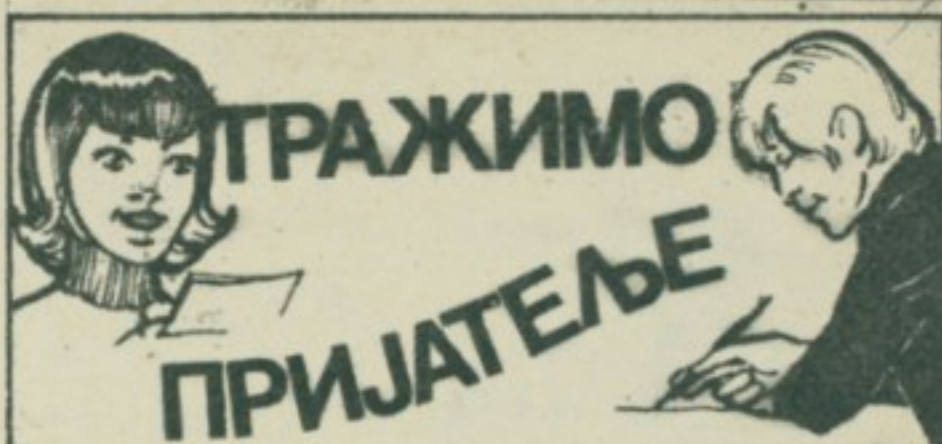
Посматрачу ката може да личи на својеврстан балет, али она је скуп чимеја (смртоносних удараца) повремено смењиваних блоковима.

КО МИ ПОШАЉЕ...

Пре неколико недеља у Забавнику број 1312 изашао је мој оглас. Ускоро сам добила 220 разгледница. Пошто н могу свима да одговорим овим путем би хтела да захвалим свим другарицама и друговима.

Другарски поздрав од Весне Марковић из Новог Сада

Весна је, да подсетимо, написала у Забавнику број 1312 следеће: „Ко ми пошаље разгледницу свог града добиће од мене разгледницу Новог Сада“.

Желела бих да се дописујем са младима из наше земље. Имам 14 година и волим све што воле млади. Лидија Тушевска, 91300 Куманово, 29. новембра 15

Дописивала бих се са друговима и другарицама из наше земље. Имам 15 година. Хоби ми је скупљање значака. Славица Ристић, 75344 Сухо Поље, Бијељина

Имам девет година и волела бих да преко мог омиљеног листа стекнем пуно пријатеља. Снежана Веселић, 14210 Уб, Првог маја 1

Желим се дописивати са другарицама и друговима из читаве домовине. Имам 16 година и волим забавну музику и севдалинке. Мирко Сењак, 71000 Сарајево, Марков трг 3

Жељела бих се дописивати са девојчицама из цијеле земље. Имам 12 година. Волим музику и навијач сам „Динама“. Скупљам марке. Тања Ленард, 51550 Мали Лошињ, Обала ЈНА 48.

МАТЕМАТИКА КАКО ЛАКО

»УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ« - 4 књиге, садрже комплетну израду свих типова задатака из математике за I, II, III и IV разред гимназије, техничких и осталих средњих школа. Шаљемо поузећем. Цена сваке књиге 80 дин. Све 4 књиге - комплет само 250 дин. АДРЕСА: МАТЕМАТИКА — 71000 Сарајево, ПП 64

КАЊОН БЕЗ ДНА

Хтела бих да знам који је највећи кањон на свету.

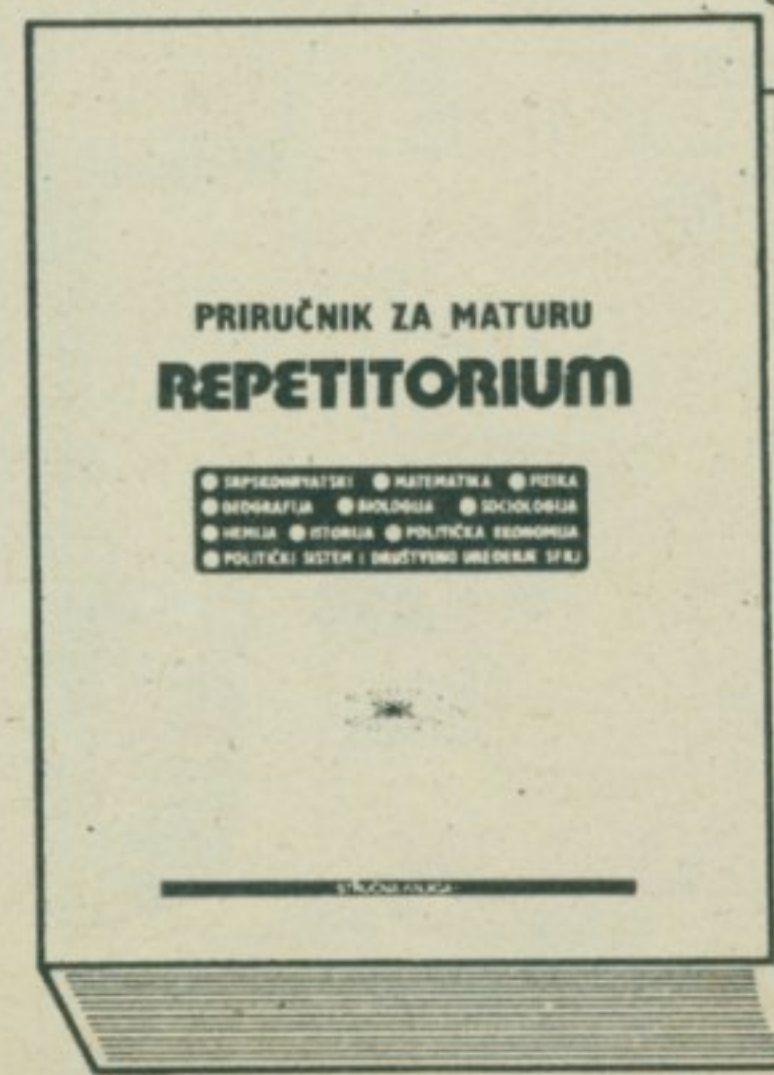
Драгана Диклић, Београд

Године 1540. истраживач Де Карденас открио је највећи и најдубљи кањон на свету — Велики кањон Колорада. У дужини од 450 километара река Колорадо се усекала у велики планински масив неретко досежући ширину и до 30 километара. Дубина кањона се креће од 1600 до 1800 метара тако да се негде не види ни дно.

Низ мутне воде Колорада први је чамцем успео да се спусти аме-

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда. Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

РЕПЕТИТОРИЈУМ можете добити поузећем по цени од 100.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, поштански фах 23.

